

ДЖЕЙМС РЕДФИЙЛД СЕЛЕСТИНСКОТО ПРОБУЖДАНЕ

Част 3 от „Селестински цикъл“

Превод от английски: Мария Кръстева, —

chitanka.info

ПРЕДГОВОР: ДУХОВНОТО ПРЕОБРАЗЯВАНЕ

Няма защо да мислим за мистичния ореол около настъпването на едно ново хилядолетие, за да си дадем ясна сметка за промените, които стават с човешкото съзнание. Когато човек може да вижда, той ще забележи знаците на тези промени навсякъде. Проучванията на общественото мнение показват нарастващ интерес към мистичното и необяснимото. Уважавани прогностици твърдят, че в бъдеще хората от Целия свят ще започнат да съсредоточават цялото си внимание върху вътрешната си реализация и ще търсят духовен смисъл в живота си¹. И културните явления — книгите, телевизионните и документални филми и предавания, ежедневните новини, вече отразяват все по-нарастващата необходимост да се завърнем към ценностите и морала и да възстановим повсеместно човешкото чувство за етика.

Но, което е най-важното, самите ние чувстваме промяната в личния си житейски опит. Вече не съсредоточаваме цялото си внимание върху абстрактните аргументи на религиозни теории и догми, а се стремим към едно по-задълбочено търсене на реалното проявление на духовното в ежедневния живот.

Питат ме на какво се дължи популярността на първите ми два романа, „Селестинското пророчество“ и „Десетото откровение“. Винаги отвърщам, че те бяха така приети, защото хората вече масово признават реалността на духовните опитности, разкрити в тях.

Все повече измежду нас започват да си дават сметка, че множество случайности, които стават в живота ни ежедневно, крият свой вътрешен смисъл. Някои от тези събития са значителни и провокативни. Други са незначителни и почти незабележими. Но всички те свидетелстват, че не сме сами, че някакъв мистичен духовен процес има своето проявление в нашия живот. След като преживеем онова чувство на вдъхновение и оживотворение, което събужда този начин на възприемане на света, не можем да го отминем без внимание.

Започваме да следим тези явления, да ги очакваме и активно да се стремим да разберем на по-високо философско ниво тяхната същност.

И двата ми романа Могат да се определят като иносказания за едно приключение. Чрез тях аз искам да покажа своята вяра, че ново духовно съзнание обхваща цялото човечество. Под формата на приключение аз се опитам да разкрия личното преживяване на духовните откровения, които стават част от опитността на всеки човек, когато той отвори своето съзнание за тях. Написани като разказ и основани на личния ми опит, тези откровения се поддават на описание в рамките на определен сюжет и група характери по такъв начин, както се случват в реалността.

В този смисъл сам аз се явявам в ролята на журналист или обществен коментатор, опитвайки се на практика да документирам и илюстрирам определени промени в човешкия етнос, които по мое дълбоко убеждение се случват напоследък. Според мен еволюцията на човечеството осъществява своя напредък в момента вследствие на духовните прозрения, които преживява културата. Запланувал съм поне още два романа от тази Селестинска поредица.

Избрах нехудожествена форма за настоящата книга, тъй като смятам, че ние, хората, имаме особено отношение към това ново съзнание, което се формира. Всички по някакъв начин го долавяме, дори го преживяваме, а след това, по причини, на които ще се спра в тази книга, губим присъствие на духа и трябва да водим борба, за да възстановим отново своята духовна перспектива. Настоящата книга, разглежда тези предизвикателства и според мен ключът за решаването им е в нашата способност откровено да обсъждаме помежду си онова, което реално преживяваме, и то колкото се може по-открито и честно.

За радост, изглежда вече сме преодолели съществена бариера в това отношение. Повечето от нас вече споделят духовните си опитности без излишно смущение и страх от критика. Все още скептиците са много, но като че ли престават да бъдат преобладаващата част от хората и някогашното подигравателно отношение започва да се преодолява. Навремето бяхме склонни да крием син-хроничните явления в своя опит от останалите и дори сами да ги пренебрегваме, за да не станем за смях. А ето че само за няколко години везните се наклониха в другата посока и сега онези, които имат

по-ограничени разбирания, са принудени да преоценят своето скептично отношение.

Общественото мнение по мое убеждение се променя, защото доста много хора осъзнават, че подобен краен скептицизъм не е нищо повече от един стар навик, породен от дългите векове, през които е бил поддържан нютоново-картезианския мироглед. Исак Нютон е голям физик, но както твърдят мнозина съвременни учени², той създава неправилна представа за вселената, свеждайки я до секуларен механизъм, който действа единствено съобразно неизменни механични закони, философът от седемнайсети век Рене Декарт подготвя Нютон, като популяризира идеята, че за вселената е достатъчно да се знаят само основните ѝ закони и, макар тяхното функциониране да има в основата си един начален тласък на твореца, впоследствие те действат изцяло от само себе си³. След Нютон и Декарт напълно се отричат всякакви твърдения, че във вселената съществува активна духовна сила и че преживяванията от по-висок духовен порядък могат да бъдат нещо повече от халюцинации.

В настоящата книга ще видим, че този стар механистичен мироглед започва да се дискредитира още от първите десетилетия на двайсети век, главно под въздействието на Алберт Айнщайн, първите изследователи в областта на квантовата физика и най-новите изследвания на силата на молитвата и мисълта. Но предразсъдъците на механистичния мироглед си остават трайни в нашето съзнание, поддържани от краен скептицизъм, който скрива по-фините и неуловими духовни възприятия, които биха представлявали предизвикателство за нашите убеждения.

Затова е от голямо значение да се разбере проявлението на духовните механизми. В повечето случаи, за да преживеем висши духовни опитности, трябва поне да сме с отворено съзнание за съществуването на подобно възприятие. Вече знаем, че човек трябва да преодолее или „загърби“ скептицизма и да се опита по всякакъв начин да се отвори за духовните явления, за да може да ги преживее. Трябва да „почукаме на вратата“, както е казано в Писанието, за да можем да различим тези духовни опитности.

Ако подходим към духовния опит със затворено и съмняващо се съзнание, нищо няма да можем да възприемем и така само ще затвърдим в себе си неправилното убеждение, че висшите духовни

опитности са само мит. Векове наред ние сме отблъсквали възприемането им не защото тези опитности не са реални, а защото по онова време не ни се е искало те да бъдат реални. Те не са се вместили в нашия секуларен мироглед.

Както по-нататък ще видим в по-големи подробности, този скептичен подход е взел надмощие през седемнайсети век, тъй като западналият средновековен мироглед, който идва да смени, е бил задръстен от изкуствено скроени теории, шарлатанство и борба за власт, магьосничество и индулгенции и всякакъв род безумства. При такива условия мислещите хора са се стремели към ясно, научно описание на физическата вселена, което да постави край на всички тези безсмислици. Поискали сме да погледнем на света, който ни заобикаля, като на нещо непоклатимо и естествено. Поискали сме да се освободим от цялото онова суеверие и митологизиране и да създадем свят, в който да постигнем икономическа сигурност — а не непрекъснато да си мислим, че някакви странни и свръхестествени същества ще ни се изпречват от всички страни в тъмата, за да ни плашат. Поради тази потребност ние съвсем разбираемо сме поставили началото на модерната епоха с преимуществено материалистки и опростенчееки възгледи за вселената.

Ако кажем, че сме изхвърлили и бебето заедно с водата, би означавало омаловажаване на станалото. Животът на съвременното се оказва лишен от онзи импулс, който само висшият духовен смисъл може да му даде. Това повлия дори и на самите религиозни институции. Чудесата на религиозната митология твърде често биват свеждани до най-обикновени метафори и църквите се превръщат по-скоро в средища на единение на обществото, морална проповед и вяра, почиваща на разума, отколкото в средоточия на действително духовно преживяване⁴.

Но когато отваряме сетивата си за явленията на синхронност и други духовни опитности в настоящия исторически момент, ние се свързваме с онази автентична духовност, която е потенциално вложена в нас. Това съзнание в известен смисъл не е ново. Такива опитности са преживявали някои хора на протежение на цялата човешка история и те са документирани от цяла съкровищница писатели и творци по целия свят, включваща такива имена като Уилям Джеймс, Карл Юнг, Торо и Емерсън, Алдъс Хъксли (който назовава този вид познание

Вечната философия) и през последните десетилетия Джордж Леонард, Майкъл Мърфи, Фритьоф Капра, Мерилин Фъргюсън и Лари Доси⁵.

Обхватът обаче, в който тези опитности в наше време обхващат човешкото съзнание, е безпрецедентен. Толкова много хора понастоящем преживяват лично духовните опитности, че започва да се създава цяла нова миросгледна система, която включва и дава нова широта на някогашния материализъм като едновременно с това го трансформира в нещо много по-напредничаво.

Обществената промяна, за която говорим, не е революция, при която обществените структури се разбиват, за да бъдат преобразени и една идеология идва на мястото на друга. Онова, което сега става, е вътрешна промяна, при която първо се променя самата личност, а културните институции продължават да изглеждат в известна степен същите, но са обновени и трансформирани *извътре*, поради новите подходи на онези, които ги поддържат.

Докато се извършва този процес на трансформация, повечето от нас ще останат в общи линии да вършат същата работа, която винаги са вършили, при семействата, които обичат, и в лоното на онези религии, които смятат за най-истинни. Но виждането ни за това как да преживяваме и практикуваме своя професионален, семеен и религиозен живот коренно ще се трансформира е *хода* на нашето приобщаване и осъществяване на по-висшите духовни опитности, до които се докосваме.

Моите наблюдения, както казах и преди, показват, че тази промяна на съзнанието обхваща цялата човешка култура посредством позитивен обществен обмен. Когато достатъчно много хора започнат открито да живеят с такова съзнание и свободно да го споделят, то започва да служи като образец за другите и те бързо разбират, че това ще им помогне да проявят онова, което вече интуитивно долавят. Постепенно и те самите започват ревностно да следват този нов подход, откривайки лично за себе си същите опитности и други в този смисъл и сами на свой ред стават образци за останалите.

Такъв е процесът на обществено развитие и съгласие и, като се включваме в него, ние всички се променяме през тези последни години на двайсети век. По този начин аз съм убеден, че изграждаме такъв начин на живот, който в последна сметка ще доведе до новия век и новото хилядолетие. Целта на тази книга е по-пряко да изследва

опитностите, които споделят мнозина от нас, да направи преглед на историята на това пробуждане на съзнанието и отблизо да разгледа спецификата на предизвикателствата, които ежедневно поражда този начин на живот.

Надявам се, че настоящото произведение ще потвърди онази реалност, която е в основата на информацията, илюстрирана в първите два романа от Селестинската поредица и, макар и не напълно, ще ни помогне за понататъшното проясняване на картината на това ново духовно съзнание, което започва да се формира.

1

ПЪРВИ ПРЕДЧУВСТВИЯ

Нашето ново духовно съзнание се поражда за първи път по мое убеждение през 1950 година, когато във връхната точка на съвременния материализъм започват да се проявяват едни дълбочинни процеси в човешката психика. Озовали се в апогея на няколко века, в които се е разгръщал материализмът, ние сме спрели, за да се запитаме: „Ами сега накъде?“ Започва в широк мащаб да преобладава усещането, че човешкият живот не може да се свежда само дотук, че сигурно човечеството има повиешо предназначение от онова, което нашата култура е в състояние да изрази и преживее.

Първото, на което ни навежда това наше предусещане, е да се вгледаме с неотстъпна критичност в самите себе си — или по-точно в нашите институции и в начина на живот, който преобладава в заобикалящата ни култура. Както се вижда от редица свидетелства, емоционалният климат на времето е суров и класово ориентиран. Евреите, католиците и жените много трудно са били допускани до водещи постове. Чернокожите и други етнически малцинства са били напълно изключени от участие в управлението. А останалата част от благоденстващото общество страда от твърде материалистични-те си нагласи и преценки.

След като смисълът на живота е сведен до светската икономика, то статусът се оценява според това колко преуспяващ изглежда един човек и това създава постоянната надпревара да бъдеш постоянно на гребена на вълната. Повечето от нас биват просмукани от ужасна *външна ориентация*, преценявайки винаги себе си според онова, което останалите могат да си помислят за нас. И ето че започваме да копнеем за общество, което да освободи нашия потенциал.

ШЕЙСЕТТЕ ГОДИНИ

И така, ние започваме като начало да очакваме *нещо повече* от нашата култура, което довежда до множеството реформаторски движения, които характеризират шейсетте години. Веднага се появяват множество законови инициативи, предявяващи претенции за расово и полово равенство, опазване на околната среда, дори противопоставяне срещу унищожителната, необявена война във Виетнам. Сега вече можем да си дадем сметка, че в основата на вълненията през десетилетието на шейсетте години стои първото сбогуване в масов мащаб с преобладаващия секуларен мироглед¹, първото „пропукване на космическото яйце“, както го нарича Джоузеф Чилтън Пиърс. Западната култура и цялата човешка култура изобщо започва да преодолява своята материалистическа ориентация, за да потърси по-дълбоко философско осмисляне на живота.

Ние сме започнали в по-голяма степен от всякога да разбираме, че нашето съзнание и опит няма защо да се ограничава до тесния кръгзор на материалистичната епоха, че всеки би трябвало да проявява себе си и общува с останалите на по-високо ниво. На едно дълбинно ниво някак си сме разбирали, без да можем напълно да го обясним, че сме в състояние да излезем извън тесните ограничения и да станем по-творчески, жизнени и свободни като хора.

За съжаление първите ни действия в тази насока отразяват конфликтните нагласи на деня. Всички започват да предявяват претенции към другите и към различните институции, който ги провокират и изявяват желание за реформиране на обществените структури. Всъщност ние се вглеждаме в обществото, което ни заобикаля, и заявяваме на околните: „Трябва да се промените.“ И въпреки че тази активност довежда до определени законови реформи, крило са полезни, тя оставя незасегнати проблемите, касаещи личността, като например чувството за несигурност, страх и алчност, които винаги са били в ос-новата на всякакви предразсъдъци, неравенство и нана-сяне щети на околната среда.

СЕДЕМДЕСЕТТЕ ГОДИНИ

С навлизането в седемдесетте години на века този проблем започва по-ясно да се осъзнава. Както ще видим по-късно, влиянието на модерните представители на дълбинната психология, новият хуманитарен подход към терапията и все по-нарастващият обем на литературата за самостоятелна работа над себе си, която се продава, започват да оказват своето трайно влияние в културата². Започваме да си даваме сметка, че сме изисквали от другите да се променят, без да осъзнаваме конфликтите в самите нас. Виждаме, че ако искаме да поетигнем онова *нещо повече*, към което се стремим, трябва да престанем да съсредоточаваме цялото си внимание към поведението на околните и да се вгледаме в самите себе си. За да променим света, трябва първо ние да се променим.

Изведнъж вече престава да бъде позорно да потърсиш помощта на психолог терапевт и става допустимо и дори модерно да отделяме съзнателно внимание на вътрешния си психически живот. Установяваме, че един преглед на живота в семейството, в което сме се родили и прекарвали детството си, води, както е било добре известно на фройдистите, до определено прозрение или катарзис на личните ни безпокойства, защитни механизми и на това как тези комплекси са се формирали в детството ни³.

В хода на този процес можем да установим по какъв начин нашата активност е била потисната и са се формирали спънките и задръжките, които ни дърпат назад. Непосредствено разбираме, че насочването на вниманието вътре към нас самите, анализът на индивидуалното ни развитие е от полза и значение за нас. И все пак, в края на краищата, установяваме, че нещо все пак липсва. Откриваме, че години наред можем да анализираме вътрешния си психически живот, без да се освободим от все същите стари страхове и реакции и от онези психологически изблици, които се проявяват всеки път, когато се озовем в ситуации на голям стрес и несигурност.

Към края на седемдесетте години започваме да осъзнаваме, че предчувствията ни за *нещо повече* няма да могат да бъдат оправдани

единствено от психотерапията. Онова, което сме предусещали, е едно ново самосъзнание и чувство за самите себе си и опитности от по-висок порядък, които да дойдат на мястото на старите навици и реакции, които са ни измъчвали дотогава. Онзи по-пълноценен живот, който сме долавяли интуитивно, не е съсредоточен изцяло около психологическото израстване. Новото съзнание извиква необходимостта от по-дълбока трансформация, която би могла да бъде единствено духовна.

ОСЕМДЕСЕТТЕ И ДЕВЕТДЕСЕТТЕ ГОДИНИ

Това прозрение довежда до три насоки на развитие през осемдесетте години. Първата е белязана от завръщане към традиционните религии. С обновена искра ла вътрешно посвещение мнозина измежду нас започват да препрочитат писанията и да се обръщат към свещените ритуали, които сме наследили, търсейки отговор на собствените си предчувствия и интуиции в по-задълбочено преразглеждане на конвенционалните духовни пътища.

Втората насока на развитие ни извежда към по-широко и персонално духовно търсачество, към което се насочваме, за да вникнем издълбоко в по-езотеричните духовни пътеки, които са се срещали на протежение на човешката история.

Третата насока е бягство от всякакъв идеализъм и духовност изобщо. Обезсърчени в надеждите си от прозренията на шейсетте и седемдесетте години, мнозина от нас проявяват стремеж да се хванат отново за дрямката на материализма на петдесетте години, когато като че ли икономическото развитие е напълно достатъчно само по себе си. Опитът ни да заместим по-висшия смисъл в живота, който интуитивно долавяме, с добър икономически стандарт ни води до вътрешен копнеж по бързо забогатяване. Ексцесиите, типични за десетилетието на осемдесетте години, се наблюдават в скандалните банкови афери и корупция на стоковия пазар.

Често съм наричал осемдесетте години завръщане към Дивия запад, при което трите основни тенденции — опитът за реставрация на материализма и възобновеният интерес към духовното, древно и ново — се сблъскват и конкурират. Както става ясно сега, когато се връщаме назад; всичко това са били опити да се намери онова *нещо повече*, което сме имали чувството, че е на косъм разстояние. Впускаме се в експерименти, предявяваме претенции, стремим се да привлечем колкото се може повече внимание, като по този начин съобразяваме всичко, каквото правим, с модните за времето си претенции и в края на краищата оставаме разочаровани.

И все пак, на мене ми се струва, че онова, което става през осемдесетте години, и особено първата вълна на масов интерес към различни духовни подходи, е особено значимо явление. Това е необходим етап, който ни оставя уморени от лицемерието и комерсиализацията и ни насочва към по-дълбоко ниво. В известен смисъл то е пречистване, което ни тласка към търсене на истинския смисъл и най-сетне ни дава възможност да се убедим, че онова, към което се стремим, е по-дълбока промяна в отношението ни и начина ни на живот.

Фактически аз съм убеден, че колективната интуиция на осемдесетте години може да се сведе до едно основно послание: независимо дали изследваме духовното съдържание на нашите традиционни религии или изучаваме опитностите, описвани от мистиците с по-езотерични пътища, съществува дълбока разлика между това да познаваш и обсъждаш духовния начин на възприемане на света и действителните опитности на едно такова възприемане от нас самите.

И така, в началото на деветдесетте години, ние се озоваваме в много интересно положение. Ако интуитивните предчувствия на шейсетте години се оказват верни и е възможно по-пълноценното преживяване на живота, то ясно се вижда, че трябва да преодолеем чисто разсъдъчното търсене и да се стремим към реалните опитности. В резултат хипи културата и модните увлечения отмират, ала търсенето на автентични преживявания — не. Ето защо ние вече сме по-реално отворени, за да споделим духовното преживяване на света.

ТЪРСЕНЕ НА ИСТИНСКАТА РЕАЛНОСТ

В този контекст се появяват книги като „Селестинското пророчество“, „Десетото откровение“ и много други, които разкриват реален духовен начин на възприемане на действителността и те стават достояние на милиони хора по целия свят. Тези книги се докосват до масовия интерес тъкмо защото се опитват да дадат израз на духовните ни стремежи по един реалистичен начин, като говорят за опитности, които могат действително да бъдат постигнати.

През шейсетте години преобладаващият идеализъм на времето ме тласна към професия, при която работех с подрастващи, преживели сериозни емоционални катаклизми, и с техните семейства — първоначално като психотерапевт, а след това като администратор. Сега, когато се връщам назад, виждам дълбока връзка между този мой опит и създаването на „Селестинското пророчество“. В процеса на работата си с тези младежи, които бяха преживели в повечето случаи жестоки ранни травми, започнах да добивам по-широка представа за онова, което на тях им бе отредено да надмогнат. За да излекуват преживените травми, те трябваше да извървят определен път, който в известен смисъл не можеше да не включва трансценденталното.

Ужасът от ранното насилие поражда у децата неотменната необходимост да вземат живота си в свои ръце. Те си изработват психологически механизми, понякога сурови и разрушителни, за да си създадат някакво чувство за смисъл в живота и да потиснат безпокойството и страха. Да се разбият тъкмо тези механизми, може да се окаже изключително трудно; но психотерапевтите постигат успехи, като ги подтикват към върхови преживявания посредством спорт, груповата работа, медитация и други активности. Тези активности имат за цел да спомогнат за преживяване на висшето аз, което идва на мястото на старата самоличност и съпътстващата я система от реакции.

В известна степен всеки от нас е засегнат по един или друг начин от тази същата тревога, която изпитват децата, преживели насилие. В повечето случаи, слава Богу, тази тревога е в по-слаба степен и

моделът ни на реагиране не е така краен, но процесът, етапът на растене е абсолютно един и същ. Когато осъзнах това, виждайки как то се разгръща в процеса на моята работа, аз си изясних онова, което се случва в цялата ни култура. Вече бяхме разбрали, че на обичайния живот му липсва нещо, което може да се постигне по пътя на преживяването на вътрешна трансформация, на истинска промяна в начина, по който гледаме на самите себе си и на живота, което поражда по-висше духовно самосъзнание у нас. Стремехът ми да опиша това психологическо пътешествие стана основата на „Селестинското пророчество“.

СЕЛЕСТИНСКОТО ПРОРОЧЕСТВО

На практика „Селестинското пророчество“ бе написано в периода от януари 1989 година до април 1991 и писането на книгата бе непрестанен процес на опити и грешки. Твърде удивително бе, че когато си спомнях ранните опитности и се опитвах да ги опиша, вкарвайки ги в структурата на приключенски роман, започнаха да се проявяват удивителни случайности и съвпадения, които идваха да подчертаят точно тези изводи, които правех. По най-мистичен начин се появяваха определени книги, срещях се точно с личности, каквито се опитвах да опиша в дадения момент. Понякога съвсем непознати хора ме заговаряха без видима причина и ми откриваха своите духовни опитности. След като почувствах, че трябва да покажа ръкописа си на някои хора, ставаше така, че техните реакции ме подтикваха да го преработя и разширя.

Сигналът, че книгата е вече почти завършена, дойде, когато мнозина от тези хора започнаха да ме молят да им предоставя екземпляр, за да го дадат на приятели да четат. Първият ми опит да намеря издател се увенча с неуспех и аз за първи път ударих на камък. Всякакви съвпадения внезапно се прекратиха и аз започнах да се чувствам така, сякаш се давя. Тъкмо в този момент най-сетне започнах да прилагам онова, което смятам за една от най-важните истини на новото съзнание. Това бе отношение към Нещата, което познавах и бях практикувал и преди, но то не се бе интегрирало достатъчно стабилно в моето съзнание, за да се опира на него и в състояние на стрес.

Бях започнал да тълкувам пълната липса на възможност да публикувам като неудача, нещо негативно, и тъкмо това отношение бе спряло навързващите се случайности, които ме тласкаха до този момент напред. Щом осъзнах какво всъщност става, аз тутакси се опомних и започнах да правя нови преработки на книгата, за да подчертая тъкмо тази идея. А знаех, че и в живота си трябва да се отнеса към ставащото, както към всичко друго. Какъв смисъл се крие зад него? Какво иска да ми се каже по този начин?

Само подир няколко дни една приятелка ми спомена, че се е запознала с човек, който напоследък се е преместил по нашите места от Ню Йорк, където е работил в издателския бизнес дълги години. Аз веднага си представих как се срещам с този човек и тази Представа истински ме окрили. На другия ден вече се озовах при него и случайните съвпадения отново потекоха. Той планираше да се заеме със самиздатска дейност, както ми каза, и тъй като вече от уста на уста се носеше славата на моя ръкопис, смяташе, че такъв подход може да има успех.

Наскоро след това вече бяхме готови за публикуване и аз се запознах със Сали Мерил, която привнесе своята чувствителна женска гледна точка към ръкописа и съвсем навременно ми обърна специално внимание върху това колко важен е моментът на щедростта и даването на другите от първите три хиляди копия на книгата, която издадохме, разпратихме по пощата или лично хиляда и петстотин на малки книжарнички в Алабама, Флорида, Северна Каролина и Вирджиния. Препоръките, разпространявани от уста на уста, сториха всичко останало.

Само за шест месеца книгата имаше вече 100 000 печатни екземпляра и бе разпространена из всичките петдесет щата, а също така започна навлизането ѝ и в други страни. Такова голямо количество екземпляри се разпространиха, и то за такъв кратък период от време, не поради някаква моя рекламна кампания, а защото хората четяха книгата и я препоръчваха и даваха на приятели.

ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА МЕЧТИТЕ

Разказах тази история, за да демонстрирам, че новото духовно съзнание се състои в това да се превърнат мечтите в реалност, което е било същността на човешките стремежи винаги и навсякъде. Вселената започва наистина да изглежда като сцена, на която се реализират най-съкровенията ни стремежи. Той е динамична система, която се задвижва от постоянния поток от малки чудеса. Но съществува една особеност. Вселената е устроена така, че да откликва на нашето съзнание, и тя ни дава само онова, което сами сме вложили в нея според нивото на съзнанието си. Ето защо процесът на преоткриване кои сме и за какво сме дошли на този свят и приучването ни да следваме мистичните случайности, които ни водят, зависи до голяма степен от способността ни да бъдем с позитивна нагласа и да откриваме златната нишка във всичко, което се случва.

Ние преживяваме ново духовно самосъзнание, като преминаваме през редица откровения, които ни извеждат на все нови нива на разбиране. Всеки етап ни разкрива по-широка перспектива. Но също така ни изправя и пред своите предизвикателства. Не е достатъчно само да се докоснем до всяко ниво на разширено съзнание. Трябва да сме готови да живеем според него, да използваме в ежедневието си живот онази степен, до която сме достигнали със съзнанието си. Дори веднъж да проявим негативизъм, целият поток на развитие може да се блокира.

В следващите страници ние ще изследваме етапите на развитие на съзнанието чрез вътрешния си опит, но с цел да ги утвърдим и съхраним трайно в живота си, за да ги прилагаме пълноценно.

2

СЛУЧАЙНОСТИТЕ КАТО ОПИТНОСТ

Значимите случайности могат да се изявят, по всяко време. В хода на най-обичайната ни делнична заетост напълно възможно е необичаен шанс да прикове нашето внимание. Например, случва ни се да си спомним за стар приятел, за когото не ни е идвало наум години наред, и когато вече сме забравили за това, най-ненадейно го срещаме на другия ден. Или например, виждаме човек, който се занимава с дейност, за която ни се ще да разберем нещо повече, и ето че се озоваваме седнали срещу него на масата в някой ресторант още същия ден.

Случайните съвпадения могат да ни дадат навреме търсената информация, от която се нуждаем, но не сме знаели как да я получим. Или внезапно разбираме, че хобито или интересите, които са ни вълнували навремето, са били само подготовка за нова възможност или работа, която сега ни се открива. Независимо как конкретно се проявява случайността, за нас е ясно, че това не е просто на късмет и шанс. Когато някоя случайност привлече нашето внимание, ние поне за миг оставаме смаяни от станалото. На някакво ниво на съзнание долавяме, че събитията са били предопределени, *че е предначертано* да се случат точно този момент, за да тласнат живота ни в нова, по-духовно осмислена посока.

Ейбрахам Линкълн пише за една такава случайност в младежките си години. В онзи момент Линкълн почувствал, че в живота си може да постигне повече, а не да бъде обикновен фермер или занаятчия, както неговите съграждани от малкото градче на щата Илинойс. Един ден той срещнал амбулантен търговец, който очевидно бил изпаднал в голямо затруднение, защото помолил Линкълн да купи от него старо сандъче със стоки, повечето от които без никаква стойност, за един долар. Линкълн спокойно би могъл да откаже на пропадналия търговец, но той му дал парите и прибрал стоката. И едва по-късно, когато разчиствал сандъчето, Линкълн открил сред старите

съдове и дреболии пълен комплект правна литература, по която той се самообразовал, за да стане правист и да продължи да следва своята удивителна съдба¹.

Шведският психолог Карл Юнг е първият модерен мислител, който е дал определение на този мистичен феномен. Той го назовава *синхронност*, откриване на смисъла, който се крие зад случайните съвпадения. Юнг твърди, че синхронността е акаузален принцип във вселената, закон, чието действие има за цел да тласне съзнанието на хората към разгръщане и растеж².

При един от своите психотерапевтични случаи Юнг става свидетел на особено характерен пример. Негова пациентка се оказва една особено благовъзпитана дама, която е обхваната от мания за преследване. Юнг изследва нейните сънища, надявайки се да я накара да се отвори за светлата, жизнерадостна и интуитивна страна на своята същност. Сънищата ѝ напоследък са свързани с това, че тя има отношения с един скарабей, но тя твърдо се съпротивлява на всякакви опити за интерпретация. И точно в този момент Юнг чува странно почукване на стъклото и когато дръпва завесите, там, от външната страна на стъклото се намирал един скарабей, бръмбар, който бил изключителна рядкост за онзи район. Тази случка въздействала на жената толкова силно според Юнг, че тя продължила много успешно своето лечение³. Малцина от нас могат да се обърнат назад и да разгледат живота си, без да забележат цяла поредица от явления на синхронност, които са ни тласнали към настоящата професия, съпруг или съпруга, към кръга от приятели и съмишленици, на които разчитаме. Много по-трудно е да се разберат тези жизнено важни събития в момента на ставането им в настоящето. Значимите случайности могат да бъдат силно показателни, както в разгледания случай. Но могат също така да бъдат и едва доловими и изплъзващи се и лесно да ни убегнат — особено ако сме подвластни на стария подход към явленията от света — сякаш са просто плод на случая и обстоятелствата.

Индивидуалното предизвикателство за всеки от нас е да преодолеем културните предпоставки, които ни тласкат към това да свеждаме живота си до обичайното, посредственото и лишеното от всякаква мистичност. Повечето измежду нас са свикнали да се ръководят в живота единствено от своето его и да се събуждат сутрин с

нагласата, че всичко, което предстои през деня, зависи от техния съзнателен контрол. Създаваме си наум цял списък от проекти, който не подлежи на корекции, и които на всяка цена трябва да осъществим. И тъй следваме тези свои цели така, сякаш вървим през тунел. В същото време мистерията на живота не ни напуска нито за миг, танцува покрай живота ни и в мигове на проблясък ни разкрива неподозирани възможности. И ето че можем да-поспрем, да променим своята едностранна насоченост и да се възползваме от всички възможности, които ни се изпречват на пътя.

СЪНИЩАТА НОЩЕМ

От всички синхронни опитности, които можем да имаме, нощните сънища са може би най-неясните и трудни за интерпретация. И все пак нашата култура винаги е проявявала голям интерес към тези нощни срещи. Те дават материал за митологизиране и предричане и ние на някакво ниво знаем, че имат съвсем определено отношение към нашия живот. Какво е то обаче?

Обикновено сънищата са истории, макар че често имат формата на напълно безсмислени сюжети и странни характери, които поставят хора и събития в такава връзка, каквата е невъзможно да се осъществи в реалния живот. По тази причина повечето от нас бързо загубват интерес към интерпретацията им. Образите са трудни, ето защо ние се отказваме от всички тези заплетени сценки като практически непотребни и се заемаме с неотложностите на деня.

Но специалистите, които работят в областта на сънищата, съветват да не се отказваме толкова лесно⁴. Те твърдят, че сънищата имат съществено значение, което се крие зад тяхната символика. Най-обикновен преглед на множеството книги за сънищата, които се появяват на пазара, може да даде представа за символиката на сънищата, което представлява митологическото или архетипно значение, което може да се припише на различните елементи в сънищата, от символичното значение на различните видове животни до действия като убийство, бягство или грабеж.

И все пак, мое дълбоко убеждение е, че ключът към откриване синхронността в сънищата е в крайна сметка да се отиде отвъд стандартната интерпретация на тези символи и да се съсредоточи вниманието върху по-широкообхватната картина: върху смисъла, свързан със сюжета и действащите образи в съня. При такъв подход можем да стигнем до преки лични послания, които често се отнасят до специфичните ситуации, срещащи се в нашия живот.

Ако например сънуваме, че участваме в някаква война, бягаме от бойното поле и с разгръщането на съня установяваме начин не само да оцелеем, но и да помогнем сражението да се прекрати, напълно

възможно е тази тема да се отнася към реалната житейска ситуация, в която се намираме. На пръв поглед в живота ни война изобщо липсва, но какво да кажем за други конфликти, които биха могли в съня ни да се явяват в символичен вид като война? Дали правим опит да избягаме? А може би да избегнем конфронтацията, като се крием или отказваме да се изправим пред проблемната ситуация, отклонявайки вниманието си с други неща?

Ключът за разбиране посланието на съня е да се съпостави основният сюжет в съня — в дадения случай бягство от войната (конфликта), а впоследствие да се потърси аналогът с реалната ситуация в собствения ни свят. Възможно е сънят да иска да ни подсказва, че трябва да се пробудим, да посрещнем Конфликта и да ни внуши, че ако напрегнем цялото си внимание, може да се намери потенциално решение.

Ами лицата, които се появяват в съня, какъв е техният смисъл? Колкото и странни да са тези лица, трябва да се запитаме по какъв начин те символизируют реалните личности, с които ни свързват важни за нас взаимоотношения. Правилно ли гледаме на хората в живота си? Може би сънят иска да ни каже нещо за реалната същност на тези хора в положителен или отрицателен смисъл.

Ами ако анализираме сюжета на съня и характеристиките в съня и не открием абсолютно никаква връзка със собствената си житейска ситуация? Какво да правим в такъв случай? Тогава е от съществено значение да си запишем съня в дневник, защото този сън може да се окаже показателен по отношение на бъдещето. Най-лесното е да си мислим, че пророческите сънища са тези, които касаят някаква драматична промяна или развръзка, например които ни предупреждават да избегнем някаква катастрофа или са свързани с наследство от забравен роднина. Но в действителност сънища, които са насочени към дребни ежедневни проблеми, също могат да се окажат пророчески. Често причината, поради която сънищата изглеждат озадачаващи и безсмислени, е в това, че ситуацията, която описват, просто още не се е случила в живота ни. Вместо да я отхвърлим, по-добре е да я запомним. Тя може да се окаже удивително полезна в бъдеще.

КОГАТО СРЕЩНЕМ ИЛИ СИ СПОМНИМ ЗА СТАР ПРИЯТЕЛ

Синхронността, когато се срещнем или си спомним за стар приятел, се откроява и забелязва по-непосредствено. Ако тя започва с мисъл за този приятел, то образът му ни се явява в съзнанието без други асоциации или събития. Дори само да ни мине през ум колко отдавна не сме си спомняли и не сме се виждали с този човек. Често това става рано сутрин в тишината на промеждутъка между съня и събуждането.

За съжаление в традициите на нашата култура е, мярнат ли ни се подобни мисли, тутакси да се отърсим от тях и да преминем към обичайните си занимания. Тази тенденция може да ни попречи да разчетем по-дълбокия смисъл на събудения спомен. Но ако обърнем повече внимание на подобни мисли, и други синхронни явления може да потекат. Например да се окаже, че докато вършим някаква своя работа, отново се натъкваме на нещо, което ни напомня за човека, за когото сме си спомнили — стара снимка или писмо, което събужда спомени и за други преживявания с него. Ако се замислим, можем дори да открием, че в настоящия момент се сблъскваме с аналогични обстоятелства.

Могат да се случат и други синхронни явления. Например, както си ходим по улицата, да вдигнем поглед и да видим, че въпросният човек върви насреща ни. Или да вдигнем телефона и да се окаже, че тъкмо той е от другата страна на линията.

Предизвикателството пред нас е винаги да последваме тези значими случайности. Ако не можем тъкмо в момента да си поговорим с този приятел, то редно е да си уговорим среща например за обяд или да го поканим на чаша чай по-късно. Положително ще има важна информация да обменим. Ако не се отнася до минали ситуации, които трябва да се преоценят и изяснят, то сигурно има нещо ново, което ние или старият ни приятел сме открили и трябва да споделим един с друг. Ключът към посланието е в това да потърсим какво се крие зад срещата, да погледнем отвъд повърхностния факт, да го изследваме.

Понякога, след като спонтанно сме си помислили за някого, у нас може да се породи желание да вземем инициативата и веднага да се обадим на него или на нея. Често ми се е случвало да се отправя към телефонната слушалка и да се позвъни, преди да я вдигна, само за да установя, че човекът, на когото съм се канел да се обадя, всъщност ме е изпреварил. И в този случай ключът към по-голямо разбиране на синхронността е да поговорим за онова, което става с другия човек и с нас самите, да му разкажем за конкретните си житейски проблеми и обстоятелства в момента и да потърсим онова скрито послание, което обяснява причината за станалото толкова показателно съвпадение.

СЛУЧАЙНИТЕ СРЕЩИ

Друг тип синхронизъм е чисто случайната среща, която може да се отнася до приятели, познати или напълно непознати хора. В случаите, когато срещнем човек, когото познаваме, натъкваме се на факта, че го срещаме при най-неочаквани обстоятелства, които не могат да се обяснят с чиста случайност.

Да срещнем стар приятел в критичен момент, е подобен пример. Дийпак Чопра, виден застъпник на новата медицина, основаваща се на връзката дух/тяло, разказва за поредица от случки и преживявания, които го тласкат за първи път да се ориентира към алтернативни подходи в медицината. Дотогава той практикувал като традиционен медик, доктор на науките, заемал престижни постове в Харвард и други университети като професор по имунология.

И тогава животът му започва да се променя. При една командировка с цел да изнесе лекция той е поканен да посети един източен учител по медитация, който му препоръчва да се запознае с Аюрведа, източен подход в медицината, който се основава на предотвратяването на болестта. Дийпак не приема подобна възможност, тъй като не иска да има нищо общо с подход, който му изглежда мистичен.

След срещата той заминава за летището, където, за собствена негова изненада, се натъква на отдавнашен приятел от Медицинския факултет. В хода на разговора приятелят му изважда копие от основния текст на медицината Аюрведа и казва, че е на мнение, че Чопра много ще се заинтересува от него. Поразен от това съвпадение, Дийпак прочита книгата и осъзнава, че му е предопределено да работи за утвърждаването на тъкмо такъв подход в медицината, и продължава да се развива в професията си, като популяризира алтернативната медицина навсякъде по света⁵.

Друго явление на синхронност е, когато повторно срещаме някого, когото не познаваме, в кратък отрязък от време. Съображенията срещу подобни явления са огромни, и все пак — те се случват твърде често. Виждаме веднъж даден човек и това не ни прави

особено впечатление. Но когато срещнем същия човек повторно, и дори за трети път същия ден, такова съвпадение обикновено привлича нашето внимание. За съжаление много често ние просто отбелязваме случилото се като нещо странно, но продължаваме по пътя си, без да предприемем нищо. Предизвикателството е в това да намерим начин да влезем в разговор с въпросния човек. Това е доста трудно дори когато познаваме този човек, но още по-трудно става, когато той ни е напълно непознат. Първият проблем е, че всички сме си изградили защитни механизми спрямо всякакви непознати. В западната култура това да срещнеш погледа на някого или да влезеш в разговор него се възприема твърде често като натрапване и посегателство спрямо неприкосновеността на личността, дори и като опит за сексуално посегателство. Печално например това, че в нашата култура се приема, че щом една жена потърси погледа на мъж, тя му дава знак, че има сексуални желания спрямо него. Това създава какви ли не неудобни ситуации — жените често извърщат поглед встрани, когато се движат по улицата, от страх да не привлекат интереса на някой агресивно настроен мъж, или пък мъже, които са чувствителни в това отношение, не смеят дори да погледнат някоя жена в очите, за да не се изтълкува това като агресивност.

Но колкото и това да създава проблеми, интуицията ни, слава Богу, обикновено не ни лъже. Ако сме достатъчно наблюдателни и се научим да следваме потока на енергия, ще знаем пред кого можем да бъдем открити и кого трябва да избягваме. Също така много е важно да си дадем сметка как насочваме и сексуалната си енергия в такъв план.

Убеден съм, че вече за мнозина става ясно, че когато подхождаме по приятелски начин в такива ситуации, е най-добре. Бихме могли просто да кажем нещо тривиално, например: „Не съм ли ви виждал и преди?“ — и да продължим разговора, като споделим някои свои проблеми и мисли в момента. Ако това се случи в магазина, можем да кажем: „Купувам дрехи за предстоящо събитие.“ Възможно е човекът насреща да ни отвърне, като сподели защо например той или тя е в магазина и така да открием обща тема за разговор. Помнете, че целта е да се разбере причината за тази синхронност.

По-възрастните хора по-лесно завързват подобни спонтанни разговори, но всички сме в състояние да се освободим от неудобството, ако имаме чисти намерения. Във всеки случай, можем

поне да опитаме, а ако бъдем отхвърлени, да не го приемаме навътре. Както каза веднъж баща ми: „Тайната на живота е да се научиш да се правиш на глупак елегантно.“ Очевидно е, че трябва да проявим предпазливост, когато се запознаваме с не-познати (да се срещаме с тях само на обществено място, докато ги опознаем, например). Но ако действаме правилно, наградата ни може да бъде по-богат поток на синхронични явления в живота ни, например.

ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ИДВА ТОЧНО В НЕОБХОДИМИЯ МОМЕНТ

Друго важно синхронично явление, което може да ни се случи, е да получим важна за нас информация тъкмо когато това ни е най-необходимо. Такова преживяване обикновено се предхожда от внезапно повишено очакване. То може да ни споходи навсякъде, на работното ни място или по време на почивка, когато изведнъж предусещаме, че нещо важно предстои да се случи. Както по-късно ще видим, в такива случаи може да изпитаме особена лекота или всичко наоколо да ни се стори по-ярко и сияйно. Нещо ни подсказва, че в живота ни може би настъпва сериозен обрат.

По какъв начин получаваме тази информация, това си остава загадка. Обикновено тя ни се дава от друг човек, чрез думи или действия. Но може да я почерпим от книга, списание или новинарска статия. Винаги обаче това е човешка гледна точка, изследване или представа за света, която идва точно в необходимия момент, за да разкрепости нашето съзнание.

А това, че предчувстваме, че предстои да получим някаква информация, е вследствие на факта, че сме усвоили всички необходими стъпки на развитие, които са ни направили готови да обърнем нова страница в живота си. Аз самият съм имал подобен опит, свързан с разбирането ми на междучовешката борба за власт едни над други. До онзи момент вече ясно бях разбрал, че хората си съперничат по ирационален начин, но знаех, че в борбата за надмощие има и още нещо, което все още ми убягва. И внезапно в даден момент почувствах, че съм на път да направя скок напред в разбирането си.

Известно време нищо не се случваше. Но както един ден пътувах с кола, забелязах отстрани на пътя книжарница, която някак странно ми се набиваше на очи. Влязох и започнах да разглеждам най-безразборно книгите, които ми попаднеха, а в мен се надигаше някакво невероятно очакване на нещо, което трябваше да се случи. И точно в този момент, от трийсетина крачки разстояние, една книга буквално отскочи към мен. Дори и от това разстояние цветът и графичното ѝ

оформление се открояваха сред всички останали книги. Веднага се завтекох и открих книгата на Ърнст Бекер „*Бягство от злото*“, книга, която очертава средствата, чрез които хората са склонни да изграждат собственото си самочувствие за сметка на останалите, за по-голяма самоувереност, самооценка и чувство за благоденствие⁶. Това беше ключовата стъпка в моето разбиране на борбата за енергия, която до този момент ми липсваше.

В обобщение можем да кажем, че най-важният ключ към това да се научим да се възползваме от явленията на синхронност в живота си е да бъдем будни и да посветим необходимото време, за да проникнем в смисъла на онова, което става. За да постигнем това, всеки от нас трябва да си осигури достатъчно време да се носи по течението, както аз бих го нарекъл — време, в което да не прави нищо, просто се шляе навън, да превключва телевизионните канали, да преглежда вестници или се разхожда, наблюдавайки околния свят. Ако си помислиш за приятел, отбий се при него, виж какво ще се случи. Интернет е също интересен източник на информация в това отношение. Трябва обаче да помним, че всеки може да включи всичко в Интернет. Няма редактор или фактолог, който да гарантира точността на информацията, нито издател, който да бъде отговорен за съдържанието.

ОТНОШЕНИЕ НА СИНХРОННОСТТА КЪМ НАШАТА РЕЛИГИОЗНА ВЯРА

За някои хора представлява предизвикателство да свържат религиозните си убеждения със своята отвореност към явленията на синхронност. И все пак, аз съм убеден, че в повечето случаи конфликт не съществува. Когато започнем да обръщаме внимание на случайните съвпадения в живота си, тяхната мистичност ни изправя пред дълбоките духовни въпроси на живота. Коя е силата, която ни води към осъществяване на собственото ни предопределение? Съществува ли божествен план в живота ни? По какъв начин по-точно ни се открива това божествено предназначение?

Повечето от нас са възпитани поне с известна представа за религиозна традиция. Ако самите ние не сме се посветили на определена религия, поне имаме приятели или роднини, които изповядват някакви религиозни убеждения и които са дълбоко убедени в основанията на своята вяра. Аз твърдо вярвам, че повечето хора, които са посветени по този начин на определена религия, действат с искрен порив да съхранят нейния единствен по рода си принос жив в света. Този всеобщ порив гарантира на човешкото общество широко разнообразие от религиозни вярвания, чрез които можем да изпробваме много възможности и по този начин да израстваме. По мое мнение всяка позитивна религиозна перспектива съдържа в себе си важна част от истината. Общият диалог между различните религии, колкото и да е слаб и епизодичен, все пак е от особено важно значение за разгръщането на еволюционните процеси към едно всеобщо духовно разбиране.

Възприемането на синхронността от нас изобщо не предполага, че дадена религиозна традиция се ползва с по-големи преимущества пред друга. Синхронността, както и всеобщото ново духовно съзнание, което изграждаме, е само осъзнаване на начина, по който божественото се проявява в живота ни; Всички основни религии — индуизъм, будизъм, юдаизъм, християнство, ислям — както и множество шамански традиции, споделят общото схващане, че отговарят на

Божията воля. Казано по друг начин, всички се стремят към това да възрастем към единение с Върховния Бог или да се свържем с творческата сила, която стои зад нашето човешко съществуване. Нашето ново осъзнаване на синхронността е просто долавяне и преживяване на връзката ни с тази божествена сила.

Спомням си колко много ме занимаваше въпросът как да изпълняваш волята Божия, когато бях малко момче, възпитавано в една провинциална протестантска църква. В душата ми още тогава нямаше никакво съмнение, че тази църква и нейната общност са съвсем специални. Всички от тази общност се подпомагаха взаимно и се обичаха, помагаха си, откликваха при болест на някого. Християнският протестантизъм, който се практикуваше тогава, бе изключително отворен и не съдеше вярата на другите.

Централно място в теологията на тази църква заемаше посвещението в християнство, кръщаването. Но само по себе си се разбираше, че след него човек трябва сам да открие и следва Божията воля през целия си живот. Като дете бях особено притеснен, тъй като никой не ми бе разкрил подробно как така човек ще може да открие и последва Божията воля. Това, разбира се, ставаше във време, когато цялото общество бе стигнало кулминацията на материалистично и секуларно отношение към света. И все пак, аз бях преизпълнен с въпроси: Какво е естеството на Бога, с когото трябва да постигнем общение? По какъв начин реално се преживява Божието присъствие? Какво в действителност означава да бъдеш в хармония с божественото предназначение? И останалите членове на църквата нямаха отговор на тези въпроси. Но по израза на лицата им аз разбирах, че те знаят; просто им липсваха думи, за да го изразят.

Смятам, че част от нашето ново духовно съзнание е да отговорим съзнателно на тези въпроси. Векове наред корумпирани свещеници са използвали страха и невежеството, за да искат пари за благословия и спасение, потискайки всяко напредничащо духовно разбиране сред своето паство. Някои продължават да правят същото и в наши дни. Но аз съм убеден, че в голяма степен ние всички започваме да си даваме сметка за това колко е важно да споделяме духовния си опит и преживявания. Все повече и повече хора, принадлежащи към организирани религии, осъзнават, че да се отворим за възприемане на синхронността, означава да обогатим и уясним най-доброто от

религиозната традиция, на която принадлежим. Това възприемане е пряко свидетелство за проявлението на божествена сила в нашия живот, онази божествена сила, в която винаги сме-вярвали и която сме долавяли интуитивно.

ОТГОВОР НА СКЕПТИЦИЗМА

Най-голямото предизвикателство за онези измежду нас, които започват да изживяват едно нови духовно пробуждане, е отношението им към скептиците. Всички, които сме отворили съзнанието си за реалното проявление на синхронност, често се озоваваме изправени срещу човек, който реагира негативно на нашите убеждения и поставя под съмнение достоверността на опита ни. Колкото и да намаляват скептиците, все още има мнозина привърженици на стария материалистически мироглед, които считат всякакви разговори на мистични теми за напълно безсмислени и лишени от основания. Подобни разговори те чувстват като заплаха за своите предубеждения относно това що е реално и разумно в света на природата.

Скептиците, на които се натъкваме, могат да се групират в две големи категории. Най-голяма е групата на онези, които заемат скептична поза не защото са проучили задълбочено мистическите опитности, за които им се говори, а защото не са. Те нямат време, нито желание да се занимаят с подобни опитности, ето защо заемат такова отношение към въпроса, което им се струва най-сигурно: обявяват го за пълен абсурд. Обикновено такива скептици живеят и работят сред множество хора, изпълнени с колебания и съмнения, които са критично настроени към всяко ново твърдение или творение и за които насмешката е средство за сдобиване с лично надмощие над останалите. В подобно обкръжение повечето хора възприемат тясно конвенционална позиция, за да избегнат възможни конфликти.

Другият тип скептик, на когото се натъкваме, това е привърженикът на научния материализъм. Това е човек, който в някакви граници е склонен на проучи мистичния опит, но който винаги се връща назад, за да се барикадира зад материализма, като претендира, че има нужда от обективни доказателства за подобни претенции. Те остават глухи за всякакви аргументи, че мистичният опит е имал своето трайно място през дълги периоди от човешката история или че хиляди хора, които нямат никаква връзка помежду си свидетелстват за идентични преживявания, както и че статистиката

нееднократно показва, че интуитивните и психически способности са нещо съвсем естествено за човешката природа.

Има няколко подхода, които се оказват ефективни в отношението към подобни скептици. Преди всичко трябва добре да помним, че е важно да съществува известна степен на скептицизъм. Всички трябва да избягваме да приемаме на доверие всякакви маниакални идеи и да гледаме с критично око на реалността.

Не бива обаче да забравяме, че този принцип има и една допълнителна страна, която твърде често бива изпускана: че трябва да бъдем с открито съзнание, за да преценим явлението, за което става дума. Да се поддържа тъкмо този баланс между отвореност на съзнанието и скептицизъм, е изключително трудно, когато явлението се отнася до вътрешно психическите ни състояния и духовност.

Трябва-винаги да се съблюдават още две други важни неща — винаги да бъдем дружески настроени при подобни разговори и да се стремим към постигане на съгласие. Осмелявам се да твърдя, че всеки, който сега преживява опитности от мистичен и духовен характер, в някакъв период от миналото е бил краен скептик. В този смисъл всички ние сме бивши скептици и е много важно да си припомним понякога, че процесът на отваряне към мистичната страна на живота става единствено по пътя на личния опит — когато видим някого, който е възприел сериозно идеята за мистичната опитност и решим ние самите да я изпробваме.

Ето защо трябва да се отнасяме сериозно към всеки подобен разговор. Възможно е нашето открито споделяне на собствения ни опит да се окаже пробния камък за преодоляване заклетия скептицизъм на даден човек. А и знаете ли какво? Обратното също може да се окаже вярно: скептикът, с когото говорим, също може да се окаже прав за определени неща. Онези от нас, които изследват потенциалните възможности на човешкия опит, нищо не правят, ако не са готови винаги да погледнат от двете страни на един проблем, преди да се постигне съгласие. За да се учим, всички сме задължени да се вслушваме в другия. Само откритият диалог гарантира широка дискусия и възможност да имаме мащабен поглед върху нещата.

СЕРИОЗНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ СИНХРОННОСТТА

Става ясно, че да обърнем поглед към случайностите и да говорим открито за тях, без да изпадаме в негативизъм, това са едни от първите стъпки към постигането на ново духовно съзнание. Но не след дълго започват да възникват нови въпроси. Ако синхронността, която наблюдаваме, е свидетелство за това, че в живота ни се изявява една духовна сила, защо ние, които принадлежим на западната култура, толкова дълго сме пренебрегвали тези мистични явления? И защо тъкмо сега, в настоящия момент, на повърхността изплува това съзнание за синхронност? Как онова, което се случва с нас, се намества в по-широката историческа картина на света? Тези въпроси ни водят към поредната стъпка в постигане на ново съзнание.

Животът на всеки от нас се ситуира в широк исторически контекст. Без него ние живеем в незадълбочената и изолирана реалност, която наследяваме като деца. Правилното разбиране на историята придава на съзнанието ни за света дълбочина и истинност. То обгръща всичко около нас със смислова рамка, която ни показва кои сме и накъде отиваме.

3

ОСЪЗНАВАНЕ НА НАШЕТО МЯСТО В СВЕТА

Когато сутрин се събудим и погледнем през прозореца, виждаме съвременния свят, който се събужда за поредния ден. Съседите напускат домовете си и потеглят със своите коли за сутрешната работна смяна. Над нас може би се чува бръмчене на самолет. Товарен камион със стоки масово производство се е отправил да зареди огромния супермаркет в дъното на улицата.

За някои от нас онзи дълъг исторически процес, който води до настоящия момент, от който наблюдаваме всичко това, е само един химн на икономическия и технологически напредък. Но за повечето с всеки изминал ден историята се превръща все повече в психологически проблем. Как се е стигнало до сегашния начин на живот? По какъв начин се е формирало ежедневието на нашите предходници? Как са се оформили настоящите ни убеждения и вярвания?

КАКВО ИДВА НА МЯСТОТО НА СРЕДНОВЕКОВНАТА КОСМОЛОГИЯ

Историята на съвременния, западен начин, на възприемане на света започва поне преди петстотин години с рухването на средновековния мироглед. Както е добре известно, старият свят се определя и поддържа от централното място, което заема в него ранната християнска църква. Вярно е, че църквата до голяма степен спасява западната цивилизация от пълно разграждане след падането на Римската империя, но при това служителите на църквата получават огромна власт и започват да диктуват и определят всички насоки на живот в християнския свят в продължение на цяло хилядолетие, като се аргументират със собствените си интерпретации на Библията.

Трудно е дори да си представим колко малко са знаели хората през средните векове за физическите процеси, които са ставали в природата. Притежавали сме незначително познание относно органите на човешкото тяло и биологичните особености на растежа. Смятало се е, че гръмотевичните бури са причинявани от разгневени богове или плановите на зли духове. Природата и човешкия живот са били разбирани чрез системата на религията. Както Ърнст Бекер говори в „Структурата на злото“¹, средновековната космология е разполагала земята в центъра на всемира като някакъв огромен религиозен театър, създаден, за да служи на една велика цел: като сцена, на която човечеството или се сдобива със спасение, или го изгубва. Всичко — климатичните условия, гладът, върлуването на болести и войни — всичко съществува с единствената цел да изпита вярата на хората. И всред всичко това, за да оркестрира тази симфония на изкушението, е поставен Сатана. Той е допуснат, както твърдят църковните служители, за да заблуждава нашето съзнание, да възпира работите ни, да се възползва от слабостите ни и да ни попречи да постигнем вечното блаженство, за което сме призвани.

За онези, които наистина ще се спасят, вечността ще бъде проведена сред небесното блаженство. Онези пък, които не успеят, които се поддадат на изкушенията, ще бъдат прокълнати от

провидението да горят във вечен огън — ако, разбира се, тук не се намесят църковни-те служители.. Хората от онова време, изправени пред подобна реалност, не са могли да се обърнат директно към Бога, за да потърсят опрощение и дори адекватно да преценят дали наистина са подложени на подобно духов-но изпитание, защото духовенството си е присвоило ро-лята на единствен страж пред портите на божественото и неуморно се труди, за да попречи на широкия кръг от хората да получи пряк достъп до свещените текстове. Ако са имали порив и стремеж към небето, средновековните граждани не са имали избор, освен да проследят често сложните, комплицирани и капризни диктати на могъщите църковни водачи.

Множество са причините, поради които тази мирогледна система се разпада. Разгръщащата се търговия дава възможност да се заговори за нова култура и друг пог-лед върху света, които поставят под съмнение средновековната космология. Ексцесиите и крайностите в поведението, до които стигат представителите на църквата, подкопават вярата в нея. Изобретяването на печатната преса и разпространението сред европейските народи както на Библията, така и на античните текстове, дава възможност широките маси от хората да получат пряк достъп до информация, което на свой ред води до протестантската революция².

Ново поколение учени — такива като Коперник, Галилей и Кеплер — отправят пряко предизвикателство към църковната догма, която се отнася до структурата на слънчевата система, математическото описание на орбитите на планетите и дори мястото на човечеството във вселената³. С течение на времето убеждението, че земята се намира в центъра на вселената, е подложено на съмнение. А с появата на Ренесанса и Просвещението Бог започва да се изтласква все повече в периферията на ежедневно-то съзнание на човека.

ТРЕВОГАТА ОТ ЗАГУБАТА

Тук виждаме един от най-големите поврати във формирането на съвременния мироглед. Средновековният мироглед, въпреки своята корумпираност, е представял поне една цялостна картина на света. Той е бил общоприета философия, която е притежавала широта и изчерпателност. Тя осмисля пълния обхват от житейски събития, включително основанията на нашето съществуване, както и критериите, според които човек достига до блажено състояние на небето след смъртта си. Животът получава своето обяснение във всичките си измерения.

Когато, средновековната космология започва да се разпада, хората на Запад изпадат в дълбоко объркване относно висшето предназначение на живота. Щом духовенството не представлява истината и на него не може да се разчита, какво тогава е истинското положение на човечеството на тази земя?

Хората се озъртат наоколо само за да осъзнаят, че в крайна сметка са се озовали тук, захвърлени сред пространството на планета, която се върти около една от билионите звезди, и то без да се знае защо. Положително съществува някакъв Бог, някаква творческа сила, която ни е поставила тук по необяснима причина. Но вече сме хвърлени в съмнения и несигурност, потопени сред мъката от липсата на смисъл. Как да намерим сили да живеем, без да имаме ясна представа за едно по-високо предназначение? През шестнайсети век западната култура е в процес на пълно преосмисляне на стойностите; човечеството се оказва на ничията земя между два мирогледа.

ВЪЗНИКВАНЕ НА НАУКАТА

И ето че сме потърсили разрешение на този проблем: науката. Ние, хората, сме се оказали без цялостна философска система на осмисляне на света, но сме открили начин да намерим отново себе си чрез друга система, вярвайки, че този път сме открили пътя към истинското познание, освободено от суеверията и догмата, които са характеризирали средновековния свят.

Решили сме да се впуснем в мащабно търсене кат култура, чрез една организирана система на консенсус, да открием фактите на нашето реално положение на тази планета. И така, овластили сме науката и сме ѝ дали пълномощия на това неизвестно място на света (обширният свят на природата дори не е имал конкретно название, а още по-малко пък обяснение по онова време), за да установим какво става и да го обясним на хората.

Толкова голям се е оказал нашият ентусиазъм, че сме си въобразили дори, че чрез научния метод можем да открием дори действителното естество на Бога, творческия принцип, залегнал в основата на универсума. Убедени сме били, че науката може да установи необходимата ни информация, за да ни върне отново чувството за сигурност и смисъл, което сме били загубили при разпадането на старата космология.

Но надеждата да открием бързо истинското си положение на хора в света се оказва неоснователна. Като начало църквата успява да принуди науката да се ограничи само до изучаване на материалния свят. Мнозина от ранните мислители, включително и Галилей, са били заклеени или направо убити от църковните служители. Ренесансът бележи известно неравномерно развитие. Църквата, макар и понесла сериозен удар, но все още могъща, упорито предявява претенции тя да се занимава с мисловния и духовен живот на хората. Доста неохотно е принудена да признае изследваният? на науката и църковните служители настояват науката да бъде отнесена само до физическата вселена: до явленията, свързани със звездите, орбитите, растенията, човешкото тяло.

Благодарна за преотстъпената територия, науката започва да съсредоточава цялото си внимание върху физическата вселена и бързо процъфтява. Започваме да откриваме физическите характеристики на материята, историята на геологическите пластове, динамиката на природните явления и времето. Частите на човешкото тяло получават своето наименование и биват открити химическите процеси, които стоят в основата на биологическия живот. Твърде внимателно, да не би да проследи онзи смисъл, който подобни открития могат да имат за религията, научното знание се ограничава изключително до изследване на видимия свят.

МАТЕРИАЛИСТИЧНА ВСЕЛЕНА

Първата широкомащабна картина на функционирането на този външен свят е създадена от Исак Нютон, който обобщава възгледите на първите астрономи и създава модел на един свят, който е стабилен и предсказуем. Изчисленията на Нютон показват, че светът функционира според определени неизменни природни закони, закони, на които може да се разчита и които могат да бъдат използвани за практически цели.

Декарт доказва, че вселената като цяло — въртенето на земята и останалите планети около слънцето, атмосферната циркулация, водещи до цикличната смяна на сезоните, взаимната обвързаност и зависимост на животинските и растителни видове — всичко това функционира в единство като огромен космичен или часовников механизъм, на който винаги твърдо може да се разчита¹ и който е напълно лишен от всякакви мистични влияния⁴.

Нютоновите изчисления доказват, че това е така щом тази холистична (холизъм — теория, която разглежда живата природа не като механичен сбор от отделни части, а като единство, при което взаимодействието между отделните цялости създава нова степен на единство — б. пр.) картина бива утвърдена във фин зиката, за всички е ясно, че останалите научни дисциплини трябва само да разработят подробностите, да открият минипроцеси, по-дребните лостове и пружини, които задвижват големия часовников механизъм. Когато започва да се появява тази идея, науката става все по-ясно специализирана в своя подход на изследване на; физическата вселена, като се разбива на все по-частни) области и клонове и навлиза във все по-големи детайл-в обяснението си на света наоколо.

Картезианският дуализъм и Нютоновата физика утвърждават една философска позиция, която бързо се налага като господстващ мироглед на модерната епоха. Това още повече задълбочава и подкрепя емпиричния скептицизъм, според който, никакво твърдение, що се отнася до вселената, не трябва да бъде възприемано на доверие, освен ако не се докаже чрез количествени експерименти, че безспорно съществува.

След Франсис Бейкън науката става още по-секу-ларна и прагматична в своята ориентация и все повече се отдалечава от дълбоките проблеми на човешкия духовен живот и предназначение. Когато се видят принудени, учените се позовават на деистката(деизъм — движение или система през XVIII век, която отрича намесата на Пога в законите на природата — б. пр.) концепция за Бог, според която божеството първоначално е задвижило вселената, оставяйки я по-нататък да действа по чисто механичен начин.

ПРОСВЕТИТЕЛСКОТО РЕШЕНИЕ

Стигаме до нова повратна точка във формирането на съвременния възглед за света. Ние сме се обърнали към науката да изследва глобалните ни екзистенциални и духовни проблеми, но науката се отдава на чисто секуларна и материалистка насоченост. Кой би определил колко време ще бъде нужно да се открие по-висшият смисъл на човешкия живот?

Очевидно ние, хората от Запада, е трябвало да издигнем ново знаме по отношение смисъла, да намерим нова мисловна система, към която междувременно да се придържаме, и още по-важно — която да занимава нашите умове. И както се оказва, в онзи момент всеобщото решение е да обърнем цялото си внимание към физическия свят по подобие на науката. Нали в края на краищата науката открива богата плячка от природни ресурси, които могат да бъдат използвани. И ето че на нас ни се удава възможност да използваме тези природни ресурси, за да подобрим своето икономическо състояние, условията си на живот в този секуларен свят. Щом трябва да почакаме, за да постигнем познание относно истинската си духовна ситуация, то можем да си създадем по-голяма материална сигурност и обезпеченост, докато чакаме. Новата ни философия, макар и временно, става развитието на човешкия прогрес и ние се посвещаваме на това да подобрим живота си и живота на нашите деца.

Тази нова философия поне може да успокои умовете ни. Трудната работа, която трябва да се извърши, ни държи достатъчно заети и отклонява съзнанието ни от факта, че мистерията на смъртта, а следователно и на живота, си остава все още голяма и необяснима. Все някой ден, в края на земното си съществуване, ние ще сме принудени да се изправим пред духовната реалност, каквато и да е тя. Междувременно обаче стесняваме фокуса на своето внимание до проблемите на ежедневно материално съществуване и се опитваме да превърнем напредъка сам по себе си, личния и обществен напредък, в единствено основание на краткия си живот. И това става психологическата ни позиция в началото на модерната епоха.

Достатъчен е само най-бегъл поглед наоколо ни сега, в края на двайсети век, за да видим грандиозните резултати, до които ни е довел този стеснен фокус към ма-териалния прогрес. Само за няколко века сме изследва-ли света, основали сме нации и сме установили огромна глобална търговска мрежа. Към това може да се добави и че науката побеждава болестите, разгръща внушителни системи за комуникация, позволява на човека да кацне на луната.

Но всичко това бе осъществено на твърде висока цена. В името на прогреса ние сме експлоатирали природния свят почти до степента на унищожаването му. А в личен план сами можем да се убедим, че насочвайки цялото си внимание към икономическите аспекти на живота, това за нас е започнало да се превръща в мания, с която да преодолеем тревогата и чувството си за несигурност превърнали сме светския живот и преуспяване, диктувани от рациото, в единствена реалност, за която си позволяваме да мислим.

Западната култура най-сетне започва да се пробужда от тази едностранчива ориентация на мисленето едва в средата на двайсети век. Ние спряхме, за да се огледаме, и започнахме да осъзнаваме къде е точното ни място в историята. Ърнст Бекер е удостоен с наградата „Пулицер“ за книгата си „Отказ от смъртта“⁵, защото ясно показва какво е извършил модерният свят със собствената си психика. Стеснили сме свря център на внимание само до икономическия живот и толкова дълго време сме се отказвали да приемем идеята за по-дълбока духовна опитност, защото не сме искали да ни се напомня за дълбоката мистерия, която представлява този живот.

Убеден съм, че тъкмо поради тази причина старите хора все повече започват да-бъдат отпращани в старчески домове. Да се гледа на тях, е едно напомняне за онова, което така старателно сме се опитвали да изтласкаме от нашите умове. Потребността ни да се укрием от мистерията, която ни ужасява, е също така причината, поради която синхронността и други интуитивни способности ни се струват така чужди на здравия разум. С нашия страх се обяснява фактът, че в продължение на толкова много години всички индивиди, които са преживявали мистична синхронна опитност, интуиция, пророчески сънища, извънсетивна възприемателност, близки до смъртта преживявания, ангелски контакти и всичко останало — преживявания, каквито винаги е имало през цялата история на

човешкото съществуване и продължават и до наши дни — се посрещат с толкова голям скептицизъм. Да се говори за подобни преживявания и дори да се признава, че такива са възможни, е заплаха за нашето убеждение, че секуларният свят е единственият възможен свят.

ДА ЖИВЕЕШ В РАЗШИРЕНО НАСТОЯЩЕ

Ето че става ясно как, когато отворим сетивата си за възприемане на синхронността в нашия живот, това довежда до всеобщо пробуждане от секуларния мироглед, който е преобладавал в продължение на векове. И сега, когато, погледнем на модерния живот с неговите технологически чудеса, можем да видим света от психологически по-ясна гледна точка.

В края на средните векове у нас е било загубено всякакви чувство за сигурност относно това кои сме и какъв е смисълът на нашето съществуване. Това е станало причината да утвърдим научен метод на търсене, с помощта на който да постигнем истината за своето място в света. Ала науката се раздробява на хиляди лица, без да може непосредствено да отрази една цялостна картина.

В резултат на това ние сме потиснали страховете и чувството си за несигурност, обръщайки се към чието практически занимания, свеждайки живота единствено до икономическите му аспекти, докато в края на краищата всички се оказват напълно обсебени от практическата, материална страна на живота. Както видяхме, учените утвърждават мироглед, който поддържа такова обсебване, и сами в продължение на векове се предават именно на него. Цената на подобна ограничена космология е, че човешкият опит и преживявания се оказват ограничени и сетивата ни за висшите духовни преживявания — потиснати, и ние едва сега се измъкваме от тази потиснатост.

Предизвикателство за нас е да запазим спомена за това развитие като практически опит — особено когато все още влиятелният материалистически мироглед прави опити да ни придърпа към старите възгледи. Трябва добре да помним на какво стъпало на развитие се намираме, да помним истината за съвременната епоха и да я вградим във всеки момент от живота си — защото именно това по-широкообхватно усещане за живот може да ни откrehне, за да направим следващата крачка в своето развитие.

Ако погледнем на нещата с нови очи, ще видим, че науката съвсем не ни е подвела напълно. В науката постоянно е имало едно

подмолно течение, което безмълвно се е развивало отвъд пълната подвластност на материалистически търсения. През първите десетилетия на двайсети век нова вълна в мисленето започва да оформя по-пълна картина на вселената и на нас самите — картина, която най-сетне започва да си пробива път в общественото съзнание.

4

НАВЛИЗАНЕ В ЕДНА ВСЕЛЕНА, СПОСОБНА ДА ОТКЛИКВА

Един от най-важните белези на появата на нов научен възглед за човечеството и вселената е работата на Томас Кун, който публикува през 1957 година книгата „Структурата на научната революция“¹. Тази книга за пръв път ни обръща внимание върху тенденцията науката да проявява избирателност в начина, по който самите практикуващи учени избират своите подходи и обекти на изследване и оценяват изследванията на другите.

Кун убедително показва, че онова, което той самият нарича *парадигматично мислене* (Парадигмата е система от убеждения по отношение на реалността, които изглеждат самоочевидни и неизменни. Мислене в рамките на утвърдени парадигми или модели — б. пр.), често кара учените да изключват цели области от своите изследвания, включително й открития, които не съответстват на наложените научни теории и системи на мислене в даден момент.

Парадигматичното мислене кара хората (в случая учените) да защитават своите възгледи въпреки рационалните доказателства, които им противоречат. Тъкмо това става при сляпото придържане към Нютоновата парадигма. Тезата на Кун хвърля светлина и върху проблема за личния *интерес* в науката, като разкрива факта, че често учените изграждат своята научна кариера въз основа на определени свои открития, обикновено в университетите и частните институти, след което са готови да защитават същите тези теоретични позиции — приемайки ги за източник на личния си статус — срещу всички новодошли с различни идеи, дори ако тези идеи са обективно по-добри и съвършени.

Поради този проблем напредъкът в науката обикновено се извършва много бавно, налага се да се изчака едно поколение да се оттегли, за да може постиженията на следващото да си пробият път.

Големият принос на Кун се състои в това, че той тласка науката към по-висока степен на самосъзнание и отваряне за новото сред младото поколение учени точно в момент, когато е на път да се извърши огромен скок към промяна на парадигмата.

Нютон си представя функционирането на света като чисто физически процеси от механично естество, без ментално или мистично въздействие от какъвто и да би-ло характер. Следвайки тази парадигма, всички останали науки и клонове на науката се заемат да опишат и назоват частите и основните процеси, които движат света.

В края на деветнайсети век обаче, във върховата фаза на развитие на тази механистична парадигма, основните постулати във физиката, които създадоха този вид наука, са поставени под въпрос. Изведнъж се оказва, че вселената не е мъртво и бездушно пространство, а огромна арена на динамична, мистериозна енергия — енергия, която е В основата на всичко и влиза във взаимодействия по начин, който не може да бъде определен освен като *разумен*.

НОВАТА ФИЗИКА

Този преход към убеждението/ че вселената е разумна, започва с откритията на Алберт Айнщайн, който в продължение на няколко десетилетия преобръща цялата физика с главата надолу. Както подробно разкрива Фритьоф Капра в „*Дао във физиката*“, Айнщайн излиза на сцената в момент, когато учените са в затруднение да разберат някои експериментални данни съобразно стария подход към науката. Например, поведението на светлината не се вписва в нютоновия механистичен поглед на света².

Максуел и Фарадей през 1860 година показват, че светлината може да бъде описана най-добре като осци-лиращо електромагнитно поле, което изкривява пространството, движейки се във вселената под формата на вълни. Идеята за изкривяване на пространството съвсем очевидно е невъзможна в рамките на Нютоновата вселена, защото, за да се вписва в представите на тази вселена, една вълна се нуждае от среда, в която да се придвижва по механичен начин. За да решат този проблем, Максуел и Фарадей изграждат хипотезата за „етер“, който съществува във вселената и изпълнява тази функция³.

В поредица от блестящи прозрения, каквито оказват впоследствие, Айнщайн предлага теория, според която етерът не съществува и светлината всъщност се премества в пространството без никаква среда, като изкривява това пространство, Айнщайн твърди, че луната например не се върти в орбита около нашата планета поради това, че е привлечена от по-голямата ѝ маса, която я придърпва около себе си, все едно че е топка, завързана и въртяна на пружина. Вместо да е така, земята изкривява окръжаващото я пространство така, че го окръгля, тъй че в действителност луната се движи по права линия по закона на инерцията, и все пак кръжи орбитално около нашата планета.

Това означава, че ние не живеем във вселена, в която пространството се разширява навън във всички посоки до безкрайността. Вселената като цяло е заоблена в единната си материя по такъв начин, че ако се движим по съвършено права линия в една и

съща посока достатъчно дълго и на достатъчно голямо разстояние, ще се върнем на същото място, откъдето сме тръгнали. По такъв начин пространството и вселената са безкрайни и въпреки това ограничени, затворени, като в капсула — откъдето пък следва въпросът: Какво се намира отвъд тази вселена? Може би други вселени? Други измерения?

Айнщайн отива още по-далеч, като установява, че обективното време също се свива под въздействието на по-масивни тела и на скоростта. Колкото по-голямо е гравитационното поле, в което бива поставен един часовник и с колкото по-голяма скорост се движи той самият, толкова по-забавен е ходът на времето в сравнение с друг часовник. В един напоследък много популярен мисловен експеримент Айнщайн илюстрира как часовник на космически кораб, който се движи със скорост, близка до скоростта на светлината, ще се движи много по-бавно, отколкото часовник на земята. Екипажът на космическия кораб няма да забележи никаква разлика, но членовете му ще стареят много по-бавно, отколкото съответно хората на земята⁴.

Айнщайн също показва, че скоростта на светлината е постоянна, независимо от всякакви усилия да ѝ се даде допълнителен тласък или да се намали скоростта ѝ. Например, когато пътуваме в кола и изхвърлим една топка от нея напред, скоростта на топката е скоростта на колата плюс скоростта, с която топката е била оттласната. Не така е със светлината. Скоростта на видимата светлина, както и на всички останали електромагнитни явления, е 186 000 мили в секунда. Дори само това откритие, ако бъде разбрано напълно, разрушава старата представа за една механистична вселена.

Със своята може би най-революционна идея Айнщайн доказва също, че масата на един физически обект и енергията, която съдържа той, са взаимозаменяеми според формулата $E = mc^2$. По същество Айнщайн показва, че материята не е нищо друго освен форма на светлина.

Научните открития на Айнщайн са като отваряне кутията на Пандора. Парадигмата се измества от концепцията за една механистична вселена и поток от нови открития започва да доказва колко мистериозна е вселената.

Първите нови сведения се получават в областта на квантовата физика от такива пионери като Нилс Бор, Волфганг Паули и Вернер

Хайзенберг. Още от древна Гърция физиката се опитва да открие основния градивен материал на природата, разбивайки материята на все по-малки частици. Идеята за атома бе доказана, но ко-гато физиците разделят атома на по-малките частици, каквито са протоните и електроните, те започват да осъзнават колко удивителни са мащабите му. Както казва Капра, ако си представим ядрото на един атом колко-то зрънце пясък, то за да представим точно мащаба на атома, електроните трябва да бъдат стотици Метри отдалечени от него.

Също толкова удивително е да се наблюдава поведението на тези частици. Също както светлината, те се държат едновременно като вълни и като обекти със своя собствена маса в зависимост от подхода на наблюдение, което ученият е избрал. Всъщност в началото на нашия век мнозина бележити представители на квантовата физика — сред които Хайзенберг — стигат до убеждението, че самият акт на наблюдение и намерението на учения оказва пряко въздействие върху поведението и съществуването на елементарните частици⁶.

Постепенно физиците започват да поставят под съмнение въпроса дали тези цялости поначало следва да бъдат определяни като частици. Те определено не наподобяват нищо, което в някакъв смисъл би могло да бъде определено като материално. Ако например бъдат разкъсани една от друга, отделените единици се оказват близначни частици с еднакъв вид и размер. Но най-удивителното от всичко е, че тези елементарни частици имат начин да бъдат във връзка помежду си отвъд пространството и времето, което е невъзможно от гледна точка на старата механистична парадигма. Експериментите показват, че ако една частица бъде разделена на две и едната от двете еднакви частици промени своето състояние или спин, то другата също автоматично започва да се върти със същата скорост независимо от разстоянието помежду им⁷.

Вследствие на това откритие физикът Джон Бел установява известния днес закон, познат като теорема на Бел, според който, веднъж свързани, атомните частици са свързани завинаги — едно напълно магическо явление от гледна точка на Нютоновата физика. Нещо повече, най-новите теории във физиката, суперструнната теория и теорията за хиперпространството, внасят допълнителна мистичност в тази картина. Те представят картината на вселена, която е

многоизмерна, макар и невероятно малка, и редуцират както материята, така и енергията до чисти струнни трептения⁸.

Както можеше да се очаква, тази нова картина на вселената, която физиците създават, започва да оказва своето влияние и върху останалите научни дисциплини, по-специално върху биологията. Като част от старата парадигма, биологията свежда живота до механични химически реакции. А Дарвиновата механистическа теория на еволюцията позволява на биологията да обясни съществуването на целия широк спектър от живи организми на планетата, включително и човешките същества, посредством произволни процеси в природата без никакво отношение към духовното.

Че животът на планетата е еволюирал по някакъв начин от прости към по-усложнени форми, това е безспорно — останките от вкаменелости са недвусмислено свидетелство. Но новата картина на една мистична вселена поставя под въпрос чисто секуларната формулировка на Дарвин за функционирането на закона на еволюцията.

Според концепцията на Дарвин мутациите стават произволно в поколенията на всички видове, създавайки у тях леко видоизменение и нови белези. Ако тези белези докажат своята по-голяма функционалност, тези видове оцеляват в по-голяма степен и по този начин новата характеристика се затвърждава като всеобща характеристика на вида. Според Дарвин например някои от предшествениците на днешния жираф са развили дълга шия и понеже това се е оказало полезно (за достигане на по-богати източници на храна), поколенията на този вид са оцелели в по-голяма степен, тъй че този вид утвърждава като своя характеристика дългата шия.

В секуларната, лишена от мистичност, вселена еволюцията не би могла да бъде мислена по никакъв друг начин. Но сега тези идеи могат да се видят като твърде проблематични. Едно от затрудненията, които се отбелязват, е, че според съвременни данни един подобен произволен процес на опити и грешки е много бавен и би обхванал значително по-голям педиод от време, за да се стигне до тези жизнени форми, които имаме сега, отколкото е времето на развитие на живот на земята. Друг проблем е това, че данните от вкаменелостите не посочват липсващите звена при прехода от един вид към друг, които биха потвърдили една постепенност на прехода⁹.

Наистина многоклетъчните организми следват в появата си едноклетъчните, както влечугите и млекопитаещите се появяват едва след развитието на риби и амфибии. Но този процес сякаш е скокообразен, от един напълно развит вид към следващия, като новият вид се явява по едно и също време в много различни части на света. Мистериозните аспекти на вселената, разкрити от новата физика, дават възможност да се предполага, че еволюцията се разгръща по целенасочено, отколкото е предполагал Дарвин.

Освен биологията, новата физика оказва своето въздействие и върху много други дисциплини — особено върху психологията и социологията — защото коренно променя представите ни за вселената, която ни заобикаля и в която протича нашият живот. Вече не можем да си въобразяваме, че живеем в свят, изграден от твърди, материални частици. Ако сме с пробудено съзнание, вече знаем, че всичко, което ни заобикаля, представлява мистериозни трептения на енергийни системи, че всичко е светлина... включително ние самите.

УНИВЕРСАЛНАТА ЧИ-ЕНЕРГИЯ И ЧОВЕШКОТО ЕНЕРГИЙНО ПОЛЕ

Съществуват преки паралели между възгледите на новата физика и представите за реалността, които предлага източната философия на индуизма, будизма и даоизма. Новата физика представя света на материята и формите като квантово енергийно поле, което обхваща всичко. Зад видимостта на всичко в този свят не съществуват градивни частици в природата; съществува само взаимосвързана мрежа от енергийни взаимоотношения. Основните религиозни философии на Изтока по същество поддържат същия възглед, без да са стигнали до него в резултат на обективен експеримент, а по пътя на дълговековно и внимателно вътрешно наблюдение. Източната мисъл твърди, че светът, който се явява пред очите ни, е по своята същност неразделно цяло, което се състои от една жизнена или духовна сила — защото като такъв бива преживяван.

Всяка от тези религии има свой собствен метод за постигане по-силна връзка с вселенската енергия. Ала всички те поддържат становището, че човешките същества, макар и тясно свързани с тази фина енергия, наречена *прана* или *чи* (или км), обикновено са откъснати от по-върховните ѝ нива. Множество дисциплини на тези източни религии — медитация и бойни изкуства например — имат за цел да пробудят тази връзка и в резултат са документирани поразителни резултати. Някои източни йоги демонстрират невероятни прояви на сила, контрол над телата си и способност да издържат на небивал студ или горещина¹⁰.

Някои източни системи утвърждават, че енергията, която циркулира в човешките същества, може всъщност, да бъде наблюдавана като поле от светлина или аура, която ги обгръща. Тази енергия често може да се види като цветна светлина, излъчваща се от всеки човек, и преобладаващият нюанс и форма на тази светлина отразява вътрешната същност и характер на съответната личност.

През петдесетте години, когато картината на новата физика започва да получава по-голяма популярност в средствата за масова

информация, изведнъж тези езотерични твърдения на Изтока, основани на стриктно вътрешно съзерцание, започват да се ползват с по-сериозен интерес от страна на психолозите и социолозите на Запад. Изтокът е създал мисловна система, според която потенциалът на човека е далеч по-отворен и широкообхватен, и когато тези концепции получават по-голяма известност, старата парадигма започва да се разпада и в останалите научни дисциплини. Новата физика дава нова представа за обкръжаващата ни вселена, а ето че сходно движение се явява и в хуманитаристиката и е на път да ни даде нова представа за нас самите.

ДВИЖЕНИЕ НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ

В средата на двайсети век преобладаващият център на внимание в психологията на Запада е изследването на човешкото съзнание във връзка с поведението ни в обкръжаващия ни свят — с други думи, изследването на поведението. Следвайки механистичната парадигма, психолозите търсят някакъв ключов принцип или формула, към които да се сведе човешкото поведение в света, което по-рано бе довело до възникването на бихевиоризма от типа стимул/реакция.

Единственият съществен подход в изучаването на човешката психология, който е по-различен, се осъществява в психиатрията, следвайки модела на медицинската патология, въведен за първи път от Зигмунд Фройд. Мислител от края на деветнайсети век, Фройд прониква-дълбоко в структурата на човешкото съзнание, основавайки своите теории върху редуccionистки и биологически концепции, приемливи за механистическата парадигма.

Фройд е първият, който постулира, че травмите от детството често водят до страхови неврози и невротични реакции, които остават често неосъзнати. Той стига до извода, че поведението на човечеството е мотивирано просто от инстинкта да се увеличи удоволствието и да се избегне болката.

В края на петдесетте години обаче мистерията, разкрита от новата физика, все по-нарастващото въздействие на източните философии и двете движения на екзистенциализма и феноменологията в западната философия вдъхновяват трето теоретично направление в психологията. Тази нова ориентация е ръководена от Ейбрахам Маслоу, който заедно с мнозина други мислители и писатели привежда доводи в полза на по-широкообхватно изследване на човешкото съзнание¹¹.

Отхвърляйки бихевиоризма като твърде абстрактен и фройдистките теории като твърде обсебени от идеята за сублимация на сексуалните желания, тези учени си поставят за цел да изследват съзнанието с акцент върху самата възприемателна способност. В това те са дълбоко повлияни от Изтока, където съзнанието се изучава

извътре, според това как всеки човек сам чувства своето собствено съзнание. Живеейки своя живот, ние възприемаме външния свят посредством своите сетива, разбираме онова, което ни се случва, въз основа на паметта и очакванията си и използваме мисловната си и интуитивна способност, за да действаме. Този нов психологически подход е наречен хуманистика и стремително се разраства през шейсетте и седемдесетте години на дваисти век.

Хуманистите не отричат, че ние често не осъзнаващ ме какво точно мотивира нашето поведение. Те са съгласни, Че човешките същества са склонни да огранича-ват собствения си опит, като често повтарят сценарии и модели на реагиране, предназначени към това да снижат безпокойството и тревогата. Но хуманистите насочват своето внимание и към това да разкрепостят своите възгледи и преодолеят сценариите си, като се издигнат над тях и се открехнат за по-висши човешки опитности, които са им достъпни.

Тази нова перспектива довежда до преоткриване научния принос на Карл Густав Юнг, шведски психоаналитик, който скъсва с Фройд през 1912 година, за да развие своя собствена теория, включваща и принципа на синхронността. Според Юнг ние не гледаме на света с единствения подтик да избегнем болката и увеличим колкото се може повече хедонистичните удоволствия, както приема Фройд, макар и на най-нисшите нива това да изглежда именно така. Нашият най-силен порив според твърденията на Юнг е към психологическа цялостност и себеразгръщане на вътрешния потенциал, който е заложен в нас.

В това пътешествие ни идват на помощ вече утъпкани в мозъка пътеки, които той нарича архетипи. Когато израстваме психически, добиваме способността да реализираме, тоест да активизираме тези *архетипи*, и по този начин да вървим към все по-пълното си себеосъществяване. Първият стадий на растежа е стадият на диференциация, по време на който ние се самоосъзнаваме в културната среда, в която сме родени и започваме процеса на индивидуация. Това означава да намерим своето собствено място в света, който познаваме от, детинство, процес, който включва да получим образование, да потърсим икономическа стабилност и начин да се издържа.

Този процес усилва волята и егото ни и комплексът от автоматични реакции, който сме усвоили, бива изместен от логиката на оценка на света, който ни заобикаля. Така ние изграждаме своята

индивидуалност като единствена порода си личност, чиито възгледи са също единствени по рода си. Този етап е поначало нарцистичен (егоистичен) и често самовлюбен (еготичен), но активизира в пълна степен така наречения от Юнг архетип на културния герой. На този етап ние сме готови да открием нещо важно, което имаме да осъществим в културата; чувстваме се горди и решени да го направим.

Продължавайки да израстваме, ние напредваме отвъд фазата на героичното и активизираме онова, което Юнг нарича архетип на Аза, етап от развитието ни, когато надрастваме онези представи за себе си, които са основани на културната среда. Обръщаме се навътре, към себе си и постигаме такова ниво на съзнание, при което интуицията започва да съпътства логиката и целите ни започват да съответстват на вътрешните ни представи и копнежи за онова, което в действителност бихме искали да извършим.

Тази фаза той описва като себеактуализация и тук говори за по-висшето възприятие на синхронността. Макар и да се наблюдава на всеки етап, именно при тази фаза ние най-добре успяваме да се възползваме от възможността си да схващаме значимите съвпадения. На този етап събитията в нашия живот започват да съответстват на готовността ни за растеж и развитие и синхронността започва да се проявява по-често¹².

Подтикната от Юнг, пълната картина на това как хората се спъват и задържат своето развитие при този процес постепенно започва да се оформя. Следвайки линията на откритията от Фройд и Ото Ранк до Нормън О. Браун и Ърнст Бекер, можем да видим какво всъщност става. Хората си създават определени модели на живот и поведение (сценарии), към които се придържат неотклонно като начин да изтласкат безпокойството от съзнанието си. Те могат да обхващат всичко от произволни фетиши и невротични привички до по-нормалните, утвърдени религиозни схващания и философски убеждения. Общото между всички тези сценарии е тяхната неподатлива природа и съпротива срещу всякакъв рационален дебат и дискусия.

Хуманистите по-нататък откриват, че човешкото общество се характеризира с ирационални борби за власт, чието единствено предназначение е да съхранят тези сценарии. Вълна от мислители,

сред които Грегъри Бейтсън и Р. Д. Ланг започва да очертава този процес¹³.

Ключово откритие се оказва *ефектът на двойната връзка*, при който човек отхвърля всяка идея, предложена от останалите, за да има той доминираща позиция във взаимоотношенията. Както показва Ланг, когато този навик бъде проявявай от родителите спрямо техните деца, са възможни трагични последици. Когато всяка възможна постъпка на детето бива критикувана, детето се самозатваря, готово всеки миг да се самоотбранява и развива склонност към прекалено остри ответни реакции. Когато тези деца на свой ред станат възрастни, тяхната самоотбрана и потребност да държат под контрол всяка ситуация ги подтиква несъзнателно към това самите те да използват техниките на двойната връзка, особено по отношение на собствените си деца и така това положение бива утвърдено в продължение на поколения наред.

Тези психолози, изследващи междуличностните отношения, откриват, че този модел на общуване е направо епидемия за обществото, създавайки култура, при която всеки в опита си да се защити се опитва да владее и доминира всички останали. При тези условия себеосъществяването и творчеството се оказват ограничени, защото повечето хора прекарват времето си в борба да доминират над останалите и да им налагат своите сценарии, вместо да се откrehнат за по-големите възможности, които предлага опитът и взаимоотношенията между хората.

В продължение на няколко десетилетия тези открития биват широко популяризирани, особено в Съединените щати. Книгата на доктор Ерик Бърн „*Игрите, които разиграват хората*“ прави преглед на най-разпространените сценарии за манипулация и ги разкрива в пълни подробности. Книгата на Томас Харис „*Аз съм добре/Ти си добре*“ използва анализ на протоколи от разисквания на дадени теми, за да разкрие истинската природа на човешкия разговор и да покаже начин да постигнем по-зрял подход във взаимоотношенията помежду си¹⁴, културата започва да си проправя път ново съзнание за едни по-качествени взаимоотношения, като се приема че всеки от нас може да преодолее старите си навици на общуване.

С разцвета на идеята, че можем да постигнем опитности и преживявания от по-високо ниво, мистерията на собственото ни съществуване се превръща в обект в широки дискусии сред

хуманистите. На този етап става преосмисляне на Дарвиновата формула на еволюцията, която е поставена под съмнение от учени като Пиер дьо Шарден и Шри Ауробиндо, които поддържат схващане-то, че еволюцията не е произволна, а целенасочена и се движи в съвсем определена посока. Тези учени твърдят, че развитието на живите организми от най-ранните им форми към по-усложнени животински и растителни видове има своята цел, че човешките същества не са случайност на природата и че обществената еволюция, включително и нашият път към по-висши сфери на духовно преживяване е заложен като цел на еволюционното развитие¹⁵.

Един измежду съвременните теоретици, чието разбиране за еволюцията на живота подкрепя такава теза, е Рупърд Шелдрейк. Според теорията за живота на Рупърт Шелдрейк всички биологични форми се създават и поддържат посредством морфогенни полета. Тези полета не са локализирани в природата и създават невидима структура, а молекулите, клетките и органите са следствие и те се диференцират и специализират, за да създадат определена форма на живот. Нещо повече, това поле с времето еволюира, тъй като всяко поколение от даден вид не само получава структурата си от полето в основата му, но и променя и въздейства за усъвършенстването на това поле вследствие на промените, които търпи от околната си среда.

Например рибата, за да вирее в специфичната си биологична среда, може да се наложи да развие нови хриле, за да плува по-добре. Според системата на Шелдрейк волята на рибата ще въведе промяна в морфогенното поле на вида, в резултат на което потомството ѝ ще развие точно такива хриле. Тази теория прави предположението, че е напълно възможно скоковете в развитието, за които свидетелстват вкаменелостите, също да са възникнали по този начин — като представителите на даден биологичен вид създават морфогенно поле, което поражда не просто допълнителни характеристики, но преход към напълно нова жизнена форма. Например, определен вид риби може вече да е достигнал пълното си развитие в границите, които му дава водната среда и да създаде потомство, което е всъщност нов вид: амфибии-те, които могат да изпъзват на сушата.

Според Шелдрейк това прогресивно развитие може да покаже също така как е еволюирал човекът. На протежение на цялата история ние, хората, сме разгръщали обвивката на нашето познание, стремейки

се да еволюираме към все по-пълно разбиране на света, в който живеем и към осъществяване на вътрешния си потенциал от възможности. Може да се мисли, че на всеки етап от развитието нивото на човешките способности и съзнание се определя от общото морфогенетично поле. Когато отделни индивиди развиват определени способности — да бягат по-бързо, да долавят мислите на останалите, да получават интуитивни прозрения — морфогенетичното поле се развива не само за тях самите, но и за цялото човечество. Ето защо често става така, че в един и същ исторически момент се постига дадено изобретение или откритие от различни хора, които нямат никаква връзка помежду си.

И тук идват на мястото си откритията на модерната физика и най-новите изследвания от учените на въздействието на молитвата и мисловната воля. Ние сме в непосредствена връзка с вселената и помежду си и въздействието, което оказваме върху света, е такова, за каквото не сме и сънували.

ОТКЛИКВАЩАТА ВСЕЛЕНА

През последните няколко десетилетия изследователите в областта на психологията започват сериозно да изследват въздействието на нашите съзнателни намерения върху физическата вселена. Едни от първите открития в тази насока възникват в областта на самозахранващото се поле. Чрез стотици изследвания е доказано, че можем да въздействаме върху много от телесните си функции, за които се е смятало по-рано, че напълно се контролират от автоматично реагиращата нервна система, включително пулса, кръвното налягане, имунната система и мозъчните вълни. Почти всеки процес, който можем да проследим, показва известно повлияване от съзнателната ни воля¹⁶.

Изследванията напоследък показват, че нашата свързаност и въздействие далеч надхвърлят регистрираното досега. Нашите намерения могат да оказват въздействие върху телата на другите хора, върху техните съзнания и върху хода на събитията в света. Новата, физика показва, че сме свързани по начин, който надхвърля границите на пространството и времето. Теоремата на Бел може да се приложи към нашите мисли също както към действието на елементарните частици.

Никой толкова много не е допринесъл за популяризирането на това ново схващане от д-р Лари Доси, който е написал поредица от книги, които се занимават със силата на въздействие на нашите съзнателни намерения и молитви. Като прави преглед на минали и настоящи изследвания от Ф. У., Х. Майърс до Лоурънс Льошан, от Дж. Б. Райн до Принстънската лаборатория за изследване на аномалните явления, Доси представя провокатив-ни доказателства, че ние можем да въздействаме отвъд и въпреки пространството и понякога времето върху света¹⁷.

В едно изследване, цитирано в книгата му „Възстановяване на душата“, Доси описва група хора, които се събират, за да изпробват способността си да получават информация от големи разстояния. Когато лица, които участват в експеримента, са помолени да

разпознаят нещо, произволно нарисувано върху картичка от друго лице, което се намира на стотици километри разстояние, те не само успяват да познаят нарисуваното в степен, която надвишава възможностите за случайно попадение, но често получават информацията, преди самата картинка да бъде действително нарисувана.

При други изследвания, предназначени да изпробват по-нататък тази способност, лицата под наблюдение успяват да познаят група числа, зададени по произволен начин от числова машина още преди тяхното задаване. Резултатите от това и подобни изследвания са от изключително значение, защото те са свидетелство за способности, каквито мнозина измежду нас нееднократно са изпитвали. Ние не само че имаме телепатична връзка помежду си, но и способността да предзнаваме дадени събития; способни сме да доловим представи и предчувствия за предстоящи събития, особено ако ще окажат въздействие на собствения ни живот и развитие¹⁸.

Но нашите способности са далеч по-големи. Ние не само че можем да приемаме информация, но можем също така да въздействаме с мисълта си върху света. Доси цитира по-специално едно изследване, проведено от д-р Рандолф Бирд в болницата в Сан Франциско. В изследването, което провежда, група доброволци отправят молитви за здравето на определени пациенти, които са сърдечно болни. Под наблюдение е поставена още една група сърдечноболни, за които не биват отправяни молитви¹⁹. Доси докладва, че групата, за която биват отправяни молитви, е склонна към пет пъти по-снизена потребност от антибиотици и три пъти по-занижен риск от заболяване на дихателните пътища, отколкото контролната група. Нещо повече, никой от групата, за която са се молили, не се е нуждал от изкуствено дишане, докато дванайсет от членовете на контролната група са се нуждаели.

Други изследвания, цитирани от Доси, показват, че силата на молитвата и мислено отправеното желание въздейства по същия начин върху растенията (увеличавайки броя на семената, които покълват); върху бактериите (увеличавайки степента на растежа); и върху неодушевени предмети (въздействайки върху произволната траектория на движение на стирефомови топки при падане)²⁰.

Група изследвания показват нещо от особен интерес. Въпреки че сме в състояние да окажем въздействие и в двата случая, тогава, когато позитивната ни мисъл не е конкретизирана (тоест молим се да се случи *най-доброто*), нещата се развиват по-добре, отколкото ако бъдем конкретни в пожеланията си (молим се за специфичен резултат). Това ни насочва на мисълта, че ние сме свързани с останалата вселена по принцип или закон, който държи егото ни под контрол.

Изследванията, които Доси цитира, показват, че когато имаме лично усещане и чувство за свързаност с божественото или с нашето висше аз, тогава молитвата ни има по-силно въздействие. В допълнение експериментите потвърждават, че мисловното въздействие има кумулативен ефект. С други думи, лицата, за които са се молили по-дълго, приемат повече благодат от онези, за които е имало по-малко молитви.

И което е най-важното, Доси цитира изследвания, които показват, че предварителните ни мнения и възгледи оказват своето въздействие върху света, подобно по-съзнателните ни намерения или молитви. Прочутият експеримент в Оукското училище е много характерен в това отношение. Казва се на учителите, че определена група ученици, изпробвани с тестуване, по всяка вероятност ще имат най-голям успех в училище през годината. В действителност учителите получават списък на ученици, подбрани напълно произволно. В края на годината тези ученици наистина показват забележително повишение не само на своя успех (което би могло да се обясни и с това, че учителите са им обърнали допълнително внимание), но и на общите тестове за интелигентност, които тестуват вътрешните качества²¹. С други думи, мнението на учителите по отношение на учениците повишава действителния им потенциал да учат.

За съжаление този закон действа и в негативна посока. В най-новата си книга *„Внимавай за какво се молиш, защото може и да го получиш“* Доси изтъква изследвания, които посочват, че нашите несъзнавани възгледи и намерения могат да нанесат вреда на другите хора. Важен пример е, когато се молим човек да промени поведението и мнението си или да престане да прави нещо, без внимателно да сме проверили дали в случая не е прав. Тези мисли се предават и внасят чувство на съмнение у другия човек. Същото се получава и когато имаме негативни мисли относно начина, по който изглежда или се

държи даден човек. Често това са мнения, който не бихме изразили направо пред него, но тъй като всички сме свързани, тези мисли се забиват като стрели, за да повлияят върху самочувствието на другия човек и неговото отношение към самия себе си, а възможно е да въздействат и върху фактическото му поведение²².

Това означава, разбира се, че ние можем да въз-действаме отрицателно върху нашето реално положение с несъзнаваните си помисли. Когато оценяваме отрица-телно личните си способности, външния си вид или изг-ледите си за бъдеще, тези мисли въздействат най-реално върху нашето самочувствие и онова, което действително ни се случва.

ДА ЖИВЕЕШ В НОВАТА РЕАЛНОСТ

Ето как новата наука предлага по-широкообхватна картина на действителността и нас самите в нея. Сега, когато останем до късно навън в градината или се разхождаме през парка, възхищавайки се от пейзажа през светъл, слънчев ден, пред нас се разкрива нов свят. Вече не можем да разглеждаме вселената, в която живеем, така, сякаш тя се разгръща във всички посоки безгранично, та чак до безкрайността. Вече знаем, че вселената е физически безкрайна, но закривена по такъв начин, който я прави ограничена и крайна. Ние живеем, затворени в мехур от време-пространство и, както физикът на хиперпространството, ние интуитивно долавяме другите измерения. А когато проникнем във всички формообразувания на вселената, вече не можем да гледаме на тях като на твърда материя, налага се да признаем, че те са по своята същност енергия. Всичко във вселената, включително и ние самите, не е друго, а енергийни полета светлина и всички неща си взаимодействат и оказват влияние едно върху друго.

Всъщност повечето описания на тази нова реалност вече са потвърдени от собствения ни опит. Всички например имаме такива моменти, когато усещаме, че другите са доловили какво си мислим, или когато знаем какво другият чувства или е на път да каже. Има също моменти, когато знаем, че нещо ще стане или е възможно да стане и тези предчувствия често се съпътстват от знаци, които ни подсказват къде да отидем или какво да направим, за да бъдем на точното място в необходимия момент. Но най-важното е, че вече знаем от какво изключително значение е нашето отношение и мисъл спрямо околните. Както ще видим по-нататък, когато мислим позитивно и издигаме своето собствено ниво на енергия и това на другите, започват да се развиват невероятни събития.

За нас истинското предизвикателство е да приложим познанието за всичко това в ежедневната си практика, да го направим съставна част от живота си всеки ден. Ние живеем в разумна, откликваща, енергийно-динамична вселена, в която очакванията и-възгледите, и

мненията на другите хора се излъчват към нас и ни оказват своето въздействие.

Следващата крачка, следователно, в нашия път към постигане на ново духовно съзнание е да разгледаме човешкия свят на енергия, очаквания и драми такъв, какъвто той наистина е, и да се научим да влизаме в по-ефективни отношения с този свят.

5

ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА БОРБАТА ЗА ЕНЕРГИЯ

Голямо постижение на психолозите, които се занимават с изследване на това как хората си въздействат взаимно, е, че успяха да обяснят съперническата и стремежа към власт е дълбокото екзистенциално чувство на несигурност. От Изтока обаче сме получили по-нататъшно проясняване на психологическите процеси, които лежат в основата на тези явления.

Както показват и науката, и мистицизмът, по своята същност хората представляват полета от енергия. Според схващанията на Изтока нормално нивото ни на енергия е слабо и занижено, докато не се отворим за абсолютната енергия, която съществува във вселената. Когато се отворим по този начин, нашата чи-енергия — или може би трябва да кажем количественото ниво на нашата енергия — се повишава така, че преодолява всякакво екзистенциално чувство за несигурност. Но дотогава се лутаме в търсене на допълнителна енергия от другите хора.

Да започнем, като разгледаме какво в действителност става с двама души, които общуват помежду си. Съществува една стара мистична мисъл, че там, накъдето се насочва вниманието, натам потича и енергията. И така, когато двама души насочат вниманието си един към друг, те буквално сливат енергийните ей полета, обединявайки своята енергия. Това бързо води до въпроса: под чий контрол ще попадне така обединената енергия? Ако единият успее да се наложи, като накара другия да сподели неговата позиция, да погледне на света с неговите очи, тогава той е присвоил цялата енергия за себе си. Той чувства внезапен прилив на сили, самоувереност, сигурност и дори еуфория.

Но тези положителни чувства са придобити за сметка на другия човек, защото притежаваният човек започва да губи своето равновесие,

изпитва тревога и се чувства изсмукан¹. Всички сме се чувствали така в един или друг момент. Когато сме принудени да се съобразяваме с някого, който ни е изманипулирал и объркал, нарушил е душевното ни равновесие, разобличил ни е, ние внезапно се чувстваме изпразнени, лишени от сили. И естествената ни склонност е да се опитаме да си върнем енергията от онзи, който ни държи във властта си, като използваме всички достъпни средства.

Този процес на психологическо доминиране може да се наблюдава навсякъде и той е скритият източник на всички ирационални конфликти в света, като се тръгне от отделния човек и семейството и се стигне до нациите и културите. Ето защо, ако погледнем реалистично на обществото, ние можем да видим в него свят, основан на конкуренция за придобиване на енергия, в който едни хора манипулират други хора по много изобретателни (и често несъзнавани) начини. В светлината на, новото разбиране на вселената можем да видим, че повечето от манипулациите, които се използват за тези цели, повечето от *игрите, които разиграват хората*, са резултат на техните най-съществени възгледи. С други думи, те формират полето на личностните стремежи.

Когато влезем във взаимоотношения с друго човешко същество, трябва да имаме предвид всичко това. Всеки човек представлява енергийно поле със своя система от възгледи и вярвания, които се излъчват от него и въздействат върху света. Тук се включват убежденията на отделния човек за това какво представляват хората и как да спечелиш позиции в общуването с тях.

Всеки има свой уникален набор от възгледи и начини на общуване в това отношение, което аз наричам *властни драми*. Убеден съм, че тези „драми“ варират от най-пасивни до най-агресивни.

ГОРКИЯТ АЗ

Най-пасивната от властните драми е стратегията на жертвата или онова, което съм нарекъл „горкият аз“. При тази драма човек не се бори направо за придобиване на енергия, а по-скоро се стреми да спечели внимание и уважение, като манипулира хората към проява на съчувствие.

Ние винаги можем да кажем кога влизаме в енергийното поле на „горкия аз“, защото биваме непосредствено въввлечени в много специфичен диалог, който ни извежда от равновесие. Изпитваме мъка и започваме да се чувстваме безпричинно виновни, сякаш сме поставени в това положение от другия. Този човек би казал например: „Чаках те вчера да ми се обадиш, но ти така и не го направи“, или „Такива главоболия имах, а тебе никакъв те няма“. Може и да добави: „Какво ли можеше да ми се случи, а ти и тогава щеше да си кой знае къде.“

В зависимост от спецификата на отношенията ни с въпросния човек изразите могат да варират в широк диапазон от теми. Ако той е наш колега, съдържанието може да се върти около притеснения относно качеството или сроковете на продукцията — ситуация, в която ти нищо не правиш, за да му помогнеш. Ако човекът е случаен познат, той или тя би могъл да те въввлече в разговор за това колко скапан е този живот изобщо. Съществуват десетки варианти, но основната стратегия и характерният тон са все едни и същи. Винаги става дума за някаква молба за съчувствие и твърдението, че ти не си достатъчно отговорен в тази ситуация.

Очевидно стратегията на „горкия аз“ е да ни извади от равновесие и да се сдобие с енергия, като ни създаде чувство за вина или ни накара да се усъмним в себе си. Като се отдаваме на тази вина, ние спираме, за да погледнем на света през очите на този човек. Веднага щом направим това, онзи човек усеща прилив на енергия, която ние му предаваме и която го кара да се чувства по-сигурен в себе си.

Помнете, че тази драма е почти напълно несъзнавана. Тя произтича от индивидуалния начин на възприемане на света у съответния човек и от стратегията за упражняване влияние над останалите, възприета през детството. За „горкия аз“ светът е място, където на хората не може да се разчита за подкрепа и благополучие и твърде опасно място, за да рискува човек да търси удовлетворение на тези свои потребности направо и категорично. В света на „горкия аз“ единственият разумен начин на поведение е да се привлича съчувствието на останалите хора чрез клопки, в които ги кара да се чувстват виновни, а той — пренебрегнат.

За жалост тъкмо поради въздействието, което имат върху света неговите убеждения и намерения, същите тези небрежни и студени хора, от които се страхува „горкият аз“, са тъкмо тези, които той привлича в живота си.

И събитията, които му се случват, са често травмиращи. Вселената откликва, като поражда точно този свят, който човекът очаква, и по този начин драмата се завърта и самопотвърждава. Без сам да разбира това, „горкият аз“ се върти в омагьосан кръг.

КАК ДА СЕ ОТНАСЯМЕ КЪМ „ГОРКИЯ АЗ“

Когато трябва да общуваме с „горкия аз“, необходимо е да помним, че целта на разифаваната от него драма е да се сдобие с енергия. Трябва да започнем с желанието съзнателно да му предадем енергия, докато разговаряме с него; това е най-бързият начин да преодолеем драмата. (Предаването на енергия е специфичен процес, който ще разгледаме в глава 9.)

Следващото, което трябва да разберем, е дали внушаваната вина е основателна. Разбира се, съществуват множество случаи в живота, когато трябва да се чувстваме отговорни за това, че сме подвели някого, или да изпитваме съчувствие към човек, изпаднал в затруднено положение. Но ние трябва да определим това, а не някой друг. Единствено ние самите можем да решим кога и в каква степен е наш дълг да помогнем на някого, който е в беда.

След като отдадем на „горкия аз“ енергия и установим, че си имаме работа с властна драма, следващата стъпка е да назовем тази

драма — тоест да разгледаме самата драма като тема на разговора². Никаква несъзнавана и не може да бъде поддържана, когато се сведе до нейното осъзнаване и се изнесе открито за дискусия. Това може да бъде сторено с думи като например: „Виж, струва ми се, че искаш да ме накараш да се чувствам виновен.“

В случая трябва да проявим смелост, защото напълно възможно е, докато ние се опитваме да постъпим честно в дадената ситуация, другият човек да интерпретира казаното от нас като упрек. В такъв случай типичната реакция би могла да бъде: „Е, добре. Знаех си аз, че не съм ти кой знае колко приятен.“ В други случаи въпросният човек може да се разгневи и ядоса.

Много важно по мое мнение е да помолим въпросния човек да ни изслуша и да продължим разговора. Но това може да стане само ако даваме на човека енергията, от която се нуждае по време на разговора. И преди всичко трябва да бъдем последователни, ако искаме да се подобрят нашите отношения с този човек. В най-добрия случай този човек ще се вслуша в думите ни, когато му посочим властната му драма, и ще успее да се открехне към едно по-висше състояние на съзнанието.

ЗАТВОРЕНИЯТ

Не толкова пасивна е драмата на затворения. Разбираме, че сме попаднали в енергийното поле на някого, който използва тази стратегия, когато започнем разговор и осъзнаем, че не можем да получим от него пряк отговор на никой свой въпрос. Човекът, с когото разговаряме, е дистанциран, затворен, загадъчен в своите отговори. Ако например го запитаем за миналото му, ще получим смътно обобщение от рода на: „Пътувал съм малко по света“, без по-нататъшни обяснения.

Докато водим разговора, чувстваме, че непрестанно ни се налага да задаваме допълнителни въпроси, дори и за най-простите си запитвания. Ако кажем например: „А къде си пътувал?“, бихме получили отговор: „Ами на много места.“

В такова поведение ясно можем да различим стратегията на затворения. Такъв човек непрестанно създава смътна и загадъчна аура около своята личност, като по този начин ни принуждава да влагаме енергия, за да измъкнем от него някаква информация, която в обичайния случай се споделя най-естествено. По този начин съсредоточаваме цялото си внимание върху света на този човек, опитваме се да погледнем през неговите очи, надявайки се да разберем нещо за него, като по този начин му предаваме енергията, от която се нуждае.

Трябва обаче да помним, че всеки, който е затворен и отказва да дава информация за себе си, не разиграва драма на недостъпност. Възможно е да предпочита да запази анонимност по друга някаква причина. Всеки човек има правото на лична неприкосновеност и може да споделя с другите само онова, което желае.

Съвсем различно е човек да използва стратегията на дистанциране, за да се сдобие с енергия. За затворения това е метод на манипулация, който има за цел да събуди нашия интерес, като в същото време ни държи на разстояние. Ако решим например, че този човек просто не желае да разговаря с нас и престанем да се занимаваме с него, много често затвореният ще се опита отново да ни заговори,

така че да задържи вниманието върху себе си; за да може и енергията да тече към него.

Също както и при „горкия аз“, стратегията на затворения има своите корени далеч в миналото. В повечето случаи като дете затвореният не е имал възможност свободно да споделя нещата, защото се е страхувал или се е чувствал заплашен. В такава обстановка затвореният е свикнал да бъде винаги притворен в общуването си с останалите, като в същото време винаги намира начин да бъде изслушван, за да спечели енергия от останалите. Също както е с „горкия аз“, стратегията на затворения представлява набор от несъзнавани отношения към света. Затвореният е убеден, че този свят е пълен с хора, на които не може да се довери с интимна информация.

Мисли си, че всяка такава информация ще бъде използвана по-късно срещу него или ще даде повод да бъде критикуван. И както става обикновено, това убеждение на затворения влияе върху нещата, които му се случват, за да се осъществи тъкмо това негово несъзнавано отношение.

КАК ДА СЕ ОТНАСЯМЕ СЪС ЗАТВОРЕНИЯ

За да се справим успешно с човек, който разиграва драмата на затворения, трябва отново да помним, че е необходимо да му изпращаме енергия. Като му изпращаме енергия, изпълнена с любов, вместо да заемем защитна позиция, ние преодоляваме напрежението, за да прекратим потребността от манипулативно отношение. Когато напрежението се изчисти, бихме могли да започнем разговора отново, като назовем честно манипулативната драма, така че тя да се осъзнае и да можем да поговорим за нея.

Както и в предишния случай, могат да се очакват две възможни реакции. В първия случай затвореният може да се опита да избегне разговора и да прекрати отношенията. Винаги съществува такъв риск, но той трябва да се поеме, защото да кажеш каквото и да било друго, означава да продължиш да разиграваш все същата драма. В този случай можем само да се надяваме, че нашата прямота може да накара другия да разбере и да го открехне за нова степен на осъзнаване на самия себе си.

Друга възможна реакция на затворения е да продължи разговора, отричайки, че е затворен. В такъв случай, естествено, трябва да вземем под внимание, че той може и действително да е прав. Ако обаче сме сигурни в своята преценка, трябва да продължим диалога, като отстояваме мнението си. Можем да се надяваме, че при такъв диалог би се стигнало до ново разбиране и открехване на нов модел на общуване.

ВЗИСКАТЕЛНИЯТ ТИП

Една по-агресивна властна драма, която е преобладаваща в съвременното общество, е драмата на взискателния тип човек. При тази манипулативна стратегия човек критикува останалите, за да се сдобива сам с енергия от тях.

В присъствието на взискателния тип ние винаги имаме чувството, че сме внимателно наблюдавани. В същото време можем да се почувстваме така, сякаш се държим неадекватно, че не се справяме със собствения си живот.

Това е така, защото човекът, с когото влизаме във взаимоотношения, ни кара да се чувстваме въввлечени в реалност, в която повечето от хората допускат страхотни грешки в живота си и той трябва да им покаже верния път. Ето например някои типични за взискателния; човек реплики: „Знаеш ли, не се обличаш както трябва за служебното си положение“, или: „Забелязал съм, че никога не ти е подредено въщи.“ Възможно е на аналогична критика да бъдат подложени какви ли не особености на нашата личност. Те всъщност нямат значение. Всяка критика е добре дошла, стига да ни разцентрира и да ни кара да се почувстваме несигурни в себе си.

Подсъзнателната стратегия на взискателния човек е да ни обърка с надеждата, че ще ни накара. Да приемем неговата критика и отношение към нещата. Ако успее, ние започваме да възприемаме света през неговите очи и това му вдъхва сили и енергия. Целта на взискателния човек е да упражнява власт над останалите, като ги съди, и общувайки с него, всички да споделят неговите възгледи, като по този начин му осигуряват непрестанен приток на все нови и нови сипи.

Също както другите властни драми, и тази произтича от това, че проектираме върху света собствените си предварителни представи. Такъв човек е убеден, че в света не може да има стабилност и ред, ако той не следи как се държат всички и не им дава наставления, изправяйки техните грешки. В този свят той единствен е непогрешим, само той може да гарантира всичко да става така, както трябва, да бъде правилно и свършено. Взискателният човек обикновено е възпитаван

в семейство, в което родителите отсъстват и не обръщат внимание на неговите нужди. Неуверен, лишаван постоянно от сили и енергия, взискателният тип си набавя енергията по единствения възможен начин: като посочва грешките и критикува отношенията в семейството. И когато детето порасте, то продължава да носи в себе си същите представи за света и хората и те създават жизнената реалност на взискателния тип човек.

КАК ДА СЕ СПРАВИМ С ВЗИСКАТЕЛНИЯ ТИП ЧОВЕК

За да се справим с взискателния тип човек, необходимо е да запазим равновесие и да му обясним как се чувстваме в негово присъствие. И отново най-важното е да не заемаме защитна позиция, а да излъчим към него любов и енергия, докато в същото време му обясним, че в негово присъствие се чувстваме непрестанно под някакво критично око.

Взискателният тип може да реагира на това по няколко различни начина. В първия случай той може напълно да отрече, че е бил критичен, дори и когато му го докажем с примери. И в този случай трябва да си дадем сметка дали самите ние не грешим и не виждаме упреци, когато няма такива. Ако, от друга страна, сме сигурни във впечатленията си, единственото, което можем да направим, е да изразим какво мислим с надеждата да започнем някакъв искрен диалог.

Друга възможна реакция на взискателния човек е да ни прехвърли топката и да обвини нас самите в прекомерна критичност. В такъв случай трябва отново да преценим дали обвинението му не е справедливо. Ако обаче случаят не е такъв, ще трябва да продължим разговора и да обсъдим това как се чувстваме в присъствието на този човек.

Третата реакция на такъв тип човек е да докаже, че критиката му е основателна и че ние избягваме да се изправим пред собствените си грешки и недостатъци. Отново трябва да преценим дали в такова твърдение няма някаква истина, но ако сме сигурни в становището си, можем да дадем няколко примера, за да покажем на взискателния тип човек, че критиката му е неоснователна или неподходящо поднесена.

Всеки от нас се изправя пред ситуации, в които има усещането, че останалите хора не постъпват както е в техен интерес. Това може да ни накара да се намесим и да им посочим къде грешат. Важното е по какъв начин осъществяваме тази намеса. Вече започваме да усвояваме уменията да подходим ненатрапчиво, като кажем например: „Ако моите гуми бяха толкова меки, щях да ги сменя“, или: „Когато бях изпаднал в сходна ситуация, напуснах работа, преди да съм си намерил друга и после съжалявах.“

Има начини да се намесим, без да засегнем чувствата и равновесието на другия човек, нито да подронваме неговото самочувствие, както прави взискателния тип човек, и тъкмо тази разлика трябва да му бъде обяснена. Такъв човек може просто да прекъсне отношенията си с нас, вместо да чуе какво му говорим, но се налага да поемем този риск, ако искаме да останем верни на самите себе си.

НАСИЛНИКЪТ

Най-агресивната властническа драма е стратегията на насилника. Ние винаги усещаме кога сме в близост до енергийното поле на такъв човек, защото не само губим сили и се чувстваме зле, но също изпитваме усещането, че сме застрашени, че сме в опасност. Светът започва да ни се струва някак заплашителен, зловещ, неуправляем. Насилникът говори и действа така, сякаш всеки момент неговият гняв и ярост могат да избухнат.⁴ Такъв човек може да прояви своя гняв, като чупи мебели и хвърля предмети.

Стратегията на насилника е в това да ни накара да се съобразяваме с него, да внимаваме в неговите действия и да мислим само за него, като ни принуди да се страхуваме. Щом някой създава впечатление, че във всеки момент може да избухне, да загуби контрол над себе си и да стори нещо страшно, повечето от нас много внимават с такъв човек. Ако говорим с него, много бързо сме склонни да приемем становището му. И, разбира се, щом започнем да гледаме на света през неговите очи, опитвайки се да предвидим какво може да се очаква от него (за да се предпазим), той получава прилив на сили и енергия, от които отчаяно се нуждае.

Стратегията на насилието обикновено се развива в детството вследствие на жестока липса на любов и ограничения, в повечето случаи вследствие взаимоотношения с други насилници, които се държат властно и оскърбително и спрямо които никоя друга стратегия за спечелване на внимание и енергия не може да има успех. Няма никакъв смисъл да внушаваме на такъв човек чувство за вина и да разиграваме например драмата на „горкия аз“ — това няма да ни помогне. А и напълно сигурно е, че никой няма да ни обърне внимание, ако се правим на затворени. А пък всеки опит да бъдем възискателни ще породни само гняв и враждебност. Единственото разрешение е да търпиш и понасяш липсата на енергия, докато порастеш и на свой ред се превърнеш в насилник.

В очите на насилника светът е изпълнен със сляпо насилие и враждебност. Това е свят, в който човек се чувства изгубен сред пълна

изолация, в която всеки противостои на останалите и не се интересува от никой друг — а тези възгледи пораждат все същите ситуации в живота на насилника отново и отново.

КАК ДА СЕ ДЪРЖИМ С НАСИЛНИКА

Подходът към насилника е специфичен. Поради очевидната опасност в повечето случаи е по-добре просто да избягваме неговото присъствие. Ако човек е в дълготрайна връзка с тила насилник, най-добрият начин е да остави ситуацията в ръцете на професионалист. Терапевтичният подход е, разбира се, принципно сходен със случаите на другите властни драми. С такъв човек може да се постигне успех, ако преди всичко бъде накаран да се почувства сигурен, като му се отдава енергията, от която се нуждае, и му се даде възможност да осъзнае истината за своята драма. За съжаление твърде много са насилниците, които не получават никаква терапевтична помощ и които живеят постоянно в редуващите се състояния на страх и ярост.

Мнозина от тези хора получават присъди за криминални престъпления и наистина е разумно такива хора да бъдат изолирани от обществото. Но една система, която ги изпраща по затворите без терапевтична помощ, а после отново ги пуска на свобода, не разбира и не се опитва да изкорени проблема³.

КАК ДА ПРЕОДОЛЕЕМ НАШАТА ВЛАСТНА ДРАМА

Повечето от нас през целия си живот са принудени да слушат упреци за поведението си. Хората са склонни да пренебрегват или да търсят разумни оправдания за подобни упреци, за да поддържат затвърдените си привички. Дори и сега, когато започваме да осъзнаваме в по-голяма степен колко самоунищожителни могат да бъдат утвърдените ни сценарии на поведение, все още ни е трудно да погледнем обективно на тях.

В случаите на жестоки властни драми, когато човек е потърсил терапевтична помощ, се появяват кризи, които могат да заличат дългогодишен напредък и развитие в посока на терапията, щом старите модели на упражняване на контрол отново избухнат. Професионалните терапевти започват да проумяват, че за да се постигне истински напредък, не е достатъчно да се постигне онзи катарзис, който се осъществява при разнищване на травмите на ранното детство⁴. Вече знаем, че за да се сложи край на тези подсъзнателни опити за придобиване на енергия и сигурност, трябва да се съсредоточим върху по-дълбоката, екзистенциална основа на проблема и да видим какво има отвъд рационалното разбиране на нещата, за да отключим нов източник на сигурност, който може да функционира независимо от външните обстоятелства.

Тук имам предвид различен тип катарзис — онзи, за който са говорили мистиците през цялата човешка история и за който напоследък чуваме все повече и повече. След като знаем за борбата за енергия, която се разгръща в човешкото общество, ние сме изправени пред необходимостта да се вгледаме в самите себе си и в собствената си мотивация и в мотивите на сценария, който разиграваме в своя живот, и да открием нови опитности, които да ни позволят да отключим онзи източник на енергия, който се крие в самите нас.

6

МИСТИЧНОТО ПРЕЖИВЯВАНЕ

Идеята за преживяване с мистичен характер навлиза в западната култура в края на петдесетте години, главно в резултат на популяризирането на индуската, будист-ка и даоистка традиции от такива автори и мислители като Карл Юнг, Алън Уотс и Д. Т. Судзуки¹. Разпространението на тези идеи продължава и през следващите десетилетия в множество трудове, между които тези на Парамаханса Йогананда, Кришнамурти и Рам Дас², всеки от които потвърждава възможността за мистична връзка, чието преживяване е строго индивидуално.

През последните десетилетия доста широк интерес се поражда и към богатата езотерична духовна традиция на Запада. Размислите на свети Франциск Асизки, Майстер Екхарт, Емануел Сведенборг и Едмънд Бък пораждат интерес и внимание, защото тези мислители, също както източните мистици, потвърждават възможността за вътрешно духовно преображение³.

Убеден съм, че всички най-сетне сме достигнали онази повратна точка, когато идеята за преживяване на вътрешна трансформация, която може да се нарече по най-различен начин — просветление, нирвана, сатори, трансценденция, космическо съзнание — се приема в твърде голяма степен. Тази идея вече е станала съществена част от нашето ново духовно самосъзнание. Ние като култура започваме да приемаме мистичните преживявания като нещо реално и достъпно на всеки човек.

ПРЕХОД ОТ РАЗБИРАНЕТО КЪМ ПРЕЖИВЯВАНЕТО

Културата на Запада започва изследването на мистичната опитност в процеса на продължителни интелектуални дискусии и спекулации. Имахме нужда да се запознаем с тези нови за нас идеи и се опитвахме да ги съвместим всеки по свой начин с нашите западни представи за истината и реалността. Тази обмяна на мнения е съдействала за събуждането на, нашия интерес и е осветлила собствените ни абстрактни представи за такива понятия като *общение с Бога, търсене царството вътре в човека, новорождение*.

Всички тези дискусии обаче си остават в сферата на абстрактното възприятие⁴. Въпреки че мнозина от нас интуитивно долавят възможността за подобно мистично преживяване, само малцина действително изпитват реални мигове на трансцендентална опитност. И все пак популяризирането на тези идеи продължава и ние сме по-близо от всякога до актуализиране на тези опитности в масовото съзнание. Вече ни се случва да чуем съвсем точни описания на мистични опитности не само от книгите, но от хора, които познаваме. По тази причина идеята започва да се превръща в жива реалност — след като намира потвърждение и у другите хора и се проявява с постоянство, което ни убеждава, че вътрешното трансцендентално преживяване е нещо, което се случва реално с реалните хора.

Това ни помага да постигнем нова степен на искреност, особено пред себе си. Ако, когато се вгледаме в себе си, осъзнаем, че не сме преживели подобна мистична връзка, тогава трябва да се посветим основно на търсене на това трансцендентално преживяване. Струва ми се също, че всички разбираме, че вътрешното, преобразяващо преживяване, вътрешната мистична връзка може да стане по много различни начини, следвайки различни духовни пътеки.

Важното не е конкретната религия, практика или активност, която ще ни доведе до него, а онова извисено, мистично възприятие, което е крайната ни цел. Самото преживяване разширява нашето

съзнание и ни вдъхва чувство за сигурност, блаженство и проясняване, за каквото не сме и сънували, преди то да ни се случи.

ПОСТИГАНЕ НА ТРАНСЦЕНДЕНТАЛНО ПРЕЖИВЯВАНЕ ЧРЕЗ СПОРТА

Всички говорят за онова „гранично“ преживяване, което може да се постигне чрез спорта и възстановителните занимания. При него ние изпитваме някаква трансформация на съзнанието, която започва с усещането за пълно потапяне и всъщност сливане с действията си. Чувстваме тялото ей по различен начин, сякаш то се движи по-умело, по-грациозно, в пълен синхрон с поставената цел.

Ние сме престанали да бъдем обособени вършители на съответната активност, които наблюдават онова, което става и действат съответно, а започваме да се чувстваме част от самия поток на движение, слети с мига, сякаш предварително знаем какво ще се случи, къде ще отиде топката, какво ще направят останалите играчи. Така действаме в спонтанно съгласие и хармония със ставащото, озовавайки се винаги точно там, където трябва да бъдем в съответния момент.

Често самото време започва да се променя, забавя се. В обичайното си състояние обикновено ни се струва, че играта се развива твърде бързо, че постоянно трябва да бързаме, за да бъдем в синхрон, опитвайки се с всички сили да предвидим какво предстои. Но по време на граничното преживяване или в пикови моменти имаме чувството, че времето започва да тече по-бавно, когато се издигнем на по-високо ниво на съзнание и постигнем по-широкообхватен поглед за нещата. В такова състояние ние имаме усещането, че разполагаме с цялото време на света, за да ударим топката или да отскочим. Когато наблюдаваме атлети, играещи на такова ниво, струва ни се, че те сякаш са преодолели гравитацията и се озовават във въздуха по-продължително, отколкото въобще е възможно, след което извършват някое поразително движение, за да се озоват мигновено в друга позиция.

През последните две десетилетия се появиха множество книги, които описват вътрешния аспект на всеки спорт и особено на голфа. От книгата на Майкъл Мърфи „Голф в царството“ вече са продадени

повече от един милион екземпляра, защото в нея е дадено прекрасно описание на вътрешното преживяване при практикуването на този спорт⁵. Убеден съм, че все по-нарастващата популярност на голфа по целия свят се дължи на предизвикателствата и удовлетворението, което предоставя този спорт. Нужно е само да се научим да удряме малка бяла топка с диаметър около една педя и дълъг стик с извивка не по-голяма от топката. Някои нейни привърженици твърдят, че това е най-трудната от всички игри.

Вярно е, че в голфа се опитваме да ударим една неподвижна топка, но това само по себе си създава допълнително затруднение: оставаме сами със себе си и трябва да се справим с напрежението да ударим с широк замах по една относително тясна пътечка далечната цел. При други игри самият ритъм на действието и движението на топката ни позволяват по-малко напрежение и ни дават възможност периодично да релаксираме в самия ритъм на играта. При голфа се налага постоянно да преодоляваме страха си, напрежението и прекомерното мислене, преди да ударим топката от напълно неподвижно положение.

Вероятно тъкмо това вътрешно предизвикателство прави голфа толкова привлекателен и граничното преживяване толкова очевидно, щом веднъж го постигнем. Не можем да сбъркаме онова състояние, при което тялото влиза в своята сила и започва да действа без никакво усилие така, сякаш топката безропотно се подчинява на нашата воля и полита към целта.

ТАНЦ И БОЙНИ ИЗКУСТВА

Всеки е виждал как някои балетисти сякаш се носят и плуват във въздуха, как представители на бойните изкуства постигат съвършена координираност на движенията. Тези дейности са друга една пътека, по която може да се постигне трансцендентална опитност, както свидетелстват мнозина. Също както дервишите от ислямския суфистки орден се въртят в традиционен танц, за да постигнат мистично преживяване, така много форми на танца ни извеждат от обичайното състояние на съзнанието и ни свързват с по-висше духовно съзнание в самите нас.

Танцьорите свидетелстват, че преживяват същите състояния на разширено съзнание, каквото и спортистите, особено усещане за върховно владение на всички мускули. Нещо повече, много хора свидетелстват за това, че са преживели чувство на екстаз, когато са танцували фриволно, със спонтанни движения и без да мислят за нищо. В такива моменти на нас ни се струва, че не танцуваме, а самите сме танцът, давайки израз на вътрешен аспект на нашето същество, който много се доближава до висшето ни аз.

Бойните изкуства се отнасят към тези опитности като към следствие от култивиране на по-висша степен на духовна енергия и използването ѝ в извършване на точно определени движения и върхови постижения на сила. Посредством многократно повтаряне на определени движения и съответната им концентрация тези практики постепенно ни въвеждат в състояние, в което се освобождаваме от обичайния си начин на съсредоточаване и възприятие.

МОЛИТВА И МЕДИТАЦИЯ

Молитвата и медитацията, два от най-утвърдените в традицията начини на издигане на съзнанието, често водят до преживяване на вътрешна трансформация. Всяка от големите религии в света използва една от тези форми на общуване с божественото. Обикновено когато се молим, ние призоваваме божествения създател или божествените сили; молим за помощ, за напътствие или за прошка. Имаме предвид нещо, което желаем. Но можем да се помолим също и за чистото преживяване на връзка с божественото, за общение с Бога.

Практикувана именно в такъв смисъл, молитвата се доближава почти напълно до медитацията — успокоява съзнанието, изтласква брътвежа на егото, отваря се за свързаност от по-висш порядък. В някои религиозни традиции се препоръчва използването на мантра (повтаряне на думи или звуци, върху които се съсредоточаваме и с които призоваваме, молим, заклинаме и т.н.).

Както активната молитва, така и медитацията могат да доведат до вътрешно трансформиращо преживяване, при което нашата връзка с божественото се възприема като екстаз, като усещане за свързаност и единение с цялата вселена.

СВЕЩЕНИ МЕСТА

Измежду всички пътища, които ни водят към това да изпитаме вътрешно мистично преживяване, особено интригуваща е онази промяна на съзнанието, която понякога ни спохожда при посещаване на свещени или диви местности. В известен смисъл, разбира се, всички места на планетата ни са свещени и мистично преображение може да се извърши на всяко място. Но практиката и историята са показали, че някои местности са особено благоприятни и стимулиращи подобни мистични състояния на съзнанието.

Такива местности обикновено имат своите характерни особености. Те са преди всичко невероятно красиви. Често се случва в такива местности да се намира водопад или огромна величествена гора или пък от тях да се открива обширна гледка към островърхи скали и дива природа. А е възможно също да бъдат богати на останки и руини, които съхраняват енергията на древни народи. Във всеки случай нещо във величието и излъчването на местността издига и разширява съзнанието ни.

Трябва само да се озовем в такава местност и ако поне малко отворим съзнанието си, ще започнем да се чувстваме по друг начин, сякаш някаква сила се проявява вътре в нас. Чувстваме се свързани с всичко наоколо, всецяло с творението — чувство, което ни създава усещане за стабилност, благоденствие и мъдрост.

КАК ДА УСТАНОВИМ КОИ МЕСТА СА СВЕЩЕНИ

Повечето от нас познават добре известните мистични места, такива като Стоунхедж, Великите пирамиди, Големия каньон и Мачу Пикчу, но не всички свещени места са известни; такива места могат да се открият във всеки щат и област на Съединените щати и по целия свят. Много от тях са забелязани от местните хора и са възпети в тяхното изкуство и фолклор. За други обаче не се говори никъде, за тях нашето време не дава никакви свидетелства и те си остават необезпокоявани от никого сред малкото останали диви местности по света.

По тази причина те чакат ние да ги преоткрием процес, който, по мое вътрешно убеждение, вече отдавна е в ход. В повечето случаи има поне неколцина, които интуитивно долавят къде са тези особени места и които могат да насочат другите, както и да обърнат специално внимание за защитата на подобни местности. Ако не сте сигурни къде са тези места във вашия район, препоръчвам ви да се посъветвате с по-възрастни местни жители. А понякога се чуват и печални истории за това как подобни специални местности са били унищожавани, като са били изсичани горите в тях или са използвани за минодобив или непланирано строителство.

Друг начин да определите тези особени места е да посетите най-близкия парк или гора и просто да се огледате. Възможно е още на отсрещния хълм да откриете място, което крие невероятна красота и сила за вас. Останете там известно време и проверете сами.

Може би в такъв случай ще сте нащрек срещу всичко, което заплашва подобни места, защото те напоследък биват подлагани на масово унищожение. Дори и по отношение на обществени земи в Съединените щати Конгресът все още допуска международни корпорации да изсичат последните останали диви гори, прекрасни местности с дървета на стотици години. Повечето граждани не си дават ясна сметка, че се налага една система за облагодетелстване за сметка на бъдещето на нашите деца.

ПРОЯВЛЕНИЯ НА МИСТИЧНОТО ПРЕЖИВЯВАНЕ

Щом бъдем поведени от синхронните явления към пряко мистично преживяване, всички ние трябва да преодолеем изкушението просто да погледнем на това развитие като на чисто интелектуален и рационален процес. Да възлюбим идеята за мистично преобразяване, да бъдем заинтригувани от нея, да мислим за нея — това е голяма крачка напред. Но трябва да разбираме, и вече го правим, че рационалното убеждение не означава същото, каквото е действително да изпитаме мистичното преживяване.

Повтарям това, защото старата материалистична парадигма постоянно ни кара да разсъждаваме и анализираме и да възприемаме места и събития единствено от тази гледна точка. Никой, разбира се, не е упълномощен да преценява дали даден човек наистина е преживял вътрешно отваряне за божественото освен самият той. Затова и самото преживяване е неуловимо и загадъчно. Ние не търсим просто рационална оценка на красотата на определена местност или приятното усещане по време на молитва и медитация, нито пък само това да постигнем успех в едно спортно състезание.

Трябва да постигнем онази духовна опитност, която не сме изпитвали никога преди и която ни води до разгръщане на скритото ни аз, преобразявайки собственото ни разбиране за това кои сме и открехвайки сетивата ни за вселенския разум. Затова трябва да имаме търпението да постигнем самото преживяване, за да му дадем точно определение и осъзнаем неговите измерения. Дотогава не можем да имаме ясна представа как то ще ни въздейства.

И все пак, убеден съм, че разгръщащият се диалог относно реалната трансцендентална опитност е изключително полезен. Мистиците винаги са настоявали, че такова преживяване на Абсолюта, което може да се предаде с думи, не е истинско и аз вярвам, че това е така. От друга страна, хората започват да осъзнават някои всеобщи признаци на подобна опитност, които могат да ни посочат пътя и да ни помогнат да се ориентираме относно истинността на преживяването си.

УСЕЩАНЕ ЗА ЛЕКОТА

Един от критериите за мистично преживяване е усещането за лекота. По време на мистично преживяване ние не изпитваме усилие, когато стъпваме, защото не трябва да преодоляваме гравитацията. Просто се чувстваме така, сякаш се спускаме надолу с асансьор. Вече не изпитваме тежест, а чувството, че плуваме или се носим по въздуха.

Това явление възниква винаги по време на мистично преживяване — независимо дали то ни се случва при молитва, медитация, танц или по други пътища. Можем да се намираме в йогистка поза или да практикуваме тай чи, или пък просто да приближаваме невероятно красива местност, когато внезапно усещането ни за собственото ни тяло започва да се променя. Започваме да се изпълваме с енергия някак извътре и мускулите ни се освобождават от всякакво напрежение и стрес. Променя се и чувството ни, когато се движим. Вече не се движим с усилие на мускулите, с помощта на които вдигаме крака, правейки стъпка след стъпка, а сякаш се движи цялото ни тяло, водено от един вътрешен център.

Застанем ли някъде или се разхождаме, нужни ни са много по-малко усилия, за да движим ръце и крака, защото черпим енергия за движение от този вътрешен източник. И тази енергия е толкова голяма, че ни се струва, сякаш летим и се носим по въздуха. Това обяснява защо двигателни дисциплини като йога, танц и бойни изкуства до такава степен благоприятстват вътрешното трансцендентално преживяване. Те ни позволяват да получим ново усещане за гравитация, като отварят каналите за протичане на вътрешната енергия и когато тя бликне в нас с пълна сила, ние се чувстваме така преизпълнени от нея, че телата ни започват да се движат съвършено. Повдигаме глава, започваме да усещаме енергията да се издига по гръбначния ни стълб. Чувстваме гърба си по-силен, той сякаш се изправя от само себе си, а не защото се стараем и напъваме мускулите си.

Ето защо усещането за лекота е точен показател за наличие на мистично преживяване. Това е нещо, за което можем да си дадем

сметка; знаем, че когато сме се доближили до трансценденталното, започваме да се чувстваме по-жизнени, сякаш в нас се е отворил канал на духовна енергия, който ни влива вътрешни сили.

ЧУВСТВО ЗА БЛИЗОСТ И СВЪРЗАНОСТ

Друг признак за онова разгръщане на съзнанието, което се осъществява по време на вътрешно трансцендентално преживяване, е свързан с това, че започваме да усещаме предметите, които ни заобикалят сякаш по-близо до нас. Когато казвам близост, аз имам предвид тъкмо това сякаш приближаване на всичко, което ни заобикаля. То може да се наблюдава при всеки от споменатите начини за преживяване на мистичното, но усещането е най-силно, когато се намираме на място, откъдето пред нас се разкрива по-широка панорама.

В такова състояние далечният облак, който се носи в небето, изведнъж се осъзнава като нещо близко и ясно очертано. За нас той вече не е далечен фон, който не представлява особен интерес — облакът придобива ново присъствие и очертания. Чувстваме го така близо до себе си, че сякаш само да протегнем ръка, и ще го докоснем. И другите обекти започват да ни изглеждат по-близки: далечната планина, дърветата по склона, потока в долината. Всички те придобиват по-ярко присъствие, макар и да са далеч от нас. Сякаш в буквалния смисъл са се изпречили пред очите ни, за да приковат нашето внимание.

Свързано с такова усещане е и често срещаното мистическо описание на чувството за единение с всички неща. Когато погледнем наоколо си в такова състояние на съзнанието, всичко започва да ни се струва сякаш е част от самите нас, не в смисъл, че гледаме на света през неговите собствени очи, а по-скоро, както изтъква Алън Уотс, така, сякаш всичко, което ни заобикаля, е част от нашето всеобхватно, космическо аз, което гледа на света през нашите очи⁶.

ЧУВСТВО ЗА СИГУРНОСТ, ВЕЧНОСТ И ЛЮБОВ

Вече разгледахме особено значимите открития на мистиците и психолозите в областта на дълбинната психоанализа за това, че хората се чувстват несигурни и неспокойни в един свят, откъснат от вътрешния първоизвор на тяхното съществуване. Ако на такъв живот се погледне в цялата му екзистенциална яснота, той често може да изглежда противен и потискащ, водещ единствено към смъртта. Видяхме, че в хода на своето историческо развитие човечеството се е опитвало да се справи с това ужасно състояние по два начина. Единият се състои в това, че сме се опитали да изтласкаме чувството си за несигурност дълбоко в подсъзнанието си, да престанем да мислим за него, създавайки култура на активното действие, забавленията и героизацията. Затова И съвременната епоха така се е впуснала в светските си грижи и материални интереси, отхвърляйки всичко, което може да напомня за тайната на съществуването.

На личностно ниво също сме потърсили начини да преодолеем чувството си за несигурност, стремейки се да упражняваме власти влияние над другите хора, или по пасивен, или пък направо по агресивен начин. Опитваме да се сдобием с духовна енергия, черпейки от енергията на другите хора, която временно ни помага да изпитаме прилив на сили и жизненост. Обичайните сценарии за доминиране над останалите, така наречените властни драми, са просто начините, по които повечето измежду нас манипулират останалите, за да черпят от тяхната енергия. Трябва непрестанно да помним, че тези-сценарии са функционални само защото ние сме откъснати от вътрешния си източник на енергия, от първоизвора на живота, вложен в нас.

Мистичната опитност е отваряне на съзнанието за този първоизвор на енергия и тъкмо затова преодолява екзистенциалната ни несигурност. Затова основно мерило за мистично състояние е тъкмо чувството за сигурност и еуфория. Когато откдохнем душата си за божествената енергия, заключена вътре в нас, ние преживяваме познанието, че животът е вечен и се определя от духа. Това познание ни се дава с усещането, че самите ние сме част от великия вселенски

ред. Ние сме не само вечни, но и свързани, част от онова огромно цяло, необходими за осъществяване висшия план, заложен в човешкия живот. А ако отблизо се вгледаме в онова чувство за блаженство и сигурност, което се влива в нашето същество ще разберем, че се чувстваме така сигурни, защото сме преизпълнени от едно силно чувство, което изтласква всички останали чувства; целите се проникваме от дълбока любов.

Любовта е, разбира се, най-добрата мярка за вътрешно трансцендентално състояние Но тази любов е различна от така добре познатата ни човешка любов. Всички сме преживели все някаква любов, която в непременно насочена към някакъв обект на чувствата ни: към родители, годеник или годеница, дете или приятел. Любовта, която е мярка за трансцендентално откряване на душата е от друг характер. Това е любов, която няма нужда от външен обект, към който да се отнесе, тя е всепроникваща и постоянна и всички наши други емоции отпадат на заден план пред нейната перспектива.

ДА ЗАПАЗИМ СПОМЕНА ЗА ТЕЗИ ОПИТНОСТИ

Убеден съм, че тези мерки за трансцендентална опитност са много полезни по две причини. Първо, те ни помагат в нашите търсения на истинската мистична опитност. Не предварително, защото за да навлезем в трансцендентално състояние, трябва да се отърсим от рационалните модели, но впоследствие те ни дават възможност да оценим дали сме постигнали такова ниво на съзнание.

Второ, мерките, които прилагаме, ни помагат да внедрим трансценденталната си опитност в своето ежедневие. Мистичните преживявания са мимолетни, те изчезват също така внезапно, както се и явяват. След това ще трябва да се заемем с някаква редовна практика, например молитва, медитация, определен род движение, които да ни върнат и да изградят по-нататък постигнатата мистична опитност.

Всеки ден трябва да си припомним онова, което сме изпитвали в мистично състояние, да си припомним неговите симптоми, да се стремим към тях, да се опита-ме да ги впишем в своя живот. Както по-късно ще видим, ние никога не ще можем да се освободим от властните си драми и от манипулациите спрямо останалите, докато не постигнем достатъчна вътрешна енергия и чувство на сигурност. А това може да ни даде само мистичната опитност, след което трябва да помним онова състояние на съзнанието, което сме преживели.

Още със ставането си сутрин от леглото можем да си спомним проявленията на мистичното състояние на, съзнанието и така да се приближим до него колкото се може повече. Спомнете си лекотата и уравновесеността, усещането за близост и единение с всичко, прилива на вътрешна енергия и увереност. Най-важно от всичко е споменът за божествената любов, която сме изпитали. С практика можем да извикаме спомена за това чувство, докато се преизпълним с любов, която да ни води през целия ден.

Ако имаме тази любов, можем да сме уверени, че сме отворени за божествения извор на енергия, който е вложен в самите нас. Това не означава, разбира се, че никога повече няма да изпитаме негативни чувства на гняв, ревност, омраза. То означава обаче, че когато това се

случи, постоянството на любовта няма да допусне тези негативни емоции да овладеят цялото ни съзнание. Ние се отстраняваме от тях, за да можем, изпитаме ли ги, да се освободим от тях, отдавайки отново цялото си внимание върху непрестанната любов, която вдъхва енергия и сили в цялото ни същество.

Трябва да помним непрестанно, че само ние, като личности, можем да наложим това мерило да стане част от нашия живот. След като преживеем трансценденталното, трябва да проявим дисциплина, за да стане то част от нас. Когато се намираме в присъствието на хора, постигнали такова съзнание, ние можем да го почувстваме и да си го припомним, но нищо друго не може да ни върне нас самите към първоизвора ни — освен съзнателното изграждане на такова съзнание в нашия собствен живот.

Когато се посветим с цялата си сериозност на това да бъдем отворени за приемане на божествената енергия, която сме изпитали, преминаваме към следващата крачка в еволюцията на нашето съзнание. Започваме да забелязваме как в живота ни значимите случайности стават все повече и ние все повече осъзнаваме какво е нашето единствено по рода си човешко предназначение.

ДА ПОЗНАЕМ СОБСТВЕНАТА СИ СЪЩНОСТ

Когато открием трансценденталната опитност и се откrehнем за по-голям прилив на духовна енергия и вътрешна сигурност, започва да става нещо дълбоко значимо. Започваме да гледаме на себе си и на собственото си поведение от по-висока перспектива, от гледна точка на нашето висше аз, което е изпълнено с много по-голяма енергия. В усещането за собствената си самоличност преодоляваме реакциите на своето ego, продиктувани от чувство за несигурност, и възприемаме позицията на наблюдатели, идентифицирайки се с цялото божествено творение и способни да погледнем на своята самоличност сред другите хора по-обективно.

От тази гледна точка едно от първите ни ясни наблюдения е каква е нашата индивидуална реакция в състояние на стрес. Тогава за първи път можем да осъзнаем каква е личната ни властна драма. Това може да ни се случи навсякъде: на работното ни място, в магазина, а може би по време на разговор с човек, който има важно значение в нашия живот. С тези нови отворени сетива ние в началото живеем пълноценно, но след това нещо започва да става. Ситуацията става стресираща и ние отново, се връщаме към старата си драма.

Опитваме се да задържим енергията на висшето си аз, да останем в отстранената позиция на наблюдатели дори и тогава, когато някаква част от нас продължава да застава в позиция на самоотбрана. Тогава може да ни се открие нещо важно за нас самите, докато наблюдаваме своето поведение. Някогашни оценки на хората относно собствените ни модели и сценарии на поведение, оценки, които яростно сме отхвърляли преди, могат да изплуват отново в съзнанието ни, за да ни се открият в нов смисъл. Можем да си кажем например: „А, ето как значи реагирам, когато съм потиснат.“

Можем да разберем тогава клопката на виновност, която залага „горкият аз“, дистанцирането на затворения тип човек, критичните забележки на взискателния, заплашителните пози на насилника. Можем да видим също и собствените си манипулации, чрез които черпим енергия от другите хора.

БОРБА ЗА НАДМОЩИЕ В СЕМЕЙСТВОТО, КЪДЕТО СМЕ ИЗРАСНАЛИ

Сега възниква въпросът къде се е формирало това наше поведение и какво можем да направим, за да го променим?

Тези въпроси ни отвеждат при революционните изследвания върху въздействието на семейната среда, извършени през 60-те и 70-те години на века. Знае се, че семейството, и особено родителите, формират първите ни впечатления за света. (Ако липсват родителите, хората, които поемат грижата за децата, са в същата роля.) Това са хората, които оформят поведението и отношението на децата към света и им внушават първоначалните представи за смисъла на живота.

Психологът Джеймс Хилмън разкрива в най-новата си книга „Кода на душата“, че всички ние идваме на този свят със свои особености и призвание. Но при рождението нашето самопознание се забулва в мъгла и през детството често трябва да водим страшна и напрегната борба. Като деца ние загубваме сигурната си връзка с божествената любов и енергия. Внезапно се озоваваме в положение на зависимост, нуждаем се от храна и закрила.

Често получаваме твърде малко любов и енергия, тъй като онези, които се грижат за нас, нямат какво да ни дадат, в плен на собствените си драми. Някои родители несъзнателно изсмукват, енергията на собствените си деца, тласкайки ги към това да развиват свои собствени сценарии на борба за енергия, за да се защитят. „Горкият аз“ например постоянно обвинява детето си, че не му помага достатъчно, че дори и за собствените си проблеми, говорейки неща от рода на това: „Ако не беше ти, щях да имам кариера.“ Затвореният тип човек е дистанциран като родител, той винаги поставя условия, преди да прояви любов. Взискателният пък би търсил постоянно недостатъци у детето си. А насилникът ще установи атмосфера на страх.

Като деца ние в началото се поддаваме на тези властни драми и позволяваме да се черпи от нашата енергия. Но на някакъв етап се развива чувството ни за самосъхранение и ние започваме да установяваме собствени начини да спрем загубата на енергия и

самочувствие. По отношение на „горкия аз“ и на затворения тип родител ние се поставяме в положението на възискателни, за да се противопоставим на чувството на вийа, което ни се налага, или да сложим край на дистанцията, като отправяме критика на някои страни от характера и поведението, които откриваме у такъв родител. По отношение на възискателни родители ние можем на свой ред да станем възискателни или да се опитаме да се защитим зад паравана на затвореното и безразлично поведение.

Случаят с типа на насилника е по-особен. Когато детето е поставено в ситуация на насилие и страх, първо: начално то откликва с драмата на „горкия аз“. Ако насилникът започне да се поддава, детето се установява на това поведение. Но ако позицията на „горкия аз“ не дава резултати, единственият способ, до който може да прибегне детето, за да се защити от застрашаващото го изчерпване на неговите сили и енергия, това е да избухне в насилнически действия от своя страна — понякога и спрямо онези, които упражняват насилие над него, но много често към по-малките деца и по-слабите и беззащитните².

ПРОШКАТА КАТО ВЪТРЕШНО ОСВОБОЖДЕНИЕ

Издигнали се на по-високо енергийно ниво, ние се изправяме пред ново предизвикателство по пътя на духовната си еволюция. Когато разгледаме отблизо взаимоотношенията в семейството, в което сме отраснали, колкото и травмиращи да са те, трябва да се освободим от своята склонност да хвърляме обвинения и да се отнасяме с омраза. Както ще видим по-нататък, нашето напреднало съзнание ни води към това да можем да погледнем на всичко в живота си от перспективата на отвъдното измерение и да осъзнаем, че на най-висшето ниво на свързаност с божественото ние сами. Сme избрали средата, в която да се родим. Може да сме дошли в нея с други намерения, но сме предвиждали така или иначе да започнем живота си точно така.

Ако не можем да се освободим от склонността да хвърляме вина върху родителите или братята и сестрите си, или пък друг човек от детството ни, това означава, че обвиненията са просто част от нашата драма. Все повтаряме и повтаряме старата история за това колко жестоко са се отнасяли към нас, за да спечелим съчувствие и енергия, или пък се опитваме да анализираме своята възискателност или затвореност с отношението на другите хора към нас. Затова и не можем да постигнем вътрешна енергийна връзка с божественото, преди да сме се освободили от миналото си. Не можем да продължим да се развиваме и да разгръщаме своята енергия, защото обвиненията винаги ни връщат назад към старата ни драма.

Само прошката може напълно да ни освободи от потенциалната ни склонност да се отдаваме. На тези все отново и отново повтарящи се сценарии, които само ни губят времето. И аз съм напълно убеден, че прошката доказано се явява напълно разкрепостяваща. Мнозина психотерапевти препоръчват да напишем на всички, които обвиняваме за нещо, по едно писмо, чрез което им прощаваме. Това не означава, че трябва да се връщаме към взаимоотношенията си с тези хора; подобни жестове са предназначени да ни помогнат да приключим с миналото и да ни отворят пространство за нов живот. Прошката усилва онова по-високо ниво на съзнание, което сме постигнали. Ключът към прошката

е да си дадем сметка, че всеки е постъпвал така, както единствено е можел на своя етап на развитие³.

ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ВЛАСТНАТА НИ ДРАМА

Това е моментът, когато успешно можем да се освободим от драмата, чрез която се опитваме да доминираме над другите, от властната ни драма. Ако продължим с известна дисциплинираност на духа да преодоляваме старото си отношение към миналото, което ни закрепостява към определени реакции, можем да развиваме своето духовно аз и да се освободим от егото, което е формирано вследствие на отношенията ни с другите хора..

В такова състояние на съзнанието ще ни бъде по-лесно да запазим отстранената си позиция на наблюдатели по отношение на собственото ни поведение и реакции и да погледнем на житейския си път, гледайки на случващите се събития с вяра и любов като на едно духовно приключение. От такава позиция можем най-добре да разбираме и следваме посланията и знаците на случайните съвпадения и да съхраним будно своето съзнание дори и в най-стресиращи ситуации.

Нека разгледаме следния сценарий: опитваме се да запазим съзнание за висшето си аз, когато най-неочаквано се появява някой и прави нещо, което внезапно ни предизвиква да заемем позиция на самозащита. Ако собствената ни драма за доминиране над останалите е драмата на взискателен човек, то сигурно срещу нас е някой, чиято властна драма е тази на „горкия аз“ или затворения тип и с това да е предизвикал критична реакция от наша страна. Очите ни веднага ще забележат някой недостатък у другия и ние ще му направим забележка за него, за да го изведем от равновесие и до този начин да се застраховаме, та той да не може да черпи сили от нас със своята затвореност или самоокайване.

В такъв случай ние губим съзнанието за висше аз и изпадаме отново в обичайното си състояние на несигурност, в което се нуждаем от енергията на другите хора. За да сведем до минимум и накрая да преодолеем напълно тези моменти, в който несъзнателно се задействат самозащитните ни реакции, трябва да се научим да се овладяваме в самото начало. А това означава да полагаме съзнателни усилия и

трябва да бъде подкрепено с духовна практика на молитва или медитация. След като сме се научили да бъдем в постоянен досег със своето висше аз вследствие на своите дисциплинирани усилия и сме наблюдавали как се формира нашата единствена по рода си властна драма, трябва да бъдем съзнателно бдителни, за да можем да забележим симптомите на проявление на нашата властна драма още в самото начало.

Когато вече можем да се овладяваме навреме всеки път, започваме да преодоляваме стария модел на действие и да предотвратяваме драмата, преди да ѝ позволим да се прояви, като трайно стоим в положението на наблюдатели от позицията на нашето висше аз.

ИНТУИЦИЯ ЗА ВИСШЕТО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА НАШИЯ ЖИВОТ

Когато вече сме се установили във връзката с висшето си аз през по-голямата част от времето, повишената ни енергия и чувството на освобождение веднага ни изправят пред следващия въпрос: Щом вече не сме човекът, който непрестанно разиграва един и същ сценарий за самозащита, тогава какъв е смисълът на нашия живот? Какво да правим?

Тези въпроси са непосредствен резултат от връзката ни с висшето аз, която поражда у нас интуиция за истинското предназначение на нашия живот. Тази интуиция ни кара да погледнем на съдбата си в по-широка перспектива, да се почувстваме принудени да подложим миналото си на преоценка.

Кои са нашите предходници? Къде са живели, как е протекъл техният живот? Отново насочваме вниманието си към родителите и семейството, в което сме израснали и тук трябва да проявим цялата си способност за прошка, защото вече сме в състояние да преодолеем старите си предразсъдъци и да видим преживяното по обективен начин.

Когато осмисляме преживяното през детството си трябва да си зададем следния въпрос: Защо сме избрали да се родим в тази среда и сред тези хора? Какъв е урокът, който е трябвало да усвоим, какво сме искали да постигнем?

ПОСЛАНИЕТО НА НАШЕТО СЕМЕЙСТВО

Предназначението на подобен въпрос е да ни изведе към представата за по-висшия смисъл на нашия опит в семейството, в което сме се родили. Това семейство е онази среда, в която всеки за първи път се е сблъскал със света и където е узнал какво се очаква от него като човек. Детето трябва да усвои не само названието на всяко нещо във вселената, но и същността и предназначението на всички неща в човешкия живот. А за да разберем това, ние сме наблюдавали как нашите родители и онези, които са се грижили за нас, са разбирали и са се отнасяли към този огромен свят. Това означава, че през първите десет години от живота си ние сме гледали на света през очите на своите родители, виждали сме техните представи, емоционални реакции и творчески подходи. Тази идентификация е формирала и изградила първоначалния ни мироглед.

За да проникнем в духовния смисъл, поради който сме избрали тъкмо тези свои родители, трябва дълбоко да се вгледаме в тях самите, във възгледите им за света, в реализираните и нереализираните им мечти.

ДА ВИДИМ ПО НОВ НАЧИН СВОЯТА МАЙКА

За повечето от нас докосването и любовта на майката е създала първата ни представа за света. Дали тя е била откликваща на всяка наша нужда, милостива, добра? Или пък небрежна, вдъхваща страх?

Според психолозите първите пет години от живота формират основните ни представи за това дали ще получим удовлетворение на нашите нужди в този свят, дали можем да разчитаме на положителен опит. Ако майките ни са се отзовавали на нашите потребности, основните ни възгледи за света се формират положително. Но ако не е така? Какво да кажем, ако сме били отглеждани и възпитавани добре, както изглежда, а въпреки това в моменти на изпитания се отдаваме на негативизъм и страхове? В такъв случай трябва да имаме предвид, че негативният отпечатък може да се дължи на по-ранно време от съществуването ни — трудно раждане например или дори да идва от минал живот.

Зная, че мнозина хора не вярват в реалността на минали прераждания. Ако е така, бих им препоръчал да прочетат книгата на д-р Брайън Уейс, който като психиатър представя множество документирані случаи от своята практика, в които пациенти си припомнят преживявания от минали животи. Книгата на д-р Брайън Уейс изяснява и популяризира по света тези феномени⁴. В много случаи, когато правим преоценка на влиянието, което са оказали обстоятелствата в ранното ни детство върху по-нататъшното направление на нашия живот и отношения, трябва да имаме предвид и възможността някои предпоставки да идват от минали съществувания.

Майката, разбира се, не ограничава своето влияние само до отглеждането на детето. Тя оставя върху личността му много по-дълбок отпечатък, свързан със специфичната ѝ и присъща само на нея интерпретация на света. За да разберете възгледите на майка си, вие трябва да я опознаете по-пълно, да разберете кои са били нейните родители, културните предпоставки на младите ѝ години и как те са способствали или ограничавали осъществяването на нейните мечти.

Майките на повечето от нас, са били в зрялата си възраст в периода между 40-те и 80-те години на века, което е време на нови възможности, разкриващи се пред жената. Работата във фабрики и заводи за защитни съоръжения, например през Втората световна война, заемането на длъжности, които по-рано са били изпълнявани само от мъже, е променило отношението към жената по света, Въпреки това отделните, жени в отделни семейства са били ограничавани в техните стремежи и по тази причина вие трябва по-отблизо да разгледате живота на своята майка.

Какви са били нейните ценности по отношение на живота, семейството, работата? С какво те са се отличавали от преобладаващите ценности на обществото? Как се е променяло отношението ѝ към здравето, лекуването, духовния живот с течение на годините? На нивото на висшето ѝ аз как тя вижда смисъла ѝ предназначението на живота? И доколко е успяла да претвори в собствения си живот това свое разбиране?

Също толкова важно е да разгледате как сте се чувствали като дете по отношение на нейните ценности и мечти. Дали сте ги долавяли интуитивно като правилни или не? Какво мислите за тях сега, когато прошката е прочистила атмосферата на вашите взаимоотношения и вие сте преодолели младежкия си бунт?

Най-важното по моя преценка е как точно в този момент, сега, интуитивно преценявате живота на майка си в неговата целокупност. Ако можехте да промените събитията, да коригирате някои нейни отношения, в какъв смисъл щяхте да го направите? И най-сетне, наблюдавайки нейния живот като дете и впоследствие, как това е повлияло върху намеренията, които имате за вашия собствен живот?

ДА ВИДИМ ПО НОВ НАЧИН СВОЯ БАЩА

По същия начин трябва да преоцените живота и на баща си, да погледнете отблизо на отношението му към живота и особено към другите хора и към проблемите от духовен характер. Каква е била житейската му философия? Какви умения сте усвоили по негов пример? Какви стремежи е имал за себе си и до каква степен е успял или не е успял да ги осъществи?

Трябва да помните, че той е спомогнал за формирането на вашето отношение към реалността, на вашата активност, отношение към бизнеспартньорите и сътрудниците в работата, към сделките и преговорите, към договорните отношения и начина на печелене на пари. Вие сте познали една цялостна житейска философия, с нейната мъдрост и предразсъдъци — и трябва да се запитате защо ви е трябвало в самото начало животът да ви се представи точно от този ъгъл. Какви са проблемите, които сте искали да усетите още веднага?

Както към майка си, трябва да анализирате интуитивното си отношение и към своя баща. С каква част от начина му на живот, светоглед, стремежи и възгледи сте били съгласни? С какво не сте могли да се примирите? Смятали ли сте и смятате ли още, че баща ви е успял или се е провалил в живота? И как бихте променили, ако можехте, неговите решения и цялостния ход на живота му?

СЛИВАНЕТО НА ДВЕТЕ РЕАЛНОСТИ

Когато видим същността на живота на своите родители, ще разберем, че сме създадени от двама души, твърде различни по своите мироглед, интереси и ценностна система. Какво означава това, че тъкмо тези двама различни хора са създали нашите първи представи за света? Ние сигурно сме ставали свидетели на някои конфликти, възникващи при опита на родителите ни да намерят съгласие по отношение различните си разбирания. Като деца сме имали уникалната възможност да станем свидетели на това как се постига такова съгласие. Израснали сме между двама души със свои индивидуални особености и в процеса на своето социализиране сме усвоили и двата подхода, към живота⁵.

Предизвикателството пред нас е да намерим синтеза на двете гледни точки на нашите родители, който да ни помогне да се доближим повече до истината в своя живот. Лично що се отнася до мен, баща ми беше човек, който винаги се е стремил да открие положителното начало в света, да види в него едно голямо приключение и наслада. Той живееше в секуларен свят, без религиозни преживявания, и често в стремежа си към положителни изживявания претърпяваше провал. В процеса на своето развитие аз станах свидетел на този модел на отношение към света и в мен се разви чувството, че е нужен по-далновиден подход, когато се търси приключение и наслада в живота. Майка ми, от друга страна, осъзнаваше света в дълбоко духовен план, но нейната духовност беше набожна и себепожертвувателна. Тя бе готова да пожертва и се откаже от всякакво лично благополучие в името на суровата задача да помага на другите и да съдейства за лекуването на световните злини.

Какво означава това, че съм се родил между тези двама души? Те самите трудно постигаха съгласие помежду си в своите възгледи. Майка ми вечно се стремеше да накара баща ми да се затвори в семейството и да се отдаде на духовно служене. Той вечно се бунтуваше, чувствайки интуитивно, че животът има за цел да разширява хоризонтите на човека, въпреки че той самият не знаеше

точно как се постига това. Когато погледнах отстрани тази ситуация, забелязах очевидното разрешение. Човек може да живее с дълбоките духовни стремежи на моята майка, включително със стремежа да се направи светът по-добър, но това можеше да се превърне в духовно приключение, изпълнено с радост и наслада, при което мисията на човека да бъде точно това, в което той може да постигне най-дълбоко вдъхновение. Така осъзнах, че главният въпрос на моя живот е да постигна разбиране за същността на духовното осъществяване.

Постигайки синтез на живота на моите родители и на най-доброто в техните възгледи за света, ми създаде усещането, че по някакъв начин мога да продължа започнатото от тях и да им помогна да еволюират в настоящето. Но най-интересно от всичко беше, че този синтез точно съвпаднаше с начина, по който самият аз исках¹ да Протече моят живот, сякаш опитът ми от тях е имал за цел да ме пробуди за моето призвание.

ПРОГРЕСЪТ, ОСЪЩЕСТВЯВАН ОТ ПОКОЛЕНИЯТА

Новото духовно съзнание започва да се появява включително и поради това, че все повече измежду нас преоткриват смисъла на обстоятелствата, при които са се родили и отраснали. На интуитивно ниво това дава мощния тласък за развитие на психотерапията през 70-те години на века. Почувствали сме, че съзнанието ни се издига на по-висока степен, когато направим преглед на детството си и семейната среда. Сега разгръщаме своите търсения по-нататък, осмисляйки, че изборът на родителите ни съвсем не е случаен и съвсем не е прост шанс фактът, че тяхната житейска мъдрост и все още несъвършени подходи към живота са се оказали най-точният тласък, за да се оформи нашето отношение към света и да открием желаната от нас посока.

В този смисъл, както ще разгледаме и в следващите глави на настоящата книга, всяко поколение, в степента, в която разгръща определена духовна истина, разширява и доразвива миросгледа на предходното. По този начин ние участваме в постоянния поток на еволюцията, отбелязан вече от толкова много мислители. Нашият принос е, че все по-съзнателно участваме в този процес.

ПРИЯТЕЛИТЕ, ОБРАЗОВАНИЕТО И ПЪРВОНАЧАЛНАТА РАБОТА

Разбира се, опитът, почерпен от родителите, е само началото. В ранна възраст ние следваме бързо своята порока на развитие. Да вземем например въздействието, което имат върху нас братята и сестрите ни. Какви чувства сме изпитвали към тях? Какво сме научили от тях? Защо някои хора ни привличат, а други — отблъскват? Защо предпочитаме едни приятели, а други пренебрегваме? И защо сме направили еди-какъв си избор точно в съответния момент?

Ами учителите, към които сме проявявали предпочитание? Всеки от нас е имал преподаватели, чиито възгледи и подходи са били особено привлекателни за нас, тъй че сме се отнасяли с по-голяма сериозност към техните становища и към техния предмет, често сме оставали след заниманията, за да поговорим лично с тях, да вникнем в усвоявания материал по-задълбочено. Защо сме се срещнали точно с тези учители точно в онзи момент? Какви таланти са ни помогнали те да разгърнем в себе си?

От голямо значение е и образованието, което сме избрали да получим. Какви са били първоначалните ни интереси и представи за нашето бъдеще? Кои са били любимите ни предмети и теми? В коя област на знанието сме били най-добри?

Друг важен момент от нашето минало са възможностите за работа, които са ни се открили в началото. Каква работа сме си намерили, докато сме били студенти и После в ранните си младежки години? По какъв начин тази работа ни е дала да разберем какво желаем да вършим в живота си?

Целта на подобен преглед е да открием висшия синхронен смисъл на развитието на нашия живот до този момент. Тръгвайки от идеята, че всеки от нас примиря-ва и доразвива неосъществените възможности на двамата си родители, можем да си дадем още по-ясна сметка за нещата, когато открием в коя област на живота и познанието сме се насочили постепенно. Приятелите и учителите са ни дали

допълнителна перспектива и житейски възгледи, които сме усвоили, за да доизградим своята уникална личност.

ЗА КАКВО НИ Е ПОДГОТВИЛ ЖИВОТЪТ?

Чрез такъв преглед на нашето личностно развитие можем да открием най-верния начин да разберем детството и житейския си път от самото начало до настояще-то. Отделните моменти ще продължат да идват на мястото си през целия ви живот, но точно сега имате възможност да се обърнете назад, за да анализирате миналото си и да си зададете въпроса: Започвайки с влиянието на моите родители, като се премине през всички превратности на съдбата, безизходиците, всички грешки и успехи, за какво през цялото време съм бил подготвян, какво е онова, което съм дошъл да кажа на света? Коя е истината, която единствено чрез моя опит може да се осмисли, за да я предам на останалите хора, истината за това как да преживеем живота си по-пълноценно и духовно?

Такъв е смисълът на прегледа на живота. Той може да ни даде представа за нашето предназначение, за посланието, което сме дошли да предадем на останалите. Истината, която имаме да споделим, няма защо да е сложна и голяма. Понякога най-важните истини са лаконични и прости. Важното според мен е да разберем каква е истината за нас в настоящия момент и да сме готови да я споделим винаги, когато е необходимо. Тогава ще открием, че хората, с които пътищата ни се пресичат, са се срещнали с нас тъкмо за да чуят тази истина. Няма значение колко незначителна може да ни се струва тази истина на нас самите, нейното въздействие може да се окаже огромно и всеобхватно, в зависимост от това върху кого се въздейства и как това служи на другите, за да постигнат по-голяма яснота за себе си и своето предназначение в живота.

ЕВОЛЮЦИЯТА НА НАШАТА ИСТИНА

Ние еволюираме и в разбиранията си за истина, и то не по силата на някаква неведома случайност, а ясно и определено, следвайки явленията на синхронност в нашия живот. Обичайният въпрос, който възниква, е какво да правим с истината, която сме постигнали, по какъв начин да я предадем на другите. Дали на тази основа да изградим професионалното си развитие, или е по-подходящо да вършим нещо друго, а да разпространяваме истината, до която сме достигнали като свое призвание?

От особено значение е да изпитаме реалността на своята истина по отношение на останалите — и то не само спрямо хора, които са съгласни с нея. При честен разговор може да се постигне най-добра представа за реалността. Една истина, която предлага по-пълноценен подход към живота, не може да постигне особен резултат, ако е изразена в твърде сложна форма или се предлага като философия, която останалите не могат да разберат. Важно е да разберем също така, че нашите истини няма защо да бъдат непременно от духовен характер. Те, разбира се, ще подтикнат развитието на хората в духовна посока, но могат да се отнасят към конкретната сфера, в която работим или имаме влияние. Някоя истина може да се отнася до начина на разрешаване на конфликтни ситуации. Друга може да представлява принос в развитието на компютърната технология, който дава нови възможности на човека.

Има едно нещо, в което можем да бъдем сигурни: ако бъдем внимателни, ако останем съсредоточени в своята истина и съхраняваме своята висока енергия, ще открием за наша радост, че значимите случайности стават все повече и повече и придобиват по-голям смисъл от когато и да било.

8

ДА ЕВОЛЮИРАМЕ СЪЗНАТЕЛНО

Тук може би ще трябва да направим преглед на това ново духовно съзнание, за което говорим. Започнахме с осмисляне на случайностите, които ни съпътстват, и подчертахме, че те винаги ни водят по посока на определено предназначение.

Втората стъпка бе да преодолеем инерцията на стария мироглед, като разберем психологическите причини, поради които не сме искали да признаем тайната, която се крие зад съществуването. Трябва да оценим материалните постижения на човечеството, но също така и да признаем, че светът не се свежда само до тях и че е време да се придвижим напред с убеждението, че духовното разбиране, което ни се открива, представлява пробуждане от голямо историческо значение.

Третата крачка е да съзнаваме ежедневно, че живеем в мистична, енергийно динамична вселена, която откликва на нашите мисли и намерения.

Всичко това полага основите, за да направим четвъртата крачка, която се състои в това да се научим да преодоляваме човешкото чувство за несигурност в света и борбата за енергия между хората. Всеки от нас трябва да реши проблемите, възникващи от чувството за несигурност, сам, като отделен, индивид, откривайки лично онзи трансцендентален опит, който е описван от мистиците на всички епохи, което е вече петата крачка в постигането на духовно самосъзнание. Това преживяване ни позволява да постигнем проблясък на по-висше съзнание и отваря вътрешна връзка, която можем да запомним и към която да се връщаме, полагайки усилия да съхраним високо ниво на енергия и чувство за вътрешна сигурност.

Когато се открехнем за божествения източник на енергия, можем да направим шестата крачка и да постигнем духовния катарзис, който да ни помогне да преодолеем властната си драма и да открием истинската си същност, постигайки най-сетне онази истина, заради която сме дошли на света. На този етап от своето духовно еволюиране

ние можем да живеем с по-широко съзнание, при което сме будни за явленията на синхронност и ставаме по-активни участници в осъществяването на своето предназначение.

РАЗГРЪЩАНЕ НА СЕТИВАТА

Вече сме подготвени да направим седмата крачка. Тя предполага да се научим да използваме случайностите, които се изявяват пред нас, с по-голямо умение.

Нека разгледаме още един пример за преживяване на синхронност. Да предположим, че сте посетили лекция на тема, която представлява интерес за вас. Седите, слушате лектора и си мислите: „Този човек има невероятно интересен подход към темата. Трябва да узная повече за тази гледна точка.“ И ето че отивате на вечеря и се озовавате непосредствено до лектора, който седи сам на съседната маса.

Съвсем очевидно е, че тази случайност съвсем не е случайна. Но в действителност предпоставките за това явление на синхронност са поставени далеч преди тази вечер. Кое например ви е накарало да решите да посетите лекцията? Как сте чули за нея? Може би случайно, докато сте преглеждали вестника, погледът ви е зърнал съобщението. Но какво ви е подтикнало да отидете? Коя е причината за тази проява на синхронност?

ДА РАЗБЕРЕМ ОСНОВНИЯ ВЪПРОС НА СВОЯ ЖИВОТ

Дори и след като постигнем истината, заради която сме дошли на света, нашето разбиране за нея постоянно се развива и еволюира, става все по-ясно и отчетливо. Открили сме например, че миналото ни е било подчертано свързано с любов и грижи за растенията и че основната истина, която, сме дошли да защитим, това е истината за необходимостта от опазване на растителния живот. Но след подобно откритие винаги се нуждаем от повече конкретност. Трябва ли да продължа своето образование? Не трябва ли да Напусна настоящата си работа, за да си намеря такава, която да е повече свързана с растения?

Ако се съсредоточим в нашето отворено съзнание, ще ни стане ясен въпросът, който е най-релевантен на житейската ни ситуация.. Понякога откриваме този въпрос спонтанно. В други случаи самото естество на случайностите, които изникват около нас, ще ни помогнат да си Дадем сметка за този въпрос. Да предположим например, че лекцията, която сте посетили, е била на тема защита на малкото останали древни, девствени гори в Америка и лекторът е говорил за най-ефективните неправителствени организации, които се занимават с този проблем и с възможностите за работа, които те предлагат.

Такава случка може и да не е решаваща, но ако след нея възникнат поредица от случайни съвпадения, които предоставят възможности да си потърсите друга работа, това може да значи, че проблемът е особено актуален. В хипотетичния пример, който взехме, фактът, че лекторът е седнал точно насреща ви, е случайност, която го потвърждава.

Винаги, когато тълкуваме смисъла на случайностите, явяващи се в нашия живот, трябва да започнем от най-важния за нас житейски въпрос. Този въпрос ще ни посочи посоката, в която еволюираме за по-пълно разбиране на истината/ която сме дошли да защитим, а това ще ни помогне по-ясно да видим смисъла на синхронните явления.

ИНТУИЦИЯ

След като определим въпроса на своя живот, какво става по-нататък? По какъв начин сте разбрали, че трябва да посетите точно тази лекция? Какво е станало? Ако се вгледаме, ще разберем, че сме се доверили да една древна човешка способност — интуицията.

На протежение на цялата човешка история хората винаги са споделяли, че са имали предчувствия и интуитивни усещания, които са определяли решенията им в решаващи моменти от техния живот. Само материалистичният мироглед отхвърля подобни преживявания като илюзии или халюцинации или пък ги свежда до социални предпоставки и симптоми¹. Но и в контекста на отхвърлянето им от нашата култура ние сме продължавали да се осланяме на тези интуиции полусъзнателно; просто не сме си позволявали много да говорим за тях. Едва през последните десетилетия на Запад се утвърждава отново и се дискутира силата на интуицията.

Убеден съм, че сме изправени пред предизвикателството да осъзнаем напълно тези едва доловими чувства и да се научим да ги разграничаваме от обичайните си мисли. И тъй като тази способност е въпрос на вътрешно усещане, всеки от нас трябва сам да работи, за да я развие в себе си. Но мнозина вече стигат до осъзнаването на някаква най-обща система в това отношение.

Интуицията е представа за нещо, което ще ни се случи в бъдеще, предчувствие, което по научен път е доказано, че е присъща на човека способност². Тя може да се отнася до нас самите или до други хора. Почти винаги това е представа, която има позитивен характер и стимулира нашето развитие. Ако, от друга страна, имаме отрицателно предчувствие — например че ще се случи някакво нещастие или че трябва да избягваме определено място — необходимо е да разберем дали това не са страхове, породени от затвърдената ни властна драма, или е интуитивно предупреждение да се пазим от нещо лошо.

И тук отново всеки сам трябва да се научи как да разграничава нещата, но според мен предчувствията, породени от страх, обикновено се отнасят до по-неопределени опасения, а не до конкретни събития.

Ако продължим с нашия пример, можем да сме наясно, че винаги сме се страхували да ходим на лекции, ако, да кажем, трябва да отидем сами. Такъв страх в случай че се повтаря все отново и отново, може да се разпознае като страх изобщо, страх, непороден от нищо определено. Но ако спонтанно почувстваме страх да отидем на една лекция, без да сме имали по-рано подобни страхове, трябва да се отнесем към такова интуитивно предчувствие като към предупреждение за нещо и да постъпим съобразно с него.

Трябва също така да правим разлика между интуиция и безплодно бленуване. Ако си разиграваме наум повторно нещо преживяно с желанието тъпкано да си върнем на някой, който ни е ядосал или разстроил, ние просто отново актуализираме властната си драма в представите си. Подобни представи имат смисъл само ако идват да ни кажат да се откажем от подобни разпри3.

Повечето истински интуитивни преживявания ни създават представата за някакво бъдещо действие, което би тласнало живота ни в нова, успешна посока и винаги ни вдъхновяват и просветляват чувствата ни.

ПРОЦЕСЪТ НА ПРОЯВЛЕНИЕ НА СИНХРОННОСТ

Вече сме постигнали по-широк поглед върху синхронността. Този процес изхожда от основния въпрос на нашия живот и тласка развитието ни напред. В случая с примера, който дадохме, актуалният въпрос пред вас е дали да си потърсите нова работа, която по-тясно да е свързана с растенията и грижите за тях.

В този момент трябва да се включи и интуицията ни. Ако обърнем достатъчно внимание на мислите си, интуицията ще ни подсказва какво да направим или къде да отидем. Тази интуиция може да е много смътна и неясна, но ще ни даде представа какво трябва да направим в бъдеще. В нашия случай възможно е направо да си представите как присъствате на дадена лекция. Но също така е възможно да си представите по-общо, че получавате информация за някаква работа, свързана с растения или нови професионални възможности.

Когато подир туй отворите вестника и прочетете за предстояща лекция по въпросите на растителния живот, нещо в ума ви ще просветне и вие внезапно ще осъзнаете, че това е явление на синхронност и ще се изпълните с вдъхновение. А когато отидете да чуете лекцията, ще получите още по-голямо потвърждение на предчувствията си. А това да се окажете непосредствено до лектора, когато отидете на вечеря, ще ви се стори почти невероятно съвпадение.

В обобщение можем да кажем, че повечето синхронни явления възникват по следния начин: Първоначално сме стигнали до осъзнаване на истината, която е смисълът на нашия живот, истина, която си изясняваме постепенно и която първоначално ни се явява под формата на главния ни проблем, а след това и на най-неотложния за решаване проблем на момента. След това ни се явява интуитивно предчувствие, мислено си представяме-нещо, което се случва с нас и си представяме, че предприемаме дадени действия, за да решим този наболял проблем. Ако сме бдителни, ще видим, че възможностите, които ни се предоставят, много напомнят интуитивното предсещане,

което сме имали, като ни насочват към решение и ни помагат да се чувстваме в хармония със ставащото и със самите себе си.

Това решение, разбира се, разрешавайки нашия основен въпрос, ще ни въвлече в нови житейски ситуации и ще постави пред нас нови въпроси за разрешаване. И така, процесът продължава: проблем, интуитивно предусещане, синхронично решение, нов проблем.

СЪНИЩАТА

Както изтъкнахме и преди, сънищата могат да играят важна роля в този процес, защото сънищата са скрито проявление на интуицията. Въпреки че в повечето случаи в съня ни се явяват странни лица и ситуации, почти винаги, ако го анализираме, онова, от което е съставен, може да хвърли светлина върху настоящата ни ситуация. Във втора глава разгледахме как да анализираме сюжета на даден сън и след това да съпоставим този сюжет с по-общата ситуация, която в момента се разгръща в нашия живот. Винаги можем да установим някаква връзка, в настоящия момент или в бъдеще⁴.

Ако в съня се води например борба, трябва да се запитаме дали не водим в реалния си живот някаква битка или дали не се съпротивляваме на някое възможно развитие на нещата. Ако е така, може би сънят ни посочва по-добър изход, такъв, за който не сме си помислили. И ако решим да последваме този изход, той може да ни доведе до проявления от синхронен характер, крито напълно да променят живота ни, както е възможно да стане, ако следваме интуитивните си предчувствия.

Ключът за интерпретация на сънищата в този смисъл е винаги да държим на преден план в съзнанието си основната истина, за която сме дошли, и главния въпрос, който имаме да решаваме в момента. Когато помним това, ние имаме допълнителна информация, с която да можем да си изтълкуваме значението на съня. Трябва да се запитаме: По какъв начин сюжетът на съня е свързан с въпросите, пред които се изправяме в живота?

ОЗАРЕНИЕ

Друг начин, по който интуитивните ни предчувствия могат да получат потвърждение, е чрез озарение. Озарението е феномен, при който преживяваме дадено място или обект някак изпъкнал, привличащ нашето внимание. Сякаш това място или обект е по-ясно открито от обкръжението си⁵.

Когато сме сред природата, цветовете на дърветата, скалите и земята стават по-ярки. Тази опитност е много близка до трансценденталното преживяване, при което всичко наоколо ни изведнъж оживява и се откроява, сякаш е свързано с нас, както собствените ни тела, и поражда чувство за единение — само че при озарението това усещане се съсредоточава към една определена област, сякаш за да изтъкне особената ни връзка със съответния обект или пейзаж.

Много често такова озарение ни спохожда, когато трябва да вземем решение в коя посока да поемем по време на пътуване. Това е предизвикателство към старата материалистична парадигма — защото сме свикнали да вземаме решения относно пътуванията си, като се съобразяваме с времето, географските карти и други логически съображения. И тези методи в миналото наистина са се показали ефикасни и са ни помогнали да отидем там, където поискаме.

Но след като сме надмогнали този чисто логически начин да направляваме живота си, бихме постигнали подобри резултати, ако се научим да използваме интуитивните си способности при вземане на определени решения. Интуицията може да ни насочи към по-дълъг и труден маршрут, но ако предприемем пътуването по него, можем да получим жизнено важна информация, която бихме търсили продължително, ако действахме според утвърдения метод за вземане на решение.

В някой случаи единственото, което бихме могли да кажем за интуитивния си избор, е, че еди-кой си маршрут ни се струва по-привлекателен. Добра проверка в този случай е да огледаме и другите маршрути и да видим каква е тяхната озареност в сравнение с този,

който ни привлича. Какво чувстваме по отношение на тях? Има ли промяна в тяхната озареност? Всеки човек сам е единственият критерий за подобни усещания, но ако и след проверката избраният маршрут продължава да ви се струва все така привлекателен, тогава тръгнете по него.

Друг случай, в който озарението може да ни помогне и води в избора ни, е, когато проучваме местата с най-голяма сила излъчване и енергия в някоя свещена местност. Свещените местности, както вече изтъкнахме, стимулират нашите мистични и трансцендентални усещания и преживявания, при което в нас се отварят канали за възприемане на божествената енергия. Често е необходимо да открием най-силните места, уповавайки се на своята интуиция. Понякога нямаме на какво да се опрем — освен на смътни слухове или бегли упоменавания. Ключът за успех в нашите търсения е да използваме озарението.

И това е особено вярно по отношение на пусти и диви места, които заемат огромни площи. В такава обетановка, озърнем ли се наоколо, чувствителни за онова, което ни обкръжава, често ще забележим планински връх в далечината, скупчени дървета или пък воден басейн, които да крият особена прелест за нас и да ни се струват твърде привлекателни. А приближим ли, можем със същите методи да открием още по-конкретна местност, която се откроява от обкръжението си и сякаш ни приканва и ни кара да изпитваме покой. Това е място, където можем да медитираме.

КАК ДА ИЗБЕРЕМ КЪДЕ ДА СЕДНЕМ НА ОБЩЕСТВЕНО МЯСТО

Интуицията и озарението могат да ни помогнат също да си изберем място в ресторант или на публично място, особено в случаите, когато ни предстои да се срещнем и общуваме с други хора. Когато влезем в помещението, ако сме достатъчно наблюдателни, някое място може да се открие измежду останалите и да изпъкне в озарение. Може и да ни се наложи да водим преговори със сервитьорката в ресторанта, която обикновено предпочита сама да определи кое място да ни предложи. Но си струва да положим това усилие, тъй като ако изберем правилно мястото си, ще се чувстваме удобно и ще имаме вълнуващи преживявания.

Най-малкото, ако си изберем мястото по такъв начин, можем да разчитаме на вкусна храна, тъй като сме се съобразили с енергийната конфигурация на стаята и разпределението на хората. А в най-добрия случай този избор може да породя срещата от голяма важност. Много пъти в такива случаи аз съм завързвал разговор, който е имал особено значение за мен в дадения момент. Докато пишех настоящата глава, случи ми се подобно значимо синхронично съвпадение в един местен ресторант.

Този ден по-рано бях срещнал човек, който бягаше недалеч от моя дом. Заговорихме се бегло и той ми спомена нещо за експериментален йонизатор на въздуха и филтър, за които бил чувал. Аз нямах много време и не попитах за повече подробности, но по-късно съжалявах за това, защото се сетих, че такъв йонизатор, за който той говореше, би могъл да ми бъде много от полза в една работа, с която се бях заел. Но тъй като нямаше начин да се свържа с този човек, скоро забравих за срещата и тръгнах с колата в града за закуска. Влязох в кафенето на Айрин и когато се озърнах, веднага ме притегли да седна на една маса близо до прозореца вдясно. Келнерката ми предложи място в друга част на кафенето, но светлината неотменно озаряваше тъкмо масата, която аз си бях набелязал.

Група хора разговаряха на масата в съседство, но аз не им обърнах особено внимание; гледах само масата, която си бях избрал. Сервитьорката ми я предложи с усмивка и аз седнах и се загледах в менюто. Продължавах да не забелязвам хората на съседната маса. После ми се чу глас, който ми се стори познат, и аз се обърнах надясно. Там беше бегачът, когото бях срещнал сутринта и с когото разговарях за йонизатора.

Сами разбирате, че ние довършихме разговора си най-подробно и той се оказа от голямо значение за моята работа.

КНИГИ, СПИСАНИЯ И СРЕДСТВА ЗА МАСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Специфично озарение ни насочва също така към полезна информация от, книги, списания и телевизионни програми. Разказват се много истории, например за това как някои книги по най-мистериозен начин се появяват в живота на определени хора. Шърли Маклейн споделя подобна история в „*За да откъснеш плода*“, където разказва как, докато разглеждаше книгите в книжарницата „Дървото Бодхи“ в Лос Анджелис, една книга, която се оказала от голяма важност за нея, буквално паднала от горната лавица в скута ѝб.

Също толкова разпространена е историята за някоя книга, която изведнъж започва да изглежда озарена и привлекателна. По мое мнение всеки, който развива своето духовно съзнание, в определени моменти преживява нещо подобно. Понякога просто влизаме в книжарница, за да поразгледаме книгите, и изведнъж определена книга привлича вниманието ни дори от отсрещния край на стаята. Тя може да ни се стори по-ярка и открояваща. Понякога успяваме дори да прочетем името на автора и заглавието, което е практически невъзможно от такова голямо разстояние7.

Подобно преживяване може да се случи да имаме не само по отношение на книгите. Списания и някои телевизионни програми също-могат да изглеждат в озарение. Ако бъдем с будно съзнание, когато се вираме в лавица със списания, често ще ни направи впечатление, че някои от тях се открояват. Когато разгледаме такова списание, обикновено откриваме статия или история, която ни дава важна и навременна информация.

И телевизия можем да гледаме по същия начин. След масовото нахлуване на кабелна и сателитна телевизия, случва се да натискаме превключвателя, без да знаем какво точно търсим. Ако сме с откритото съзнание за озарението като явление, почти винаги нещо ще привлече око, а след това и интереса ни.

ДА НАБЛЮДАВАМЕ НА КАКВО СПИРАМЕ ПОГЛЕДА СИ

Понякога ще забележим, че спонтанно спираме очи на определен човек, място или обект. Ако обърнем внимание, можем да открием коментари относно това явление в духовните дискусии в последно време. Някои наши приятели понякога споделят, че ненадейно са спрели око на пътека втората или определено списание или книга. Това явление се различава твърде малко от озарението. В този случай очите и умът ни спонтанно се насочват в определена посока, докато сме били заети с друго.

Например понякога внезапно обръщаме глава, за да забележим, че някой ни гледа — това е много характерен пример за подобно преживяване. В такива случаи трябва непременно да се запитаме: Защо вдигнах поглед тъкмо в този момент или защо се бях загледал в тази сграда, в този парк?

Тези послания, които тялото ни подсказва, понякога може да ни изглеждат обикновен каприз, но в други случаи интуицията може да ни накара да продължим и разберем какво се крие зад тази случайност. Често само няколко минути на будно поведение могат да ни въвлекат в ново и интересно преживяване или да ни срещнат с многозначителна случайност.

ПОЗИТИВНАТА НАГЛАСА Е МНОГО ВАЖНА

Няма да престана да подчертавам колко е важно да се придържаме към позитивна нагласа, когато се разшири опитът ни в областта на синхронните явления. След като веднъж вече се отворим за вътрешната си божествена енергия и открием истината, която ни вдъхновява, когато осъзнаем и помним основния въпрос, който ни предстои да решим, потокът на синхронни явления става по-интензивен и е по-лесно те да бъдат интерпретирани. Но всеки момент рискуваме да изпаднем в негативна интерпретация и енергията ни да спадне.

Както споменах по-рано, много пъти, докато работех над „Селестинското пророчество“, се озовавах в безизходица. След като бивах въввлечен в поредица от значими случайности и проявления от синхронен характер, изведнъж се случваше най-внезапно нещо, което ми подсказваше, че през Цялото време не съм бил на прав път. В такива моменти изпитвах изкушението съвсем да се откажа от идеите и намеренията си. Не можех да проумея защо всичко изведнъж пропадеше.

Тези състояния на безизходица продължиха да ме сполетяват чак докато не осъзнах, че се предавам на негативни изводи само защото никак не ми се щеше да позабавя работата си над книгата и да се огледам за повече информация. Всеки от нас трябва сам за себе си да разбере, че на-най-високото ниво на съзнание не съществуват негативни събития. Животът в дадени моменти може да бъде трагичен и хората често вършат злини, понякога и крайни злини. Но на нивото на личното развитие и смисъл, както твърди Виктор Франкъл в класическата си книга „Човекът в търсене на смисъл“, всичко отрицателно е само предизвикателство и дори в най-тежките ситуации винаги се съдържа възможността за растеж и развитие. Всяка криза, всяка задънена улица, до която стигаме в своята еволюция, иска нещо да ни каже, представлява сама по себе си възможност да поемем в различна посока. Егото ни може първоначално да изпитва неприязън

към съответната посока, но висшето ни аз винаги може да открие нов план, който се съдържа в преживяното предизвикателство.

От изключително значение е винаги да търсим положителния смисъл на негативните събития и преживявания. Много пъти съм ставал свидетел как някои хора поемат синхронната пътека на развитие и започват съвсем успешно да се развиват в посока на духовното си самоосъзнаване, докато не стигнат до някоя задънена уличка, която интерпретират негативно и това става причина да захвърлят всичко.

Това се случва обикновено, когато си представяме, че можем да постигнем далечните си цели и намерения твърде бързо. Ако не постигнем тези цели според собствените си Предвиждания във времето, започваме да мислим негативно и обвиняваме за станалото или себе си, или другите, или пък решаваме, че цялата тази система е невалидна. Всъщност безизходицата, до която стигаме, обикновено показва, че все още ни липсва достатъчно енергия или че не сме се освободили напълно от властната си драма. Проявите на синхронност в живота ни ни помагат да се върнем към стремежа за пречистване на нашата личност и потребността да открием състоянието на любов и вътрешна сигурност; Единствено когато разчистим това трансцендентално пространство, ще можем да се освободим от потребностите на егото и да си обясним и разтълкуваме случайните съвпадения обективно.

СТРАТЕГИЯ НА ЕВОЛЮИРАНЕТО

Трябва да имаме предвид, че новото духовно съзнание, което обсъждаме, означава равновесие между рационалната и интуитивна страна на нашата личност. Намерението ни не е да дискредитираме толкова трудно постигнатите възможности за рационално разбиране, а по-скоро да ги приведем в хармония с висшия аспект на своето съществуване. По такъв начин пред нас се открива вселена, в която тече непрекъснат поток от малки чудеса, които да ни водят в нашия път.

Ключът към постигането ѝ е да отворим съзнанието си за потока от синхронни съвпадения, без да се опитваме да си правим изводите твърде прибързано. Всичко мистично, което се случва в нашия живот, идва нещо да ни каже. Ако поддържаме високо ниво на енергия и помним коя е истината, заради която сме дошли на този свят, процесът на синхронни съвпадения ще продължи може би не толкова бързо, колкото би ни се искало, но въпреки всичко ще продължи. От въпросите, които в момента предстоят на дневен ред, ще произтекат и интуитивните представи, които да ни насочат какво да правим и, когато ги последваме, като в същото време сме бдителни и отчитаме онова, което става, винаги ще се развиваме и вървим напред.

Ако еволюираме в съгласие с процеса на синхронните съвпадения, веднага ще се озовем пред следващата стъпка по посока на новото духовно съзнание, което да превъплътим в живота си. Ще установим, че повечето синхронни съвпадения се явяват пред нас посредством истините, които другите хора са открили и споделят. Когато се научим да общуваме с това съзнание, всички заедно можем да се издигнем на ново, по-високо ниво в еволюционния процес.

9

ПРЕЖИВЯВАНЕ НА НОВАТА МЕЖДУЛИЧНОСТНА ЕТИКА

Един от резултатите на революцията в масмедиите, както Маршал Маклуън показва в забележителната си книга „*Медията е послание*“, е да се преодолее психологически усещането за необятност на земята. Благодарение на телевизията, радиото и компютъризацията светът вече изглежда по-малък, отколкото когато и да било в историята. Само с едно включване на копчето ние можем да станем свидетели на събития, които стават на другата страна на земното кълбо.

Въздействието на този диалог в световен мащаб е, че ни помага по-правилно да разбираме думите и фразите въпреки езиковата бариера. С това, че светът ни става по-обозрим, ние започваме да ставаме по-хомогенни и да се разбираме по-добре.

Малко повече от един човешки живот ни дели от времето, когато преди 120 години дуелите са били нещо съвсем законно в някои области на Съединените щати.

Убийства в името, на честта са ставали често в резултат на случайно изпусната фраза или използване на израз, който е съвсем обичаен в други части на страната.

Грешки от такъв характер стават все по-редки напоследък, защото започваме все по-добре да се разбираме дори и с хора от затворени субкултури и региони. Някои критично настроени лица може и да протестират срещу това, че телевизията заличава много от регионалните различия, но съвременните средства за масова информация ни помогнаха също така. Да се видим и опознаем по-добре и по такъв начин ни сблизиха помежду ни. Когато смисълът на думите, които използваме в страната ни и по целия свят, стане по-хомогенен, ние можем да достигнем до умовете на останалите хора така, както никога преди, да задълбочим диалога помежду си и по този

начин да повишим честотата, с която явленията на синхронност се проявяват.

ДУХОВНИЯТ СМИСЪЛ НА ЕЖЕДНЕВНИТЕ РАЗГОВОРИ

Повечето синхронни послания ни се дават от други-те хора. Известен духовен афоризъм гласи: Когато ученикът е подготвен, учителят ще дойде. Осъвременен вариант на този израз би бил: Ако сме отворени и будни, ще се яви онзи, който да ни предаде истината, която ни е нужно да знаем в момента. Ключът към получаването на тази информация е никога да не пропускаме случая да осъществим тези срещи, като, разбира ее, се съобразяваме със сигурността си.

Пътищата на хората се пресичат случайно и това може да стане винаги, но често е необходимо да поемем инициативата за това. Например в предходната глава предположихме, че може интуитивно да сте решили да посетите лекция за растенията и да сте открили информация за възможности за работа в тази област. След лекцията случайно се срещате с лектора по време на вечеря.

Ами сега какво? Колко често става така, че вие се срещате с някого случайно, но не използвате този случай? Твърде често. Но аз съм убеден, че след като започваме все повече да се разбираме помежду си, преградите и скрупулите ни все повече се преодоляват. Когато мнозина измежду нас осъзнаят същността на еволюционните процеси, все по-важно ще става да споделяме личните си истини.

Нека отново да разгледаме онзи пример, когато сте се озовали близо до лектора в ресторанта. След като е възникнала подобна случайна възможност, следващата логична стъпка е да споделите онова, което ви вълнува, колкото се може по-честно и открито, без да притеснявате другия човек. Можете направо да Пристъпите към същността на въпроса, като кажете Например: „Слушах днес вашата лекция и я намирам за много интересна, защото в момента обмислям как да започна работа в областта на защитата на застрашените растения.“

В отговор лекторът може да каже нещо, което да ви даде нова насока, например: „Аз проследявам всички нови възможности, които се откриват в тази област, във вестник «Новости в ботаниката».“ И

тогава като резултат от разговора вие ще си купите този вестник, където ще можете да откриете повече информация.

НЕОБХОДИМОСТТА ДА ПОВИШАВАМЕ ЕНЕРГИЯТА НА ОСТАНАЛИТЕ

Но какво да кажем, ако се срещнем с човек, за когото знаем, че не го срещаме случайно, и все пак не получаваме информацията, която ни е необходима или, което е по-вероятно, не разбираме посланието поради страх или някаква властна драма? Преди всичко можем да се съсредоточим и да се опитаме да повдигнем нивото на енергията ей, съсредоточавайки се към любовта, светлината и вътрешната ни свързаност с всичко, което ни заобикаля.

В такова повишено енергийно състояние можем да погледнем с нови очи човека, с когото разговаряме. Както видяхме по-рано, когато сме изправени пред човек с властна драма, първо трябва да му изпратим любов и енергия, съсредоточавайки цялото си внимание към него. Това, което правим всъщност, е, че изпращаме духовна енергия към висшето аз на този човек; това му позволява да се освободи от отрицателните становища, които му внушава собственият му сценарий за упражняване на власт.

Според мистичните традиции съществуват специални методи да се постигне това². Едно лице с неговите черти и светлосенки е нещо подобно на мастиленото петно, използвано в психологическите тестове(според ефекта на Роршах едно мастилено петно може да се разчете по различни начини от лицата с психически проблеми и според онова, което всеки вижда в него, може да се определи ди-агнотата му — б. пр.)

По аналогичен начин и ние можем да видим в едно лице множество изражения, в зависимост от собственото си отношение. Ако, обхванати от властната си драма, очакваме всеки, когото срещнем, да бъде взискателен, глупав или небрежен, ще получим тъкмо такова отношение от хората. Всъщност човекът, с когото разговаряме, действително ще започне да се чувства по този начин, дори може да започне да говори заплашително, глупаво или без да се замисля и по-късно сам да си даде сметка, че е бил някак си ввлечен в тази роля.

Помнете, че вселената откликва на нашите очаквания. Мислите и убежденията ни се излъчват като молитви в света и ние получаваме онова, което сме заявили по такъв начин. Затова е необходимо да поддържаме високо енергията си и да използваме силата на мисълта си по позитивен начин.

Но как по-точно може да се осъществи това? Как да приложим разбирането си по отношение на другите хора? Когато погледнем лицето на човек, върху какво трябва да съсредоточим вниманието си?

Отговорът е, че трябва да се съсредоточим върху цялото му лице с отворена душа. Ако се съсредоточим добре, докато човекът говори, можем да видим висшето му аз, онзи особен израз, който отразява повисшето му съзнание и познание. Тази идея е изразена в множество религиозни традиции. Говори се за лицето на даден светец в неговото озарение, за лицето на Христос в слава, за благодатта над нечия душа. Какъвто и израз да дадем на това състояние, ако се обърнем към висшето аз, към тази висша душа, като в същото време ѝ предаваме любов, човекът ще започне да се издига до това състояние на съзнанието, докато общуваме с него, може би преживявайки го за първи път.

Това е процес на издигане духа на другите хора, в който можем съзнателно да участваме. Убеден съм, че все повече и повече измежду нас използват този подход като висока етична основа на отношение към останалите. От хиляди години насам знаем колко е важно да се обичаме един друг и колко голямо въздействие може да окаже това. Сега узнаваме по-конкретно духовните пътища, по които да предаваме своята любов.

Най-важното е да разберем, че да обичаме другите, не означава само да проявим доброта. Съществува съвсем точен психологически метод да отправяме своята любов към останалите хора и ние трябва да го следваме съзнателно и целенасочено. В същото време тази етика е напълно егоистична, защото, когато я практикуваме, винаги получаваме от отношенията си повече, отколкото сме вложили в тях. Когато се стремим да издигнем нивото на енергия на другите, те се доближават до познанието за своето висше аз и до разбирането за своето предназначение. При това те често повдигат някоя тема на разговор — за свои планове, намерения или решения — който ни подсказват нещо, което трябва тъкмо в момента дочуем или узнаем.

Друга лична придобивка е повишаването на собствената ни енергия. Когато се отнасяме към другите с любов, се превръщаме в канал за предаване на енергия, която произхожда от божествения първоизточник и преминава през Нас, като чаша, която прелива и се излива в другите. Често най-бързият начин, по който си възвръщаме вътрешната божествена енергия, ако се чувстваме откъснати от нея, е да повдигнем енергията на някой ДРУГ.

ГРУПОВА РАБОТА ЗА ПОВДИГАНЕ ЕНЕРГИЯТА НА ОСТАНАЛИТЕ

Процесът на повишаване енергията на другите хора се издига на по-високи нива, когато го практикуваме в група. Представете си какво се случва, когато членовете на дадена група се отнасят съзнателно помежду си по такъв начин. Всеки човек насочва цялото си внимание към висшето аз, към гения, към светлината в лицата на всички останали и те едновременно му отвръщат.

Осъществяването на такава процедура е въпрос на съзнателно желание и започва веднага щом групата започне да общува. Когато първият заговори, всички останали се опитват да открият израза на висшето аз на неговото или нейното лице и да се съсредоточат върху този израз, отправяйки към него любов и енергия. В резултат на това човек започва да чувства прилив на енергия от групата и да изпитва по-голямо щастие и яснота. Това води до многократно повишаване на енергията на групата, тъй като говорилият, който получава енергия, добавя тази енергия към своята и я връща отново към останалите, които от своя страна постигат още по-високо ниво, за да го предадат на свой ред. По този начин енергията на групата се разгръща във все по-стремителен цикъл на усилване.

Това систематично повишаване на енергията на всеки един е по-високият потенциал на всяка човешка група. Тъкмо този феномен се има предвид в библейската фраза „където са двама събрани в Мое име, там съм и Аз сред тях.“ Свързването с божествената енергия и усилването на тази връзка е истинският смисъл на събирането на хората в групи. Независимо дали групата принадлежи към църквата или е технически работен екип, този процес може да повиши творческите способности на участниците до неимоверни нива.

ИДЕАЛНИЯТ ГРУПОВ ПРОЦЕС

Да ей представим, че всеки в една идеална група разбира потенциалните нива на енергия, които могат да се постигнат. След събирането на групата всеки трябва да се съсредоточи и осъществи вътрешна връзка с божествената любов и енергия. В добавка всеки трябва да осъзнава истината, която е определяща неговия живот, и основния въпрос на живота си. Всеки е готов да приеме онова, което му се предлага от разгръщащите се синхронни съвпадения.

Когато някой от групата започне да говори, останалите трябва да насочат цялото си внимание върху висшето аз, изразяващо се в лицето на говорещия. Така те съзнателно отправят любов и енергия, за да издигнат духа на този човек. Когато първият свърши онова, което има да каже, цялата енергия естествено се пренасочва към следващия. При това прехвърляне на вниманието повечето членове на групата ще почувстват временен спад на енергията. Но човекът, комуто предстои да говори, ще изпита прилив на вдъхновение, някаква идея, истина ще му дойде наум.

Всеки от нас е преживявал това неведнъж. В нас нахлува потребност да споделим онова, което мислим, и ако групата е в хармония, тя ще ни даде възможност за това. В идеалната група всички членове усещат кой е следващият, който трябва да се изкаже, и едновременно насочват вниманието си към него.

ОБИЧАЙНИ ПРОБЛЕМИ В ГРУПИТЕ

Този преход от един към друг човек може да се окаже подвеждащ, защото често се случва неколцина от членовете на групата да искат думата едновременно. В такива случаи обикновено някои от тях не са в хармония с останалите, вероятно не са слушали внимателно и имат да споделят идеи, които са им хрумнали по-рано. Когато се налага някакво несвоевременно мнение, групата изпитва отлив на енергията си и чувства, че говорещият неподходящо е сменил темата. Винаги има един, който е най-подходящият да сподели своето мнение, чиято идея е най-удачна и ще разгърне дискусията към нови прозрения.

ПОКАЗНОСТ

Има и други проблеми, които могат да попречат на една група да работи благотворно. Случва се говорещият да се стреми към показност и да продължи да говори и тогава, когато няма вече какво да каже. Това обикновено става по следния начин: Всичко в групата протича гладко. Всеки от членовете ѝ е готов съзнателно да вдъхва на другите колкото се може повече енергия. Но когато енергията естествено трябва да се прехвърли към поредния човек, говорещият не го забелязва и продължава да развива собствените си идеи, опитвайки се да измисли и други неща, които да сподели, въпреки отлива на внимание от страна на групата.

Останалите членове долавят, че групата не е в хармония и започват да се чувстват напрегнати и неспокойни. В крайни случаи единството на групата може да се разпадне и да започне егоцентрично пререкание между 1 членовете ѝ, ако объркването накара неколцина от групата да поискат едновременно думата, като всеки от тях си мисли, че той или тя трябва да сподели своето мнение, защото то е най-правилното.

Стремежът към показност обикновено отразява проблем, свързан с чувството за вътрешна сигурност. Докато човек говори, той се изпълва с енергия и приповдигнатост по съвсем естествен начин. Ако този човек не може да постигне такова състояние сам, той естествено би се поколебал да се откаже от него, защото се чувства особено добре, когато групата му вдъхва своята енергия. И така, той продължава и продължава, с надеждата да задържи вниманието на групата колкото се може по-дълго. Такава проява на чувството за несигурност е нещо твърде обичайно и тя показва, че даденият човек трябва да работи, за да укрепи вътрешната си енергия и да практикува отдаване на енергия на другите, а не получаването ѝ.

Ключът за преодоляване на проблема, възникващ от стремежа към показност, е той да бъде забелязан веднага. Ако всички осъзнаят онова, което става, проблемът може да се преодолее с незначителни последици за групата. Идеалното разрешение, разбира се, е говорещият сам да разбере какво става и да спре. Ако това не се случи, човекът, който усети, че енергията се е насочила към него, може дипломатично да се намеси, казвайки нещо от рода на: „Можем ли да се върнем на идеята, която изтъкна в началото? Искате ли да споделя нещо във връзка с нея.“ Ако говорещият в момента не позволи това, могат да се намесят и други членове на групата, за да насочат в края на краищата енергията към онзи, който е подходящо да говори.

БЛОКАЖ

Друг проблем, който може да се отрази на работата на групата, е блокажът. Блокажът е също резултат на чувството за несигурност и неувереност от страна на някой, който се опитва да се сдобие с енергия и внимание, като винаги е на противоположно мнение. Такова чувство за несигурност може да се породри в групата по-най-различни причини, но обикновено за катализатор служи някоя конкретна забележка по дадена тема от страна на член на групата или коментар по отношение на някого, който предизвиква реакция³.

Блокаж може да се наблюдава, когато някой от групата прекъсне говорещия и направи свой коментар. Понякога е възможно да възникне противоречие в мненията на говорещите в резултат на естествения

поток на енергиите и тогава всички насочват своето внимание към онзи, който на свой ред е взел думата. Блокажът обаче възниква тогава, когато някой от групата вземе думата, без енергията да е насочена към него и всички имат чувството, че той се е намесил неправомерно.

Друг признак за блокаж е, когато и други членове на групата се изказват в полза на първия говорещ, но онзи, който блокира работата, се намесва постоянно, често повтаряйки вече споделеното си становище. Обикновено човекът, който веднъж е блокирал дискусията, продължава да се намесва отново и отново, като постоянно се стреми да привлече вниманието. Блокажът е много сериозен проблем в групата, защото може да разстрои и осуети по-нататъшната ѝ работа.

Също както по отношение на показния тип човек, така и към онзи, който блокира работата на групата, трябва да се подходи дипломатично. Ако от блокиращия е засегната цялата група, всеки може да се намеси. Но ако предизвикателството е отправено към конкретен човек, засегнатият е най-добре да се опита да се справи, поне в началото.

Също както при овладяването на властната драма, и тази ситуация трябва първо да се осъзнае като такава. Бих препоръчал: да се обърнете към онзи, който блокира работата, насаме, не пред цялата група. Само в случай че това не даде резултат, проблемът трябва да се обсъди пред всички. Ако членовете са с напреднало съзнание, ще може съвсем спокойно да се говори по този проблем, без обвинения и пресилени реакции.

КОЛЕБАНИЕ

— Групата се сблъсква с друг проблем, когато енергията се съсредоточи към даден човек, който не желае да говори. Това също може да се почувства като спад на енергията, като временен отлив. Групата може да е водила прекрасен диалог дълго време, когато; както обикновено, енергията на говорещия в момента отслабва и всички насочват вниманието към някой друг — но този друг не взема думата. Останалите се споглеждат объркани, някой може да се загледа настоятелно в човека, който би трябвало да говори, но той или тя продължава да мълчи. Повечето от нас познават чувството на неохота.

Участвали сме в разговора на групата, слушайки най-съсредоточено, когато започваме да чувстваме прилив на енергия, хрумва ни някаква идея, прозрение или пояснение по разглежданата тема. Настъпва пауза, докато енергията се насочи към нас, но вместо да вземем думата, ние се колебаем.

Когато стане такова нещо, то пречи на групата да работи ползотворно, както би могла. Особено важно за протичането на истината е всеки да се включи в подходящия момент. Често цялостният резултат и плодотворност на групата може значително да се снижи тъкмо благодарение само на един човек, който се е колебаел. Основата на проблема е в това доколко този човек вярва в себе си и се доверява на останалите. Понякога неохотата и колебанието могат да се сведат до минимум, ако членовете на групата се постараят да се предразположат един друг или просто забавят темпото на груповия процес.

Когато мнозина от групата почувстват прилив на нови идеи, темпото на разискване може много да се ускори, тъй че за всеки говорещ не остава достатъчно време. Ако тази скорост се забави съзнателно, по-свитите членове на групата, които не са свикнали с груповия процес, ще имат време да влязат в крак.

Всички ние в един или друг момент се проявяваме като показни, блокиращи работата или колебаещи се. Но когато си даваме сметка за тези спадове в динамиката на групата, можем всички да се научим да избягваме тези проблеми. Всеки спад в груповата динамика може да бъде успешно преодолян, ако членовете на групата запазят будно съзнание и открито обсъждат всички трудности, които забележат..

ПРОБЛЕМНИ ГРУПИ

Много хора напоследък се срещат с други в организирани проблемни групи⁴. Такива групови процеси могат да бъдат особено успешни. Проблемните групи могат да имат за цел освобождаване на хората от определени пристрастия (например алкохолизъм, наркотици, прекомерна зависимост от друг човек, преяждане или пазаруване) или да се занимават с житейски проблеми (например как да възпитаваме децата си, как да се научим да живеем сами, как да понесем смъртта на близък човек и мисълта за смъртта, развод, раздяла, намиране на подходяща работа).

Съществуват проблемни групи, които се занимават с позитивни и творчески проблеми. Такива групи насочват интересите си към разширяването на творческите и интуитивни способности и проявлението на синхронност в живота. Такива групи дават възможност на своите членове да проверят на практика своите духовни идеи и представи. Целта на подобни групи е да поддържат високо ниво на енергия у всеки от членовете си, така че да съдействат за развитието си и да разгърнат енергията и възприемателната си способност.

ЛЕКУВАНЕ И ЗДРАВЕ

Много от тези групи обръщат специално внимание на здравословните проблеми и потребности на своите членове. Понякога провеждат сеанси, при които поставят всеки един от членовете си в средата, докато останалите му изпращат енергия и лечебни благопожелания, представяйки си как всичките му атоми вибрират в съвършена хармония. Научно е доказано, че такова групово внимание може да има същото въздействие, както могъща молитва, и съвсем определено дава своите резултати.

Ако вече участвате в проблемна група, препоръчвам ви да възприемете такава практика в групата си. Нека групата се разположи в кръг и всеки последователно да влиза в центъра на кръга, като си предавате пожелания за здраве. Разбира се, тази практика не може да замести необходимостта да се консултирате със специалист, когато това е необходимо, но е доказано, че този процес спомага за запазване енергията на здравето.

КАК ДА СИ НАМЕРИМ ПОДХОДЯЩА ГРУПА

Ако не участвате в група, възможно е актуалният въпрос за вас да е тъкмо: „По какъв начин да се свържа с подходяща група?“ Бъдете будни в такъв момент и синхронните съвпадения ще ви помогнат да се свържете с групата, която ви е необходима. Не забравяйте обаче, че ако работите, за да поддържате високо ниво на енергия, това ще ви помогне да извлечете най-добри резултати от работата си в групата. Ако се включим в група, изпитвайки чувство за несигурност и неувереност в себе си, ще очакваме от групата да бъде наш естествен източник на енергия. А когато се получи така, ние започваме да се интересуваме от това повече да получаваме, отколкото да даваме и тази зависимост ще се усети от останалите членове на групата като изсмукване на енергията им.

Осъзнаването на нашата властна драма и откриването на истината на живота ни — това са стъпки, които могат да бъдат ускорени в контекста на групата, ако цялата група се посвети на тази задача. Груповият диалог може да бъде полезен, и когато се опитваме да разберем актуалния въпрос, който трябва да разрешим, като се стараем да разберем интуитивните си предчувствия, тълкуваме сънищата си и смисъла на синхронните проявления.

Когато сме готови и можем да поддържаме енергията си, тогава ще се свържем с най-подходящата за нас група. Случвало ми се е понякога да срещна човек, който изглежда готов, но не може да открие за себе си подходяща група. Винаги съм бил убеден, че ако сте готов за работа в група, но не можете да откриете такава, това означава, че сами трябва да я създадете. Това може да ви се стори трудно, но смятам, че всичко, което е нужно да се направи, е да заявим за себе си, че представляваме група и да бъдем бдителни. Много скоро може да се окаже, че докато пазаруваме или се разхождаме, се заговаряме с някого, който споделя, че търси своята духовна група. И ето че ненадейно групата се е формирала.

ЛЮБОВНИ ВРЪЗКИ

В новата междуличностна етика, към която се стремим, един от най-трудните въпроси е как да се отнасяме към любовта от интимен характер. В светлината на но-вото духовно съзнание ние задаваме един въпрос, стар колкото света, а именно: Как да постигнем трайност в любовните си връзки? Защо романтичната любов често свършва, сведена до сложна борба за надмощие един над друг?

Обикновено любовта започва съвсем леко. Оглеждаме се и — о, небеса! — точно срещу нас стои човекът на нашите мечти. Първият ни разговор потвърждава това впечатление. За разлика от всички едностранни привързаности, които сме преживели досега, тази изглежда истинската; и чувството е взаимно. Откриваме множество ценности и навици, които и двамата споделяме.

Ами чувството! Преливаме от любов, сексът е просто чудесен. Скоро ставаме постоянна двойка или встъпваме в брак, правейки далечни планове за бъдещето. За първи път от много години изпитваме удовлетворение, дори споделяме, че сме намерили онази хармония, която винаги ни е липсвала, човека, за когото си струва да се живее.

После нещо става. Един ден се обръщаме и забелязваме нещо не съвсем наред в тази ситуация. Партньорът ни се държи не съвсем така, както подобава на духа на нашата любов. Той или тя не ни отделя вниманието, което сме чувствали в началото на връзката. Или пък започваме да си даваме сметка, че в своето въодушевление от връзката не сме забелязали, че този човек никога не ни е отделял нужното внимание по отношение на едно или друго. Колкото и да е учудващо, в същото време забелязваме, че и партньорът ни има своите недоволства спрямо нас, започва да вижда недостатъци в характера и поведението ни. Ние започваме да се защитаваме, също както и партньорът ни, и типичната борба за надмощие официално е обявена.

БОРБА ЗА ЕНЕРГИЯ

В перспективата на нашето ново духовно съзнание вече можем да кажем какво всъщност се случва. Любовта е приключила и се е превърнала в борба за надмощие, защото ние сме започнали да черпим енергия един от друг вместо от нашата връзка с божественото — и това ни е направило взаимно зависими.

Нека разгледаме динамиката на взаимоотношения, в които този проблем обикновено се проявява. Според стария материалистически мироглед момчето израства до майка си, която му осигурява храна и сигурност. Бащата предявява повече изисквания: та нали синът му трябва да познае суровите истини на живота, за да стане мъж. В съзнанието на детето майката се превръща в магическа фигура. Детето може и да се пази от нея, ако тя го задушаваша с проявите си на грижи и любов, но в психологически смисъл очаква тя да бъде винаги на разположение, когато енергията му спадне.

Момиченцето също получава храна и любов от майката. Но за нея майката е също онази, която изисква, тъй като се чувства отговорна да я научи да бъде жена. Бащата, поне в ранните формиращи години, може да бъде магическата фигура, онзи, който удовлетворява нейните желания и я издига на пиедестал. Той винаги присъства в нейните представи, когато трябва да я защити. Стереотипното разделение на ролите и отношенията оказва все още своето влияние върху нас. Може и да твърдим, че в модерния свят това разделение на ролите е лишено от смисъл, но подсъзнателните психологически програми често се надигат в нашите взаимоотношения и стават повод за борба за надмощие. Двойките започват да си намират недостатъци един на друг и да изпитват чувство на неудовлетворение, защото всеки иска от другия нещо, което той просто не може да му даде.

Когато сме в началото на нашата любовна връзка, ние съчетаваме енергиите си така, че имаме чувството за удовлетворение и пълнота. Партньорът ни събужда у нас спомена за родителя, който ни е дарявал с любов, и ни кара отново да изпитаме същото чувство, фантазията ни проектира върху нашия партньор, който просто е един обикновен

човек, магическата илюзия, която сме преживели като деца по отношение на баща си Или майка си съответно. Така всъщност не виждаме кой е в действителност нашият партньор: виждаме само онова, което си въобразяваме.

С развитието на взаимоотношенията състоянието на влюбеност отслабва, защото и двамата партньори започват да изпитват липса на онзи магически образ, който са проектирали в другия. Мъжът допуска финансови грешки, загубва работата си или закъснява, защото е отишъл да поиграе бiliarд. Жената не е насреща да го обградя с любов, когато нещата не вървят добре. Пясъчните кули на съвършенството Започват да се подронват. В някои случаи разочарованието от партньора ни е толкова голямо, че ние веднага започваме да кроим планове да го напуснем, да намерим друг любим на мечтите си, който няма да ни подведе. В такива случаи просто влизаме в същия омагьосан кръг отново. В други случаи любовниците остават заедно, но живеят в постоянно повтарящи се властни драми.

Сега обаче, когато духовното ни съзнание се разгръща, пред нас се откриват нови възможности. Имаме право да изберем да постъпим според енергийната динамика, която е в основата на проблема.

ДА ИНТЕГРИРАМЕ МЪЖКОТО, РЕСПЕКТИВНО ЖЕНСКОТО, НАЧАЛО В СЕБЕ СИ

Досега говорихме за трансцендентални или мистични преживявания като път да открянем нашата връзка с божествената енергия като огромен прилив на енергия, който преживяваме като любов, светлина и чувство за сигурност и защитеност — и това е точно така. Но в преживяването на тази енергия ние имаме своите мъжки и женски характеристики. Както посочват Карл Юнг и други видни психолози в изследванията си за архетипната природа на психиката, за да се отворим за пълния потенциал на трансперсоналното съзнание, трябва да осъзнаем и да интегрираме в себе си както женския, така и мъжкия аспект на нашето висше аз⁵.

Ако става дума за мъж, за да се свърже с вътрешната си божествена енергия, той трябва да открие и интегрира енергията на женската страна в себе си, онази, която дава живот и приласкава. Ако става дума за жена, тя трябва да намери в самата себе си мъжкото начало, което осигурява и защитава живота и поема всички рискове. Имайки предвид това, ние можем да видим борбата за надмощие на мъжа/жената в нейната истинска светлина: като симптоми на един мащабен проблем, който ние наричаме не съвсем точно зависимост от другия⁶. Когато двама души се влюбят един в друг, те всъщност сливат енергийните си полета, така че да запълнят онази страна, която липсва на единия и на другия — мъжката или съответно женската. Така те стават зависими един от друг за сдобиване с енергия. С развоя на връзката обаче всеки започва да се съмнява в другия и нивата на енергия се понижават. После и двамата партньори се връщат обратно към своите властни драми, опитвайки се да си възвърнат енергията.

Ние искаме да постигнем трайни взаимоотношения, а не само временно примирие в студената война, трябва да разбираме енергийната динамика, преди да започнем любовна връзка. Всеки от нас трябва да открие енергията на противоположния пол в самия себе си, преди да се отдадем на трайни взаимоотношения. Постигането на този баланс на мъжкото и женското начало във всеки от нас трябва да

се превърне във важен ритуал на навлизане в зрелостта, какъвто е завършването на училище или Получаването на шофьорска книжка. Никой от нас не може да има дълбока интимна връзка, ако не е духовно уравновесен и не е постигнал вътрешна цялостност.

ДА СЕ ЧУВСТВАШ ДОБРЕ В САМОТАТА

Но как да разберем дали сме постигнали тази хармония на мъжко/женското начало в самите себе си и постигнали усещане за вътрешна сигурност? Смятам, че едно от измеренията е способността ни да се чувстваме уверени в себе си и продуктивни, докато живеем сами. Това означава без хора, с които делим една стая или с които споделяме всеки миг, докато сме будни. Трябва да се чувстваме добре, когато приготвяме ядене само за себе си, когато го ядем не на големи глътки пред печката, а елегантно сервирано, пред запалена свещ, на подредена маса специално за нас. Трябва периодично да излизаме сами — например да идем на филм или да се почерпим с вино и с една вечеря сами, както бихме постъпили с любим човек.

Трябва да се грижим и сами за своите финанси, да-преговаряме за плащанията си, да си намерим занимания за свободното време. Онзи, на когото трябва да разчитаме, за да бъдем цялостни, това е божественото в самите нас, а това не означава да бъдем егоисти или да се оттеглим от обществото. Всъщност аз съм убеден, че ние можем да бъдем част от обществото по един здрав начин, едва след като интегрираме пълната си вътрешна енергия.

След това бихме могли да намерим своята истинска любов; Както изтъква видният психотерапевт Харвил Хендрикс в своите добре известни книги *„Как да намерим любовта, която търсим“* и *„Как да запазим любовта, която сме намерили“*, дотогава, докато се стремим да получим енергия от друг човек, ние ще се обвързваме с взаимоотношения, които не са нищо повече от борба за енергия.

Аз съм убеден, че партньорствата, при които ние проявяваме и в крайна сметка осъзнаваме нашите проблеми във връзка с властните си драми И борбата за енергия, са проявления на синхронност в нашия живот и са всъщност свещени взаимоотношения, както се посочва в *„Курс на чудесата“*.⁸ Картината на нашите пристрастия ни се представя все отново и отново в лицето на различни хора, докато най-сетне разберем онова, което се иска да ни се каже. Тези взаимоотношения възникват, за да се научим да преодолеем

потребността си от тях, колкото и неромантично да звучи това; едва подир туй можем да се уповаваме на вътрешната си божествена връзка за любов и закрила. Ако живеем сами, можем да изпробваме да бъдем близки с един или Друг, но всичко Това ще бъдат взаимоотношения на взаимна зависимост. Ако скачаме от една връзка, към друга, нищо няма да постигнем. Едва когато устоим и не се втурнем сляпо в подобни връзки, ще успеем с времето да укрепим вътрешната си връзка с божественото и да постигнем нужната енергия, за да намерим подходящия за нас духовен спътник.

НАСТОЯЩИТЕ ПАРТНЬОРСТВА

Имайки предвид тези съображения, какво да правим с настоящите си партньорства?

Смятам, че можем да интегрираме енергиите на мъжкото и женското начало в себе си, докато в същото време запазим установеното си лично партньорство — но това може да стане само ако и двамата разбират енергийната динамика на този процес и положат съвместни усилия. Да се опитва човек сам да постигне това, докато поддържа връзката си с другия, е доста по-трудно.

Когато избухнат враждебни отношения вследствие борбата за надмощие, всяка двойка трябва да помни, че ключът към преодоляването им е да се върне към любовта. Бъдете будни, не забравяйте от какво всъщност е породена подобна вражда. Единият или двамата партньори са недоволни от поведението на другия, защото то не отговаря на спомена, който той има за идеалния, магически родител, чийто образ всеки е проектирал върху другия и защото вътрешният първоизвор на енергия и у двамата е отслабнал. Ние имаме потребност партньорът ни да бъде на нивото на нашия идеал, защото това ни създава чувство за сигурност и спокойствието, че можем да разчитаме на него: Тази проекция и целия опит да се осланяме на друг човек като заместител на вътрешната ни божествена енергии, никога не води до нищо и винаги поражда борба за надмощие.

Решението на проблема е в това да се върнем към състоянието си на любов и вътрешна сигурност, дори още докато отношенията ни продължават да бъдат враждебни, и да издигнем енергията на другия с цялата сила, на която сме способни. За да постигнете това, трябва да сте преживели някаква мистична, трансцендентална връзка в миналото, която да си спомните и към която да се върнете. С други думи, завръщането към любовта не е гола идея; тя е реален момент на трансформация, в който ние отново преживяваме състояние-то на любов и сигурност, което произтича от свързването ни с божествения първоизвор на енергия.

Дали наистина сме постигнали това, можем да преценим единствено ние самите. В „Курс на чудесата“ се твърди, че двама души могат да постигнат това състояние дори посред скандал помежду си, ако се проникнат от дълбоко чувство на любов. И все пак, в разгорещените страсти на борбата за надмощие много е трудно да се направи това. За мнозина, които имат затормозени взаимоотношения, често е добре да се разделят, поне Да Прекарват по-малко време заедно. Но това може да помогне само ако и двамата използват времето да отворят мистичен канал, възможност сами да преживеят трансцендентална опитност и след това да използват тази своя способност във взаимоотношенията помежду си.

Но какво да правим, ако почувстваме дълбоко в душата си, че личната ни връзка не е тази, която ни е необходима? Трябва ли да напуснем партньора си? Мнозина решават да постъпят именно така, но докато не постигнем вътрешна цялостност, преди да влезем в нови любовни отношения, рискуваме да повтаряме схемата на предишните партньорства отново и отново.

Как да установим, кога сме готови, кога сме успели да балансираме мъжкото и женското начало в себе си? Някои психотерапевти твърдят, че колкото и да се смятаме за пречистени, колкото и високо ниво на енергия да сме постигнали, силите ни за любов все пак ще бъдат изпробвани в конкретните взаимоотношения и аз вярвам, че това е така. Но също съм убеден, че енергията и сигурността, която сме отключили в нас самите, е най-важният фактор за нашия успех.

РОДИТЕЛСКИТЕ ГРИЖИ

Никоя друга човешка дейност не е толкова осветена от нововъзникващото духовно съзнание, както родителските грижи, и няма област на живота, където да е от толкова голямо значение прилагането на новата етика между хората. С разгръщането на духовното ни осъзнаване нашата отговорност пред собствените ни деца нараства и ние си даваме по-ясна сметка за Нея. Както ние сме дошли при нашите родители, за да получим първите си знания за света, така и нашите деца са избрали тъкмо нас. Те желаят да опознаят нашия начин на живот, реакциите ни спрямо определени ситуации и собствената ни стратегия на очаквания, според която се определя и нашето бъдеще. И, както ще видим в следващите глави, тези отношения между поколенията са дълготрайният механизъм на човешката еволюция и прогрес. Крайната цел, която едно общество може да постигне, зависи до голяма степен от съзнателното ни отношение и включване в този процес.

Ключът към постигане на това е винаги да си даваме сметка за собственото си ниво на съзнание на дадения етап и да съумеем да го предадем колкото се може по-пълно на нашите деца. Много е лесно да се върнем назад към стария материалистичен мироглед, който сме усвоили от собствените си родители, с мотива, че децата не могат да разберат сложния процес на вътрешно развитие, който преживяваме. Твърде често вместо това ние насочваме цялото си внимание върху материалната и социална страна на живота — като възпитаваме и отглеждаме нашите деца до голяма степен така, както ние самите сме били възпитавани и отглеждани.

Да намерим най-простите думи, с които да споделим своите мечти и духовни преживявания, е най-важната страна на възпитанието на децата. Има начин да споделим своите убеждения за божествената енергия в самите нас, за това как хората се отдават на властните си драми и водещата роля на синхронните съвпадения. Детето може да разбере всичко това, стига ние да имаме куража само да опитаме.

КАК ДА ЗАПАЗИМ ВЪТРЕШНАТА СИ ХАРМОНИЯ И ДА ИЗИСКВАМЕ ДИСЦИПЛИНА

Друг важен аспект на възпитанието на децата, върху който се обръща специално внимание в новата етика, това е установяването на дисциплина. Вече имаме правилен научен подход към грешките, допускани в много семейства, а и обществото проявява нетърпимост към използване на насилствени методи спрямо децата, практикувани в миналото. Навремето сме се правили, че не забелязваме до каква степен инцеста и насилието са били разпространени в семействата, но вече това не е така. Сега сме бдителни като орли, що се отнася до лошото отношение на родителите към децата. Но когато разгледаме проблема за отношението на родителите към децата от тледна точка на енергийната динамика, виждаме, че трябва да внимаваме и по отношение на по-неуловимите форми на насилие: изсмуква-нето енергията на нашите деца просто поради начина, по който се отнасяме към тях. Всъщност налага се да балансираме много деликатно. Ако сме научили нещо през последните две Поколения, то е, че можем да нанесем вреда на децата си и като напълно вдигнем ръце от тях и не държим на дисциплина от тяхна страна. Децата трябва да бъдат спрени, когато се държат зле с останалите хора или не признават реалните изисквания на света. Родителят трябва да учи детето с един вид сурова любов. Нашите деца са дошли тъкмо при нас, за да научат от нас как да живеят с останалите хора, как да се социализират, и да не успеем да ги научим на това, означава да ги предадем. Трябва да съумеем да покажем на нашите деца какви са последствията от тяхното поведение, без да ги потискаме при това.

Този балансиран процес трябва да започне с постоянна проверка на собственото ни ниво на енергия. При всички взаимоотношения с децата си ние трябва да си даваме сметка дали сме останали във връзка със собственото си ниво на енергия, което да ни позволи да запазим чувството си на любов независимо от ситуацията. Най-лошото, което може да ни се случи, е да не съзнаваме какво вършим и да се поддадем на старата си властна драма и да влезем например в ролята на

взискателния човек по отношение на нашите деца, като постоянно ги следим и по този начин изсмукваме енергията им. Всичко, което можем да постигнем по този начин, е да ги предизвикаме да си формират своя властна драма за самозащита.

Най-важното за нас е да помним закономерностите на енергийната динамика. Когато децата ни пренебрегват нормите и, без да мислят, се впускат в едно или друго, ние можем да ги спрем и поправим, като в същото време издигаме; тяхната енергия, като насочваме цялото си внимание към висшата им душа, към гения, който се открива в лицата им. Онова, което целим, е да им предадем психологическото внушение: Това, което вършиш, е неподходящо, но ти си добър.

Целта ни е да им покажем, че винаги могат да разчитат на безусловната ни любов, като едновременно им дадем възможност да се запознаят с нашите възгледи за света и истината, с която трябва да се съобразяват, за да живеят пълноценно — включително и с необходимостта и те сами да установят своя вътрешен контакт с божественото. В това отношение трябва да сме готови да им дадем възможност Да поемат по свой собствен път.

ЗАЩО СА НИ ИЗБРАЛИ НАШИТЕ ДЕЦА?

Защо са ни избрали нашите деца? Ако в някакъв висш духовен смисъл ние сме избрали собствените си родители и опитът ни с тях ни е послужил за подготовка, помогнала да се пробудим за истината, която сме дошли да кажем на света, то трябва да знаем, че същото е и с нашите деца. Като изявяваме самите себе си такива, каквито сме, ние им даваме подготовката, която те са дошли при нас да получат.

Трябва обаче много да внимаваме, когато се опитваме да разберем какво им е необходимо в тяхната подготовка или каква е тяхната истина, защото никой не може да даде определение на този опит, освен самите тях в бъдеще. Голяма грешка е според мен ние като родители да си мислим, че знаем какво са дошли да извършат нашите деца в живота си и какви трябва да бъдат. Такива предварителни предпоставки само могат да ограничат възможностите на тези души, които са ни поверени, една грешка, която може да доведе до десетилетия на взаимно недоверие.

Това не означава, че ни липсва интуиция относно смисъла на живота на нашите деца. Аз мисля, че ни е дадена такава интуиция. Кой родител не се е озовавал в положение да мечтае за бъдещето на своето дете и тъкмо в такъв момент безпогрешно да почувства, че представите и мечтите му са съвсем реална възможност? Родителите имат особено проникновение и проницателност не само що се отнася до образованието и бъдещата професия, но също така и по отношение психологическите предизвикателства, с които трябва да се справят техните деца, за да осъществят своето предопределение.

Трябва само да имаме предвид, че въпреки интуицията си по повод бъдещето на децата ни не трябва в никакъв случай да правим прибързани заключения, нито да предначертаваме нещата така, както ни се иска на нас. Ако правим това, ние отнемаме правото на децата си сами да определят своето бъдеще, което винаги е по-широкообхватно и изпълнено с повече явления със синхронен характер, отколкото може да допусне нашата интуиция. Всичко, което можем да направим, е да споделим своите чувства, като в същото време преодолеем

изкушението постоянно да им надничае през рамото или да ги напътстваме при всеки неуспех. Грешките, които правят, често са безценни уроци за тях, които ще се окажат много важни за бъдещия им живот.

РОДИТЕЛСТВОТО В ПО-ШИРОКА ПЕРСПЕКТИВА

Мисля, че за да разберем духовния смисъл на това да бъдеш родител, трябва да видим тази сфера от живота във възможно най-широка перспектива. Децата ни са тук при нас, защото желаят да усвоят нашия подход към живота, включително духовните ни убеждения. Нека да повторим, няма нищо по-важно от това да споделяме нашия живот открито с децата си. Разбира се, трябва да се съобразяваме с възрастта им, когато обсъждаме някои теми, но най-важното е да бъдем искрени. Можем да намерим начин да споделим с тях онова, което преживяваме, онова, което сме открили в духовно отношение за това как да живеем пълноценно, така че нашите деца да могат да ни изслушат и да ни разберат.

Друг проблем възниква в някои семейства тогава, когато майката или бащата започва да живее само заради децата си. Нямам предвид случаите, в които майката или бащата остават вкъщи и посвещават цялото си време на възпитанието и отглеждането на децата си, като едновременно с това продължават да се развиват личностно и да израстват. Имам предвид онези родители, които престават да имат свой живот и насочват цялото си внимание върху децата и започват да живеят само посредством преживяванията на своите деца, къде успешно, къде неуспешно.

Още по-тежък е случаят на онези родители, които възлагат надеждите си на детето — то да определя тяхната самооценка и социален статус, както се забелязва у родители, които прекалено много залагат на успеха на детето си в спортния отбор или на конкурсите за най-красиво дете. От особено голямо значение е да продължим своето личностно развитие и да реализираме своята истина сами. Нашите деца са били родени от нас, за да станат свидетели на живота ни такъв, какъвто самите ние го живеем, така че да научат нещо от собственото ни развитие и да продължат да градят на тази основа своето.

И накрая, разбира се, трябва да имаме предвид, че това е взаимен процес. Децата ни също ни помагат да си изясним смисъла на своя живот и да постигнем развитие в плана на синхроничността. Ако ние

сме тези< които първоначално трябва да им отдават енергия, много скоро децата ни започват да ни дават обратно много съществени познания от синхронен характер. Те подражават на нашето поведение и по този начин ни дават възможност да се видим по-ясно. И това се отнася не само до езика и начина на изразяване. По-късно включва и отношенията ни, и творческите ни подходи.

Ако не сме се справили с някои свои схеми на поведение и негативни реакции, те ще се върнат обратно към нас, отразени в поведението на нашите деца. По този начин греховете на бащите се плащат от децата в съвсем реален социологичен план. Ако не друго, то поне това би трябвало да бъде достатъчно основание за нас да се освободим от властните си драми и да се свържем с божествената енергия в нас самите, за да се развиваме съзнателно.

ДА ПРИЛАГАМЕ Й ЖИВОТА СИ НОВАТА ЕТИКА НА ОТНОШЕНИЯ

Както видяхме, новата етика между хората има много широк диапазон на проявление. След като осъзнаем, че повечето от проявленията на синхронност в нашия живот идват чрез другите хора, ние започваме да използваме енергийната динамика, която сме усвоили, за да издигнем енергията на всички хора, с които ни среща животът. Както видяхме, това дава своите резултати, както при индивидуална работа, така и в групи от всякакъв характер и е от особено значение при любовните взаимоотношения. Любовта е предизвикателство към нашата способност да запазим вътрешния си център и връзка с божествената енергия и още повече ни доказва, че трябва да разчитаме на вътрешния си източник на божествена енергия, за да се чувстваме сигурни. Във всички случаи етиката изисква да отдаваме енергия на свои-те партньори, а не да отнемеме от тях, и тази способност определя колко силни могат да бъдат едни отношения.

Етиката изисква да отдаваме на децата енергия, да ги напътстваме искрено, без да прекаляваме с контрола върху тях и да им позволим да разберат кои сме в действителност. Като отплата получаваме същата богата синхроничност, каквато ни спохожда винаги, щом съблюдаваме тази етика спрямо всички. Колкото повече любов и енергия отдаваме, толкова по-бързо идват до нас нещата, които трябва да узнаем в плана на синхроничността, а оттам и животът ни се разгръща по-творчески, по-одухотворен и вдъхновен.

Аз обаче съм убеден, че в дъното на тази нова етика стои още по-дълбока мотивация. Ние знаем дълбоко в себе си, че когато едно критично количество от хора успее да поддържа нивото на енергията си на достатъчна висота и се стреми да живее според законите на тази етика, светът се подготвя да направи голям скок в своята еволюция.

ПОДСТЪПИ КЪМ ЕДНА НОВА ДУХОВНА КУЛТУРА

Следващата ни стъпка в реализацията на новото духовно съзнание в живота е всеобщата интуиция за това накъде ни води еволюцията на нашето съзнание. Какво би станало например, ако всеки живее с новото съзнание, което описахме току-що? Как това би се отразило върху човешката култура?

Когато търсим отговорите на тези въпроси, в нас започва да се открива вътрешна визия за човешкото предопределение — и аз съм убеден, че вече можем да си представим как някои от аспектите на културата ни започват да се преобразяват.

Навсякъде в класическата мистична литература се твърди, че съществува универсален закон на даването и получаването. Независимо дали това е „каквото посеете, това ще пожънете“ или законът на кармата на Изтока, религиите учат, че нашите собствени намерения и действия спрямо другите, се връщат върху самите нас, за добро или за лошо. „Каквото дадеш, това ще получиш“, е друг начин за изразяване на тази идея.

Мнозина религиозни мислители и мистици са прилагали този принцип към един идеал за обращението на парите в обществото, свързвайки тази идея за причинно-следствената връзка между нещата със старозаветната идея за десетъка. Чарлз Филмор, основоположник на Унитаристката църква, Наполеон Хил и Нормън Винсент Пийл са отстоявали мнението, че когато отдаваме любов и енергия, включително когато даваме пари, това винаги дава своето отражение върху света, който ни се отплаща, като ни връща повече пари и възможности¹. Доколкото ми е известно, никой не е проучвал този въпрос в буквалния смисъл, но има есе повече свидетелства в подкрепа на този принцип, тъй като хората все повече го практикуват.

Един от проблемите в миналото е бил този, че традиционните църкви, повлияни от старата парадигма, която премахва тайнството и чудото от вселената, са споменавали за десятъка само във връзка с набирането на средства за съществуването си. Това е оставило у мнозина хора впечатлението, че десятъкът е само средство за подпомагане на църквата. Но според мен откритата обмяна на духовен опит през последните десетилетия бързо разширява разбирането ни за процеса на събиране на десятъка. Все яовече се затвърждава убеждението, че актът на даването задейства метафизически процес, напълно съответстващ на познанието ни, че вселената откликва на нашите мисли и действия.

Друг проблем от миналото е къде да даваме своя десятък. Някои от хората все още са убедени, че само църквите са достойни да го получат, защото те са пазители на вярата и постоянно подкрепят нашите духовни познания. Други твърдят, че всеки благотворителен дар е един вид десятък и вселената му откликва. Според мен ние вече откриваме, че даването на десятък е процес, който трябва да се впише в цялостното синхронно развитие на нашия живот. С други думи, сами ще разбирате в кои случаи трябва да дадем — в зависимост от синхронния характер на ситуацията.

От тази гледна точка има две форми на десятък. Едната е интуитивна и възниква като спонтанно желание да дадем пари на човек или организация, защото нещо вътрешно ни подтиква да направим това. Един мой приятел казва, че го ръководи въпросът: Ако Бог не е могъл да се яви и е изпратил теб, кой друг освен теб трябва да го направи? От висша гледна точка ние даваме, защото това се иска от нас. Ако ние не реагираме, то кой тогава?

Другата форма на десятък, която е от особено значение за трансформацията на човешкото общество, това е десятъкът, който се дава на онези, от които сме получили важна духовна информация — тоест на онези, които дават тласък на синхронните проявления в нашия живот. Тъй като църквите и духовните организации могат да ни дадат нужното познание точно когато това ни е особено необходимо, те ще продължат да се ползват от десятъците на хората, но също така ще се ползват и отделни лица, които са се появили в резултат на синхронно съвпадение точно тогава, когато това ни е било необходимо. Както вече видяхме, винаги другите хора ни подсказват онова, което трябва да

узнаем, за да продължим духовното си развитие. Десятъкът е един от начините да се отблагодарим.

Нека сега да си представим, че всеки, който е поел пътеката на синхроничното развитие, започне да възнаграждава с десятъка от доходите си онези, които му дават ценна синхронична информация. Това ще отприщи нов тип икономически взаимоотношения. Ние спонтанно ще възнаграждаваме финансово онези, които ни предават ценни послания, и от своя страна, когато съобщим важна истина на другите, ще Получаваме пари по същия начин. (Лично аз съм получавал парични десятъци и съм ги предавал от своя страна като десятък. И бих помолил всеки, който би искал да ми даде такъв десятък в бъдеще, да го предостави за местни благотворителни цели.)

Моето убеждение е, че спонтанното даване ще се превърне в допълнителен икономически лост, който допълнително ще затвърди убеждението и доверието във възможностите на синхронността да подпомогне и разшири с ново измерение планирането, което досега е било единственият икономически механизъм в рамките на старата парадигма. Не е нужно да се отказваме от вече развитите системи на придобиване на печалба. Просто спонтанно ги обогатяваме, освобождавайки цялата глобална икономическа система, за да може тя да се издигне на ново ниво на продуктивност.

НОВАТА ИКОНОМИКА

Въвеждането на системата на синхроничния десетък ще ни помогне също да се адаптираме към някои икономически тенденции, които са обезпокоителни: стесняване и съкращаване на производството в индустрията, бизнеса и корпорациите и стагнацията на заплатите в развитите страни поради глобалната конкуренция.

Съкращаването на хора в производството не би могло да се осъществи, ако останалите работници не повишат своята производителност, което става възможно благодарение на компютъризацията и подобрената система за комуникации. Може да се очаква все по-голяма конкуренция, ако и останалата част на света вземе участие в това ниво на творчески възможности, което сме постигнали в развитите страни, тъй че тази тенденция ще се задълбочава и ние трябва да се приспособим към нея. Това не означава, че трябва да поощряваме развиващите се страни да допуснат същите грешки, които ние сме допуснали, като например преексплоатирането на природните богатства или експлоатацията на труда, но ще се съгласите, че и те имат своето право да бъдат пълноправни участници в световните икономически процеси.

Как тогава да се справим с тези проблеми? Преди всичко трябва да видим по-широката картина на икономическа еволюция. В Съединените щати едни от най-добре следените икономически индикатори са тези, които измерват производителността, количеството стоки и услуги, които се падат на единица труд. Когато производителността расте, смята се, че икономиката се развива успешно. Но трябва да си зададем въпроса докъде може да стигне този процес? С всяка измивала година все по-малко ще са хората, които ще участват в производството за удовлетворяване на нашите жизнени потребности. Ние сме изправени пред предизвикателството да започнем да гледаме на това развитие като на позитивен, а не негативен процес, защото тъкмо той в крайна сметка ще доведе до пълното ни освобождаване, за да се посветим на творческа реализация. Сигурен съм, че всички разбират, че онова, което ни се случва, е част

от предопределеното икономическо развитие на света и най-добре можем да се ориентираме, като си Дадем съзнателно сметка за тези процеси.

Като начало трябва да се адаптираме към прехода от индустриално производство, което става все по-автоматизирано, към работа и бизнес, който осигурява не стоки, а информация. И сведенията показват, че вече успяваме да го постигнем. В Съединените: щати все повече хора започват самостоятелен бизнес — но той е свързан не с търговия и производство, изискващи голямо вложение на капитали; това са дейности, които могат да се вършат индивидуално при домашни условия. В Америка 35 милиона домакинства имат свой домашен бизнес и тяхната дейност се съсредоточава в голямата си част в информационния сектор.

Но аз съм убеден, че с течение на времето задоволяването на основните ни потребности ще стане напълно автоматизиран процес и икономическият ни живот ще се ориентира почти изцяло към подаването на информация. В началото това ще бъде информация, свързана с процеса на автоматизация, но постепенно ще стане отражение на еволюционното преминаване на културата на духовно ниво и ще съдържа информация от чисто духовно естество.

Внедряването на десятъка в тази система очевидно ще даде тласък на този процес, като в началото подпомага нашите доходи в периода на икономически преход, а после постепенно ще измести старата система на заплащане на услугите със система, при която всеки ще споделя своята истина в непрестанния поток на синхронични срещи и ще получава пари от онези, които му отделят за това своя десятък. Колкото и необичайно да изглежда това от позицията на старата парадигма на конкуренцията, аз съм убеден, че тази система е вътрешно заложена в развитието на капитализма.

Както ще разгледаме по-нататък, ако наистина сме мотивирани от капиталистическия принцип, според който откриваме какви потребности са ни необходими и ги удовлетворяваме, това е единственото възможно бъдеще за нашата икономика. Първият етап в установяването на такава система е правото на собственост, може би посредством акции, върху автоматизирани производства. Това ще ни гарантира задоволяване на нашите жизнени потребности, след което ще се сдобиваме и с доходи, като даваме синхронична информация и

помощ. В условията на подобна система евентуално ще престанем да имаме нужда от използването на пари — точно както предричат писателите фантасти. Това, разбира се, може да стане само когато новото духовно съзнание, което си представяме дотук, бъде реално постигнато.

В допълнение ще трябва да се направят и някои съществени технологически открития, включително да се намери евтин източник на енергия. Но ние сме близо до тези открития, както никога досега. Според доктора на науките Юджийн Ф. Малоув ние сме пред прага на внедряването на няколко нови източника на енергия, включително и много дискутирания процес на студен синтез⁴. Ако може да се внедри евтина енергия в световната икономика, процесите на автоматизация ще се разширят повсеместно.

Но най-важното е, че още сега трябва да започнем да прилагаме в живота си тази нова концепция за икономиката. Ще възникнат ли икономически проблеми по този път? Ако е прав Уилям Грайдър в най-новата си книга „Светът, готов или не“⁵, трябва да очакваме известен икономически срыв в резултат на финансовите спекулации в последно време. Според Грайдър светът се е озовал в същото положение, в което са били Съединените щати през 1929 година: твърде много заеми се вземат и се вкарват във финансови спекулации. Когато през 1929 година кризата избухва, банките изведнъж се озовават в положение да нямат пари в брой. Банки, които са отпусkali кредити, фалират и биват закрити и мнозина хора загубват доживотните си спестявания.

Вследствие на това Съединените щати налагат ограничения върху личните заеми и установяват депозитни гаранции. По подобен начин действат и ред други правителства. Но в последните години, в резултат, на разрастващия се световен пазар, правителствата допуснаха финансови капитали да преминават през граница без достатъчно стриктна система за регулации на този процес, тъй че в момента голямо количество пари са вложени и въведени в оборот в други страни по същия начин, доведо до икономическата катастрофа през 1929 година. Днес тези финансови сделки в световен мащаб Включват всички основни валути, без никое правителство да може да се справи с тези процеси. Огромни количества пари могат да бъдат изтеглени от банки в една страна и внесени в оборот в друга при съвсем

незначителни ограничения. Дали при това положение са възможни погрешни стъпки и загуби, които сериозно да застрашат банковата система и валутата на някои страни? Разбира се, че е възможно.

Подобни проблеми от глобален характер само потвърждават необходимостта местните икономики да станат още по-силни. Синхроничното плащане на десетък може да помогне за преодоляването на някои проблеми, произтичащи от излишъка.

СИНХРОННОСТ И ЕНЕРГИЯ

Какво може да се каже за другите промени в човешката култура, които са резултат на новото духовно съзнание? Може би най-важната от тях е постоянното разгръщане на енергетичните нива на личността. Когато човек преживее всеобхватния прилив на енергия по време на мистическо преживяване и синхронността в живота започне да ни открива личната ни истина, можем систематично да постигаме в живота си все до-високи степени на първичната мистична енергия, като станем приносители на истината: С други думи, когато следваме синхроничната пътека на развитие, ще сме способни да издигнем? живота си на все по-високи нива на енергия.

Но нима това не е процесът, който се крие зад цялото развитие на човешката история и стремежи от самото начало? Откакто имаме записани данни, хората все повече са укрепвали и продължителността на живота им се е удължавала с всяко изминало поколение. И по-нататък, човешката цивилизация е родила примери на все по-задълбочаваща се гениалност. В настоящия момент все по-голяма част от населението на света води одухотворен живот на високо енергетично ниво. В миналото тези процеси бяха обяснявани с материалния прогрес — като резултат на по-доброто хранене, хигиена и медицински грижи.

Въпреки това, както вече видяхме, старият материалистически мироглед започва да се домогва до ново познание, според което материята не съществува. На най-дълбоките нива атомите на нашите тела се превръщат просто в енергийни матрици, вибрационни вълни, които могат да се видоизменят и реконструират по най-удивителен начин. Как иначе да си обясним такива явления като спонтанното лечение, при което изчезват тумори и се появяват нови тъкани практически за една нощ? Прогресът, който се осъществява от поколение на поколение, е прогрес, дължащ се на вдъхновение, вяра и упование и на издигане нивата на вътрешна енергия.

КАКВО МОЖЕМ ДА НАУЧИМ ОТ СПОРТА

Ако говорите със страстните привърженици на спорта д физически практики от всякакъв характер, ще установите, че повечето от тях се занимават с тези активности не заради вълнението на победата; нито за да подобрят външния си вид, а заради вътрешното удовлетворение, което изпитват. Бягането и аеробиката създават вълнуващото усещане и еуфория, че човек е преодолел „стената“, ограниченията, чувството, че по-нататък не може. След такива изтощителни активности, практикуващите твърдят, че се чувстват по-олекнали, по-спокойни, по-координирани и по-лесно подвижни.

Ние се занимаваме със спорт и аеробика, защото, докато ги упражняваме, се чувстваме по-силни, изпълнени с енергия и дори по-интелигентни. И с всяка изминала година постигаме дори още по-добри резултати в това отношение. Културизъм, бягане, бойни изкуства, тенис, кьнки, скачане, голф, плуване, гимнастика — всички тези спортове дават възможности и за постоянно подобряване на старите рекорди с нови постижения.

В системата на стария мироглед, която свежда човешкото тяло до мускули, кости и сухожилия, не може да се даде реален отговор докъде води този процес. Ако трябва да даде отговор, материалистът би казал, че целта е човешкото тяло да постигне пълния си потенциал — бегачът да реализира предела на човешките възможности в бягането; щангистът да не може да вдигне нито грам повече, тенисистът да постигне максималния брой попадения. При вее това човекът постоянно доказва, че може да подобри всеки рекорд. Продължаваме да показваме, че можем да се движим по-бързо и по-бързо, с по-добра координация, скорост и лекота.

И докъде в крайна сметка ще ни изведе това? Единственият отговор, който съответства на фактите, е, че този процес няма никога да спре. Рано или късно атлетите, които се състезаващ на сто метра бягане, ще започнат да се движат толкова бързо, че телата им мигновено ще се преобразяват, за да откликнат на волята за постигане и ще се движат по пистата като лъч светлина.

СВИДЕТЕЛСТВАТА НА ЙОГИТЕ НАКЪДЕ ВЪРВИМ

На протежение на цялата човешка история Изтокът винаги е раждал хора, които са надмогвали и разширявали границите на човешките възможности. В своето важно изследване „*Бъдещето на тялото*“ авторът Майкъл Мърфи привежда голямо количество документирани случаи на необичайни трансформации на тялото, включително способността да се левитира, спонтанни промени във формата и извършването на невероятни силови подвизи⁷. Мнозина мислители в традицията на Изтока считат тези способности за оптималния резултат от йогистката практика, който е все още може би рядко достижим, но който може да се очаква след дългогодишна медитация и упражнения.

Векове наред Западът е оставал в пълно недоумение пред подобни способности. В Библията се говори, че Исус е бил виждан да се появява и изчезва според волята си, да върви по вълните и така нататък, но след като Нютон налага представата за една вселена, която наподобява часовников механизъм, на подобни възможности започва да се гледа като на някакви магически или метафорични представи, резултат на митове или измислици, но не и пример за действителните възможности на човека. По-късно християнската църква обяснява тези способности като белег за божественост и отрича възможността хората да ги постигнат.

Въпреки това, както и Майкъл Мърфи показва, примери за трансцендентални способности изобилстват в историята на Запада и Изтока и пробуждането, което се осъществява напоследък, „ни кара да преоценим“ възможностите не само що се отнася до избрани адепти, но също и по отношение на теб и мен.

Когато размишляваме върху тези развои, ние си представяме по какъв начин човешката култура ще се промени в бъдеще. И тези представи ще ни дадат кураж да променим начина си на живот в бъдеще и напълно да приемем духовния свят, в който живеем.

Новият свят, както видяхме, може да бъде свят на големи творчески възможности и реализация на личността. Представете си как би изглеждал животът, когато повечето хора започнат да разбират процесите на духовно развитие и очакват от всеки разговор онова, което той може действително да им каже.

Развитието и стилът на човешките взаимоотношения напълно ще се видоизменят и това бързо ще се отрази и върху икономиката. Когато достатъчно хора започнат да разбират и на практика докажат преимуществата на принципа на десятъка, ние ще приемем напълно този Процес и ще даваме процент от доходите си на онези източници на синхронична за нас информация, които се чувстваме подтикнати да подкрепим. По същия начин възможности и средства ще потекат и към нас, сякаш по някакво чудо, в съответствие със собствените ни очаквания. Резултатът е истинското потвърждение на правилността на теорията.

Икономиката, основана на принципа на даването, първоначално ще служи за подпомагане на редовните ни доходи, докато технологическите постижения създават условия за автоматизирано производство за задоволяване на нашите материални потребности, след което ще обхване информационната епоха напълно, когато вниманието ни от трупане на материални блага се пренасочи към участие в синхроничното развитие на духовното съзнание. И нека да повторим — с разгръщането на синхроничните развития и духовните търсения телата ни ще постигат все по-високи нива на енергия, докато се превърнем в духовни същества, изтъкани от светлина.

11

ПОГЛЕД ОТ ОТВЪДНОТО

Ако ни е предопределено да се развием като¹духов-ни същества на земята, какво да кажем за процеса на раждане и умиране? Какво ли ще открием за небесното измерение, откъдето сме дошли и където ще се завърнем, когато му дойде времето?

Според последните статистически проучвания, по-голямата част от американците вярват в задгробния *живот*, а процентът е дори и по-висок в много други страни на света. Но при всички случаи настоящите ни представи за Отвъдното са далеч по-различни от представите за рая и ада, които са доминиращи в старата материалистическа култура¹.

В туткалото сме си представяли Отвъдното като сладникава карикатура с ангели, арфи и облаци, тъй като сме били психологически настроени да отхвърляме мистерията на смъртта и не сме си позволявали да мислим по-задълбочено на тази тема и в по-големи подробности. По-обстойното разглеждане на темата означава, че трябва ясно да си дадем сметка за собствената си смъртност като за нещо реално, а за това човешката култура, поне на Запад, не е можела да отдели време.

Но както видяхме, хуманистичната психология от средата на двайсети век започва да ни кара да се замислим и да не отхвърляме този проблем. Вече сме постигнали способността не само да погледнем на смъртта като на естествена страна на самия жизнен процес, но и да разгледаме в подробности самата същност на този процес. През последните няколко десетилетия културата ни бе залята с поток от информация на тази тема. Появяват⁴ се непрестанно нови книги, в които е представен опитът на хора, преживели клинична смърт, които са се върнали отново към живота. Повечето от тях се завръщат, защото са почувствали или им е било казано, че не са свършили всичко, заради което са дошли на земята.

Нещо повече, неколцина добре известни изследователи, като Кенет Ринг и Мелвин Море, научно са изследвали преживяванията на ръба на смъртта, правейки ши-рокообхватни и достоверни обобщения за широката читателска публика², филмите съдействат още повече за разпространяването на информацията за задгробния живот и я правят да изглежда по-реална. Кой например не е бил напълно завладян от реализма на филма *Винаги*, любовна история за авиатор от службата по охрана на горите, който спасява живота на своя приятелка, но загива при самолетна експлозия? След това той отново се озовава на земята, мислейки си, че по някакъв начин трябва да е избегнал смъртта. Налага се ангелът хранител да го убеждава, че наистина е загинал и вече трябва да бъде ангел хранител на един неопитен пилот, изпратен на негово място. Реализмът, с който са предадени тези взаимоотношения, е поразителен.

Друг характерен пример е филмът *Призракът*, разказ за човек, убит при опит за кражба, който отново се озовава на земята, способен да вижда всичко, което става, но без да може да накара другите да забележат присъствието му. Той остава, за да помогне на приятел, който е заплашен от убийство. В хода на филма се среща и с други призраци, научава от тях как са успели да влязат в контакт с живите и среща ясновидец, който да го чуе. Тези филми представят интересни теми, отразяващи познанието, което постепенно започваме да постигаме, относно живота след смъртта. Остават открити все още твърде много въпроси, но благодарение на информацията за задгробния живот, която получава разпространение, започваме да си изграждаме по-ясна картина за смъртта и това познание разширява гледната ни точка относно земното съществуване и еволюция.

ПРЕЖИВЯВАНИЯ, БЛИЗКИ ДО СМЪРТТА

Един от впечатляващите аспекти на преживяванията, близки до смъртта, е, че повечето хора, които изпадат в клинична смърт, след което се връщат към живота, разказват сходни неща за онова, което са преживели. Мнозина например излизат от тялото и висят точно над Леглото или над мястото, където е станала катастрофата, при която са пострадали, като често наблюдават опитите да им се даде бърза помощ и слушат разговорите, които по-късно биват потвърдени.

Някои дори известно време кръжат около болницата, преди да се запитат: „Ами сега накъде?“ Този въпрос обикновено води до усещането за движение и навлизане в нещо, което винаги бива описвано като тунел от светлина. Други изобщо не се оглеждат след смъртта си и веднага навлизат в този тунел.

Понякога този тунел извежда на място за отдих, огряно от топла, бяла светлина, където човек се потапя в усещането на безкрайна любов и умиротворение. Често човек бива посрещнат от покойните си роднини и приятели, които го въвеждат в ситуацията; често се чувства така, сякаш се е прибрал у дома и не му се иска да се завърне на земно ниво.

В някакъв момент обаче онези, които са в състояние, близо до смъртта, обикновено преживяват нещо, което може да се нарече преглед на живота. След него обикновено им се дава избор да останат или да се върнат обратно на земята. В други случаи им се казва съвсем определено, че са длъжни да се върнат и защо. Почти винаги онези, които имат близко до смъртта преживяване, в момент на съвсем ясно прозрение разбират какво точно им предстои да извършат на земята.

Всички без изключение преживяват коренна промяна от това преживяване, близо до смъртта. Животът на повечето от тях се изпълва с духовност, себераздаване и любов³.

ПРЕГЛЕД НА ЖИВОТА

Прегледът на живота е една от най-впечатляващите страни на преживяването, близко до смъртта. Обикновено тези, които са го преживели, разказват, че целият им живот е преминал пред очите им, не толкова като на филм, а като холографско изображение. Виждат всичко в най-големи подробности и животът им бива подложен на преоценка, но не от някой друг, а от самите тях. Всичко изглежда така, сякаш съзнанието им се е съединило с всеобхватния божествен разум.

От това състояние на по-висше разбиране хората, преминали през близко до смъртта преживяване, твърдят, че по време на прегледа на живота те разбират кои решения, които са взимали, не са били правилни и по какъв начин са могли да се справят с определени ситуации по-добре. Прегледът е силно болезнен или невероятно радостен в зависимост от онова, което се представя пред очите на човек. Когато видят случай, в който са наранили емоционално някого, те изпитват реално неговата болка, сякаш се намират в тялото му.

Обратно, могат да видят и почувстват радостта и любовта, която са пораждали у другите, сякаш действително това са те. Поради дълбочината на съпричастие повечето хора, които са преживели състояние, близко до смъртта, се връщат към живота с категорична решимост да не повтарят същите грешки и многократно да умножат помощта, която оказват на другите хора. Всеки коментар по отношение на друг човек, всяко взаимоотношение с приятел или с дете, всяка мисъл, излъчена в света по отношение на някой друг, получава по-голямо значение, защото този човек знае, че всяко от тези действия един ден ще трябва да се преживее наново и преоцени.

На някакво ниво ние сякаш винаги сме знаели за този преглед на живота. Кой не е чувал за някого, който след съприкосновение със смъртта споделя: „Целият ми живот се разкри като в проблясък пред очите“? Също и повечето от сакралните текстове и писания, отнасящи се до съда след смъртта, изтъкват наличието на някакъв преглед на живота. Сега обаче започваме да осъзнаваме това преживяване в подробности. Ние наистина сме подложени на съд, след като умрем, но

сме съдени не от отмъстителен Бог, а от божествения разум, от които представляваме част.

Един от ефектите на наличието на тази информация е, че ни кара да поспрем и осъзнаем резултата от своите действия. Тя ни помага да разберем още по-добре защо е потребно винаги съзнателно да издигаме енергията на другите хора. Всички можем да допуснем неправилни преценки, но периодично трябва да правим преглед на своите постъпки с оглед на бъдещата преоценка, която ни предстои. Ще открием, че това е истинският процес на покаяние.

ПРОБЛЕМЪТ ЗА ЗЛОТО

Ами какво да кажем за дяволите и за конспирацията от паднали ангели, за която говорят толкова много религии? Никои от изследванията на преживявания, близо до смъртта, не свидетелстват за подобни архаизми.

Феноменът на преживяването, близо до смъртта, потвърждава, че има във вселената само една божествена сила и тази сила е позитивна. Проблемът със злото е свързан преди всичко с човешкото его и страх, които ни откъсват от тази творческа сила. Когато ние, хората, сме свързани с божествената сила, както тук, така и в Отвъдното, имаме вътрешното чувство за сигурност. Когато сме откъснати от божествения първоизвор, за-почваме да търсим сигурност извън себе си в някаква форма на его-удовлетворение и властни драми за ограбване на енергия от другите хора.

Както видяхме в глава 5, хората изобретяват какви ли не начини, за да ограничат своя опит и да потиснат тревогата от живота. Всяко зло, от мерзките фетиши на мошеника до отчаяните ходове на криминалния престъпник, не е нищо друго освен начин да се потисне страха от загубата, макар и само за момент. Злото и адът са вътрешни състояния.

Повечето от най-отявлените престъпници са отраснали в среда, в която са били напълно лишени от внимание и грижи, подложени на откровено насилие и в състояние на ужасен страх. В такова семейство детето често се бие само защото плаче, понякога е подложено на сексуален тормоз от родители и братя, тероризирано от по-големите съседски деца и изоставено само да търси начини да се защити. При такива условия то ежедневно живее в такъв страх, който е направо немислим за нас, отраснали в семейства, които са ни гарантирали по-голяма сигурност. Такива деца са принудени да потърсят начини да се справят, да изтласкат ужаса и безпокойството от съзнанието си.

Типичен механизъм, за да се справят с тази ситуация, е да си създадат някакъв фетиш или обсеция, която да бъде достатъчно повтаряна, за да създаде усещането, че са овладели ситуацията. На

някои нива на тревога това може да е перченето на дребния мошеник. В по-крайни нива това са жестоките действия на серийния убиец или пълната дехуманизация на терориста. Цялото това поведение трябва да се разбира като защитен механизъм срещу огромния страх, който произтича от нарушената духовна връзка⁴.

СЪЩНОСТТА НА АДА

Проблемът, който възниква, когато си създаваме измамни начини, за да се освободим от безпокойството И тревогата, е в това, че те постоянно се провалят. Премахват временно симптома — безпокойството — но не и истинското заболяване — страха и чувството за несигурност, тъй че в перспективата на времето те са обречени на провал. В случая с уличния крадец за известно време това да се прави на закоравял и нахакан и да сплашва туристите може и да върши работа, но рано или късно ужасите на детството и чувството за безсилие отново изплуват в съзнанието. Също както наркомана, който се нуждае от все по-големи дози, за да постигне същия резултат, крадецът трябва да увеличи своите нападения, своите безумства и демонстрации на сила, за да може да изтласка тревогата от съзнанието си. Но тези действия го поставят във все по-опасни ситуации 4 вследствие на което страхът му отново се засилва.

Този сценарий може да се разиграва от криминалния престъпник, чиито заблуди в края на краищата вземат контрол над него самия, както и от всеки, който в увлечението си по наркотици, работа, пазаруване, ядене, гледане на спортни състезания, сексуални подвизи загубва чувство за мярка и става роб на увлеченията си. Каквато и да е obsesията, тя никога не помага за изкореняването на проблема и провалът е неминуем. Тревогата изпълзяла отново и ние изпитваме потребността да продължим да търсим изход от чувството за самота и разрыв с първоосновите си. В това се изразява адът на земята — и според информацията, която получаваме от изследователи, на феномените на близки до смъртта преживявания и излизане от тялото, такава трябва да е същността и на ада в Отвъдното.

Робърт Монроу свидетелства, че по време на неговите излизания в отвъдното измерение той постоянно е ставал свидетел на измамни въображаеми светове, които си изграждат групи от души, маниакално стремящи се към секса като защитна илюзия, срещу чувството за самота⁵. В автоматичните записки на Рут Монтгомъри на описанието на отвъдния свят, което прави Артур Форд, се отбелязва, че някои,

души не съумяват да се пробудят за небесния свят подир смъртта, без съмнения обсебвани от същите илюзии, които са си били изградили приживеб.

Такива сведения показват също, че други души в Отвъдното полагат големи усилия, за да помогнат на обърканите да се отърсят от своите заблуждения. И вероятно га правят на същия принцип, по който се издигат енергийното ниво на хората на земята: насочва се цялото внимание към, висшето аз на даден човек и към него се излъчва енергия, докато душата му се пробуди, отърси се от обсесията си и започне да се отваря за божественото в самата себе си — което е единственият реален лек за всяко поведение на обсесия.

Никое от тези сведения обаче не дава информация за наличие на конспирация на злото. Така Че, по моя преценка, налага се изводът, че падналите ангели от Библията са символични. Както предполагат мислители като Карл Юнг и Джоузеф Кембъл, библейската история за грехопадението и отпадането от божествената благодат, включително и разказът за падението на Сатана и изгонването му в ада, са само метафори, който трябва да дадат израз на провалите в хода на човешкото еволюционно развитие. В еволюционното си пътешествие по пътя към духовното човечеството е трябвало да се издигне над неосъзнаваното, като разгърне силите на своето егo и постигне самосъзнание. Но за осъществяването на по-нататъшно развитие нашето егo трябва да отстъпи пред висшето аз и да престане да пречи На преживяването на трансценденталното.

Всеки от нас е ставал свидетел на бунта на подрастващите, които се опитват да се самодокажат й да изградят своя самоличност, различна от тази На родителите си. Точно по същия начин, за да си изградим независимо егo, ние сме се отдалечили от първоосновите си и сме се опитали да устроим живота си, разчитайки единствено на собствените си сили. Може да се каже, че западната култура е пребивавала в това състояние на бунт в продължение на четири-петстотин години, след като сме решили поради своя страх да отхвърлим по-широкообхватния аспект на нашето съществуване.

В известен смисъл символичната представа, че някъде извън нас ни дебне дяволът, за да ни откъсне от Бога, е точна, тъй като егoто, откъснато от божественото в нас, е способно да върши точно такива дела.

РОЖДЕНОТО ВИДЕНИЕ

Друга характерна особеност на преживяването на клинична смърт, което разширява разбирането ни за земния живот, е рожденият преглед. Това е всеобхватен панорамен преглед на личния ни живот, какъвто би трябвало да бъде идеалният му вариант, който се представя на човека преди раждането му, както разказват някои хора, изпадали в клинична смърт⁷. Когато им се открие рожденият им преглед, хората твърдят, че разбират защо трябва да се върнат на земята, какво е останало недовършено.

След като знаем за съществуването на рождената визия, всеки от нас може сам да потърси какво е неговото предназначение, макар и ние да не сме преживели клинична смърт. Вече видяхме как прегледът на миналото и на всички събития от живота може да ни помогне да доловим истината, която ни е предопределено да открием на света. Но ние имаме възможността да видим и осъзнаем предопределената ни съдба и в по-големи подробности, да получим цялостна представа за онова, което трябва да постигнем на земята, като открием на хората своята истина и следваме синхронното водителство. В резултат постигаме нов, по-ясен усет за онова, което можем да бъдем.

Повечето рождени визии, които не се явяват в състояние на клинична смърт, изплуват в съзнанието на човека в резултат на духовни практики, по пътя на молитвата или медитацията, или други занимания, които открехват вътрешния ни достъп до божественото. Например вие се разхождате из много красива местност и решавате да медитирате. По време на медитацията еготр ви притихва. След това можете да излъчите желанието да постигнете яснота и да се съсредоточите върху въпроса „Какво е моето предназначение?“

В такъв момент възможно е да бъдем обхванати от прилив на енергия и пред погледа ни да се яви представа, наподобяваща сън наяве, за нещо, което вършим. Често подобно видение е, интуитивен отговор на актуалния ни житейски въпрос. Но в някои случаи, както ще видим в последната глава, образът се разгръща и надхвърля настоящата ситуация, обгръщайки далечното бъдеще — като разкрива

в по-големи подробности онова, което човек е дошъл да постигне на земята. Всичко това е в съответствие с истината, която сте се подготвяли цял живот да защитите и разкриете, но отива и по-далеч, за да ви демонстрира идеалното разгръщане на тази истина в мисия на вашия живот.

Нека да вземем пример, при който млада жена вече е разбрала, че трябва да смени работата си в търговията⁷ с учителска професия, тъй като целият ѝ живот я е подготвял за това да помага на децата да обикнат четенето. Впоследствие тя може да отиде още по-далеч в разгръщането на познанието за своята истина, преживявайки видение на рожденото си предназначение — което да ѝ разкрие, че трябва да изработи техника на четене, която да бъде въведена в учебната практика повсеместно. Това откровение ще бъде по-цялостна картина на пътя, по който може да я изведе нейната истина, ако ѝ се посвети и ѝ служи с вяра.

Подобно видение за бъдещето ѝ ще я изпълни с вдъхновение и гордост. Тя ще почувства: „Ако мога да постигна това, ще осмисля живота си.“ Когато преживеем такова рождено видение, то ще се съхрани в съзнанието ни и тази възможност ще ни помага да разбираме смисъла на конкретните житейски въпроси, пред които се изправяме, и на случайните съвпадения, които ни ръководят. Сдобиваме се с усещането не само за истината, която сме дошли да защитим, но и с онова, което ще стане, ако успеем да я защитим по най-добрия възможен начин.

Аз самият преживях видение на рожденото си предназначение през 1973 година, когато вървах сред Големите мъглисти планини в щата Тенеси. Там аз получих видение на всичко онова, което щеше да се случи със „Селестинското пророчество“ двайсет години по-късно: работата ми, която щеше да доведе до написването на книга, популярността, с която книгата щеше да се ползва като описание на възникващото духовно съзнание, последвалите ми усилия за опазването на девствените гори, всичко. Първоначално си помислих, че това не е нищо повече от мечтание, което ми се ще да беше възможно, но споменът за тази представа никога не ме напусна... и когато започна да се осъществява, аз осъзнах, че е била истинска рождена визия.

ТУК СМЕ С ОПРЕДЕЛЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Сега вече можем да си дадем сметка за целия смисъл, който може да има информацията за Отвъдното за живота тук, на земята. Появяващото се духовно съзнание се гради въз основа на синхронните преживявания и всяко следващо ниво на разбиране ни помага по-добре да вникнем в същността на тази синхронност и в начините, по които да я внедрим в ежедневието си. Отвъдното измерение ни позволява да видим от по-висша перспектива целия процес: тук сме с определено предназначение и синхронните съвпадения, които ни се случват, ни водят към изпълнението на нашата мисия.

Сега става ясно колко важно е да бъдем свързани с божествения първоизвор на енергия в самите себе си, да преодолеем механизмите си за доминиране над околните и да разшифроваме жизнената си истина. Това е процесът, в който осъзнаваме истинската си същност, факт е, че животът на земята има единственото предназначение все по-пълно да осъзнаем своята истинска духовна природа.

Когато прозрем истината, заради която сме дошли на този свят, тя ще ни помогне да се ориентираме най-вярно към необходимата професия и място в обществото, един процес, който може да получи още по-силен тласък от рожденото видение, което Да ни даде представа докъде могат да ни доведат нашите усилия.

РЕАЛНОСТТА НА ПРЕРАЖДАНЕТО

Въпреки че филмите, книгите и изследванията на прераждането започват да получават голямо разпространение в днешната ни култура, вее още за мнозина тази идея си остава трудна за възприемане. Много религии учат, че вие, имаме само един живот, след което трябва да се изправим пред вечния съд. Но тези учения не съответстват на съвременния опит и проучвания.

Има доста примери на деца, у които изплуват не само бегли представи от предишен живот, но конкретни имена и рождени места с подробности от минали съществувания, които са получили пълно потвърждение⁸. Достатъчен е само бегъл преглед на литературата по въпроса, за да се убедим, че човекът има повече от един живот. Д-р Брайън Уейс, бивш председател на катедрата по психиатрия към Синайския център по медицина, представя доста впечатляващ списък от лекари и писатели, които използват в рутинната си практика елементи от минали съществувания в психотерапевтичната си работа. Както показва д-р Уейс в книгата *„Много животи, много учители“*, някои фобии, страхови неврози и други проблеми често водят началото си не от ранното детство, а далеч по-назад — от минали прераждания. Д-р Уейс фактически чувства, че почти всеки може да започне да си припомня предишни прераждания чрез систематична практика на медитация⁹.

По какъв начин това познание за минали превъплъщения ни помага да разгърнем съзнанието и представите си? Вече знаем, че следваме едно пътуване, определено от синхронни знаци и съвпадения, и сме тук не само за да отстояваме определено място в обществото, но и да изпълним едно по-висше предназначение. И след като ние имаме да изпълняваме определена мисия на земята, това се отнася и за всички останали хора.

Така всеки синхронен знак получава по-високо измерение и смисъл. Трябва да разберем, че сме дошли и се срещаме помежду си неслучайно. Но ако висшето предназначение на срещата ни не може да се осъществи, ако взаимоотношенията ни не се развият както трябва?

Колко пъти например се е случвало да срещнем човек, когото нито сме виждали, нито сме чували преди, и да изпитаме неприязън към него още от пръв поглед? И то без каквато и да било причина. Ами какво ще се получи, ако не можем да преодолеем тази своя първоначална реакция и не успеем да вдъхнем на този човек необходимата енергия и дори и не опитаем да влезем в някакви взаимоотношения с него?

Дали няма в прегледа на живота си да открием, че според рожденото ни предназначение е трябвало да споделим онова, което имаме да кажем, с този човек, като по такъв начин съдействаме точно в необходимия момент той да поеме в нова посока? Ще трябва може би да признаем, че сме пропилили този шанс поради задръжки, които носим от минало съществуване. Никак не е рядко явление да изпитаме подобна неприязън и затова е от особено значение да положим съзнателни усилия, за да се освободим от нея колкото се може по-скоро.

ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ЗАДРЪЖКИТЕ ОТ МИНАЛИ ПРЕРАЖДЕНИЯ

В този случай отново трябва да прибегнем към онова, което знаем, за властните драми. Трябва да разкрием пред човека чувствата, които изпитваме в негово присъствие — представяйки му ги тактично и с презумпцията, че грешим. Когато трябва да преодолеем неприязън, която изпитваме към друг човек, може да се използва същият подход. Можем да го помолим за сериозен разговор и да споделим, че имаме странно отношение към него и че ни се ще да разберем на какво може то да се дължи.

Помнете, че трябва да преодолеем и предубежденията на стария материалистки мироглед, за който подобни разговори са нещо неудобно, притеснително и дори глупаво. Можем да си насрочим среща след време с въпросния човек и едва тогава да повдигнем въпроса. Във всеки случай другият човек може просто да не обърне внимание на проблема или да се почувства лично застрашен от подобен разговор и да отклони темата.

За да не изпаднем от високото ниво на съзнание, което сме постигнали, и след като знаем онова, което знаем, трябва да постоянстваме и да разберем в какво се състои този проблем. С течение на времето тези разговори ще започнат да стават по-леки, когато повече хора започнат да си дават сметка за ставащите процеси. В идеалния случай двама души, които се опитват да разберат подобни чувства, могат да получат видения от минал живот, колкото и смътни да са те, но преживяването им може да ги накара да си простят взаимно и заедно да се изправят пред проблемите, които предстоят за решаване в момента. Според д-р Уейс спомените от предишни прераждания изплуват в съзнанието по същия начин, както и другата трансцендентална информация, която получаваме: чрез вътрешна концентрация. Можем да влезем в състояние на медитация, като първоначално се настроим и се помолим да ни се разкрие причината за негативните чувства, които изпитваме. Можем и сами да медитираме по този начин, но аз съм убеден, че повишената енергия в група — от

двете засегнати страни или пък под ръководството на човек, опитен в подобни медитативни практики, или пък членовете на редовно практикуваща група за подпомагане — може да повишат вероятността за успех неимоверно.

Предлагам първо групата да реши да се съсредоточи върху припомняне на минали опитности. След това тя може да се отдаде на мълчалива медитация, след която всеки член на групата да сподели спомените и представите, които са му се явили. От изключително важно значение е всеки честно да сподели какво е изпитал, а не неоснователно да се придържа към представите на другите.

При повечето случаи може да се стигне до някакво познание за миналите взаимоотношения на участниците. Ако единият от двамата или и двамата имат чувството, че му е причинено зло в предишен живот, отново е необходимо да се постигне извинение и прошка, за да се преодолеят негативните реакции. Само по такъв начин и двамата ще могат да разберат защо пътищата им са се пресекли отново в настоящия момент. Дали само за да преодолеят старата враждебност? Или да си предадат нещо важно за момента? А може би за да установят по-трайни взаимоотношения, свързани с обща работа или съвместна мисия?

ОТНОВО ЗАЕДНО

А как да си обясним положителните чувства, които ни се случва да изпитаме към някои хора още от пръв поглед? Любовта, която изпитваме към даден човек още щом го зърнем, или чувството, че ни е отнякъде познат?

Нявсякъде може да се случи да ни се стори, че някой ни гледа. Тя ни се струва позната, имаме усещането, че сме я срещали някъде. Нещо в израза на лицето ѝ или просто в присъствието ѝ ни кара да се чувстваме особено приятно. Ако започнем разговор, веднага разбираме, че сме настроени на една и съща вълна. Говорим с лекота и се разбираме от половин дума.

И тук отново особено предизвикателство за хората е да не тълкуват подобни преживявания в сферата на сексуалното привличане, а да се научат да отчитат духовната им природа, особено що се отнася до отношенията между мъж и жена. Трябва да издигнем съзнанието си над илюзиите на взаимната зависимост, за да потърсим синхронните послания, които се отнасят до жизнената ни мисия.

СМИСЪЛЪТ НА ПОЗНАНИЕТО ЗА ОТВЪДНОТО

Както видяхме, колкото повече узнаваме за отвъдното измерение, толкова повече светлина се хвърля собствено върху живота ни на земята. Знаем, че всеки синхронен момент, всяка наша среща с друг човек, има подтекст, който далеч надхвърля обичайното ѝ значение. Всеки от нас е дошъл на земята, за да осъществи някакви мисия, и всеки път, когато сме се озовали на необходимото място, получили сме нужната информация или пък сме вдъхновили някого тъкмо навреме, имаме усещането, че всичко е било предопределено, защото нещо в нас си спомня, че всичко е било предидено да стане точно така.

Въпросът е доколко съзнателни можем да направим тези моменти. Точно сега. Защото на този етап от пътя си ние сме готови да си припомним всичко: своята същност като духовни същества, това как сме се озовали тук и накъде ще се отправим В бъдеще.

ВИЖДАНЕ ЗА ЧОВЕШКОТО ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИЕ

Колкото повече информация за Отвъдното си проправя път в общественото съзнание, толкова повече нашето разбиране за човешката история и предопределение драматично се изменя. Щом всеки измежду нас се е родил на този свят с определено предназначение, това означава, че всеки, който някога е живял на този свят, е бил тук с такова предназначение, и всичко, което се е случвало, има висш смисъл.

При такова ново разбиране ние вече можем да ви-дим по нов начин всичко, което се е случвало в това измерение. Можем да разберем смисъла на историята в този план, защото всъщност си спомняме цялата последователност от събития.

Когато вселената е възникнала след първичния взрив, ние сме били един от аспектите на ставащото. Били сме частица от първите звезди, гравитиращи заедно, участвали сме в създаващите се енергийни модели на първичните елементи и в тяхното разпространение.

Сливали сме устрема си с божественото, докато слънцето и другите планети са формирали нашата слънчева система, създавайки идеалните условия за живот на земята. Ние сме били първите аминокиселини, развили се в едноклетъчни растения, а по-късно — в живи организми. Били сме растенията, за първи път започнали да отделят кислород в атмосферата. Плували сме сред океаните като многоклетъчни организми, а после риби. Ние сме закопнели да преодолеем границите на водните пространства и усилията ни са се увенчали с успех, когато за първи път сме изскочили на сушата под формата на амфибии. И сме били част от онова по-голямо съзнание, което е еволюирало във влечугите, подир туй — в млекопитаещите и накрая — в нас-самите.

Оттук нататък историята продължава с това, че душите ни търпеливо са участвали в хилядите животи, преди хората да придобият първите признаци на самосъзнание. Постепенно и бавно сме се пробуждали и сме започнали да осъзнаваме, че живеем и умираме на тази земя. За разлика от другите живи същества, ние сме си задавали въпроса защо сме тук. Какъв е смисълът на живота ни?

ИСТОРИЯ НА ДУХА

От момента, в който за първи път сме си поставили този въпрос, еволюцията е навлязла в нов етап: постепенния напредък на човешкото съзнание по посока на истината за това кои сме и какво е нашето предназначение. Първобитният човек създава богата митология, опитваща се да обясни нашето съществуване и произход. Но още от самото начало сме изпитвали недостиг на енергия и сме започнали взаимно да се манипулираме и да властваме едни над други, първоначално посредством упражняването на сила.

Вече започваме да разбираме, че и за подобни явления еволюцията е имала своя промисъл: разпространението на новите идеи. Първобитните хора са почувствали веднага порива да покоряват и обединяват, за да принудят останалите да приемат тяхната гледна точка. Най-силните са владеели и са печелели внимание от страна на останалите и в процеса на постепенно обединение тези силни индивиди и техните последователи са завладявали все повече и повече територии и народи, налагайки нови разбирания за живот — за да бъдат впоследствие покорени и те и да им бъдат наложени нови ценности и убеждения.

От перспективата на Отвъдното всичко това е било просто най-доброто, което е можело да стане при тези обстоятелства. Аз съм убеден, че ние можем да предусетим интуитивно, че многократно сме се въплъщавали на земята в процеса на еволюционното развитие. И всеки път, когато сме идвали тук, следвайки рождената си ви-зия, намерението ни е било да направим всичко, на което сме способни, за да отклоним човечеството от варварството на войната и имперската система и да предложим по-цивилизован начин за обединение между хората и утвърждаване и разпространяване на истината.

Първоначално свеждането на висшата истина до нивото на земното съществуване напредва много бавно, защото в първите години бездната между онова, което сме знаели в Отвъдното, и онова, което сме могли да осъществим на земята, е била грамадна. Всеки път, когато сме се въплъщавали, ние е трябвало да се борим за

преодоляване на конвенциите на културата, в чиито условия сме дошли на света, полагайки усилия да ей спомним истината, която е трябвало да известим. Макар и постепенно, все пак цивилизаторските усилия на групи от вдъхновени индивиди са започнали да дават своите резултати. В Средния изток юдейските племена създават богата митология, основаваща се на представата за единен Бог и постепенно идеята за единния Създател, за един от всеки първоизвор, от който черпят всички, се разпространява сред по-голямата част от западното полукълбо.

На изток се разпространява сходната идея за това, че всички ние сме единни с Абсолютния иди Божествения разум. Тази представа довежда до скок в посока на обединяване между хората. Те вече не си представят някакво местно божество, призвано да се грижи за техните интереси и да ги защитава от вражеските божества. Те осъзнават, че всички хора в своята същност принадлежат към единна съзидателна сила.

ОСЪЗНАВАНЕ НА ЕВОЛЮЦИОННИТЕ ПРОЦЕСИ

През 600 година пр.н.е. светът осъзнава друга голяма истина в древна Гърция: идеята, че вместо да използваме груба сила, бихме могли да се отнасяме по демократичен начин помежду си. Благодарение усилията на стотици хора тази идея постепенно започва да си проправя път в древния Рим и нова революционна идея се налага В; света: вместо човешките дела и еволюционни процеси да се налагат на човечеството чрез завладяване и господство, това може да се постигне по пътя на дебата и обсъждането на определени гледни точки. Така реалността еволюира чрез развитие на идеите.

През следващите векове други визионери като Лао-дзъ, Буда и Христос разкриват естеството на духовния първоизвор, който всички споделяме. Христос изявява, че Царството Божие не е извън нас, а в нас самите. В ограничена степен тази идея все пак прониква в културния живот на развиващите се на Изток будизъм и даоизъм и в западното християнство.

Междувременно хората продължават да гравитират към все по-големи групи, нашето чувство за принадлежност и идентификация с останалите хора преминава от малките групички и селища в разрастващи се региони и по-нататък в съзнание за принадлежност към дадена нация с определени граници. И най-сетне, започвайки от Ренесанса на Запад, хиляди хора преоткриват демократичните ценности на античността и утвърждават човешкото достойнство и основни човешки права.

Много народи отхвърлят идеята за божествените права на кралете със системата на народна демокрация. Посред секуларните революции на времето Съединените щати се установяват като визионерски, но недостатъчно развит модел на страна, където хората ще бъдат свободни да осъществят най-дълбоките си мечти и копнежи.

Както видяхме в началните глави, науката е създадена в същия дух на идеализъм и е призвана да дойде на мястото на претенциозните суеверия на времето. След като тя не успява да изгради нова представа

за духовната ситуация на човечеството, цялото внимание се насочва към създаване на материална сигурност.

Културите на Изтока продължават своите търсения по посока на вътрешния свят на духовна опитност и постигане на сигурност вътре в човека. Продължава обменът на идеи, които дават още по-голям тласък на еволюцията на обществото.

В началото на двайсети, век многобройни индивиди, следвайки подсъзнателно своето рождено предназначение, са се пробудили за нови истини. На мястото на механистичното възприятие на света, наложено от Нютоновата физика, идва Айнщайновата и квантовата физика. Други надарени с прозрение хора започват да се пробуждат и осъзнават крайностите, до които може да доведе икономическата obsesia, и да работят за разбиването на картелите и монополите в Съединените щати, за създаването на национални паркове и гори, да се борят срещу империализма и за защитата на малките култури по света, за да бъде съхранено културното разнообразие на народите.

В средата на века милиони хора откликнаха на идеята, че насилственият империализъм трябва да отстъп, след като запаля две световни войни и поддържа една студена война толкова години, докато накрая се стигна до консенсус за защита правата на суверенните народи и техните национални граници. Благодарение усилията на безброй много хора идеята за Организация на обединените нации стана реалност, с което се отбелязва първият път, в който човешкото съзнание се е издигнало на такава висота, че да включи всички хора на земята.

През последните десетилетия започва да възниква ново разбиране за човешката вселена. Новата физика представя света с понятията на енергийната динамика и мистичните връзки. Други учени започват да изследват човешките потенциални възможности в техния пълен обхват, включително мистичните проявления на синхронност, дълбочината на нашата интуиция и силата на човешката мисъл.

В настоящия момент ние започваме да осъзнаваме пълната картина на еволюцията, благодарение на истините, които милиони хора, постепенно са свеждали до знанието на света. Следвайки подсъзнателно рожденото си предназначение, всяко поколение в историята служи на все по-нататъшното еволюиране на човешкото

съзнание, и то съвсем целенасочено, като го този начин ни приближава все повече до онова духовно съзнание, което съществува в отвъдното измерение. Стъпка по стъпка започваме да си даваме сметка, че сме духовни същества, които постепенно разгръщат духовната реалност на тази планета.

ПОЛЯРИЗАЦИЯ НА СИЛИТЕ

От факта, че създаваме духовна култура, не следва, че работата е приключила. Все още сме в онова междинно състояние, при което старият мироглед вече не може да събуди у нас стремеж да го следваме, но парадигмата, която трябва да го замести, още не се е напълно утвърдила, фактически през последните десетилетия ставаме свидетели на крайна поляризация на силите на тези, които се стремят към промяна, и другите които и се противопоставят. В Америка конфликтът бързо назрява, тъй като и двете страни осъзнават, че резултатите от него ще бъдат решаващи за бъдещето на човечеството.

— Изправено пред надигащите се симптоми на битката на културите, общественото мнение се люшка между две крайности, През 80-те години сякаш защитниците на стария мироглед спечелиха позиции с твърдението, че ние трябва да се върнем обратно към реалностите на живота и ценностите от миналото, когато цялото ни внимание бе насочено към работата, семейството и икономическия напредък. Те обвиняват пряко движението на човешкия потенциал за проблемите, пред които е изправена културата, твърдейки, че неговите либерални идеи са довели до прекалена правителствена намеса, неприемлив бюджетен дефицит, преодоляване на половите разграничения между мъжа и жената, снизходителност към престъпността и всеобща тенденция хората да винят обществото за своите проблеми.

Другите им опонират, че нямаше да има държавен дефицит, ако билиони долари не бяха влягани за субсидиране на бизнес и въоръжаване, и изреждат цели списъци: федерални субсидии на оръжейни дилъри за продажба на оръжие отвъд океана на обща стойност 7,5 билиона долара; 1 билион долара за големи корпорации като „Континентал Грейн и Каргил“ за осигуряване на превозването през океана на жито, пшеница и други стоки; 700 милиона долара за нискодоходни продажби и пътни субсидии на дървените комцании, които унищожават националните гори. Този списък може да продължи¹.

Привържениците на движението на човешкия потенциал твърдят, че проблемите на Съединените, щати се дължат на крайностите на старите икономически приоритети: безконтролно замърсяване на околната среда, пренебрегване на етиката в бизнеса, корупция в средите на правителството, провал в образованието и ограничени възможности за намеса в сферите на систематична бедност и престъпност.

Напоследък, при поредното задвижване на махалото в едната посока на Конгреса на републиканците във Вашингтон през 1994 година, общественото мнение застава на консервативната позиция, че правителствените бюджети са излезли извън контрол, че обществената деморализация и престъпността приемат все по-големи размери и че правителствените въпроси трябва да отстъпят, за да се обърне по-голямо внимание на човешката личност.

Но хората започват да забелязват непоследователността на републиканското мнозинство, което бе дало обещание за, реформи. Пред очите ни партията, започна да се връща към старите си навици — да протектира субсидиите за едрия бизнес вместо да разпределя справедливо бюджета. И вместо да превърне в свой приоритет опазването на околната среда, един от републиканците, крито навремето бе участник в борбата срещу пестицидите в Тексас, предложи да се анулират някои части от закона за опазване на водите. М това стана в момент, когато бяха изнесени данни за все по-голямото замърсяване на реките и океаните. Като капак на всичко се про-карва допълнителна разпоредба към обществения закон, с която се дава разрешение на големите дървесни корпорации да секат дървета на по стотици години от националните гори.

Поради тези злоупотреби махалото отново отхвърча в другата посока и обществеността става все по-разочарована и скептична по отношение на политиците. Междувременно все повече хора, озовали се в ничията земя между стария и новия мироглед, започват да се чувстват все по-объркани и обезсърчени, често прибегващи към отчаяни действия. Ежедневно по улиците и домовете стават случая на насилие. Терористи и антиправителствени екстремисти кроят безумни планове.

В известен смисъл това е неизбежното смрачаваме, преди да се развидели. Въпреки всичко аз съм убеден, че от гледна точка на новото

съзнание вашият път е ясно очертан.

ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА СВЕТА

Както можем да се съсредоточим в себе си и да си спомним нашето рождено предназначение, по същия начин можем да се отдръпнем в това място на мъдростта и да си спомним по-мощния план, който мотивира цялото човешко развитие. Дали посредством молитва, медитация или разходки сред енергийно силни, девствени, свети места, ние бихме могли да си припомним световната визия, перспективата на един бъдещ човешки свят, към който се движим и който трябва да осъществим.

Аз съм убеден, че ние всички винаги сме знаели, че ще дойде този момент: времето, когато ще можем напълно да си припомним еволюционната цел на света и всички заедно напълно съзнателно да работим, за да я постигнем. И според мен първото, което бихме видели при подобна визия, е огромната вълна, която се надига в настоящия момент от историята, чийто тласък е даден от всички хора, които имат положителна нагласа за бъдещето.

Нещо повече, можем да видим първия етап на действие — преодоляването на поляризацията на мненията, която блокира хода на еволюцията — и точния начин, по който да бъде осъществено това. Ако погледнем на тази ситуация в перспективата на новото ни духовно съзнание, ще видим, че докато някои хора не искат да допуснат на земята да се изгради нова духовна култура поради страх, повечето оказват съпротива поради дълбокото интуитивно предчувствие, че много от важните ценности на стария мироглед има опасност да се изгубят по време на този преход.

Те се тревожат, че в усилията да се освободи човешкият потенциал твърде много власт се съсредоточава в централизираното управление навсякъде по света, а ние губим важни ценности — като личната инициатива, упование и отговорност. И можем да смятаме, че техните опасения са породени от истината за рожденото си предназначение. Става ясно, че за да разрешим противопоставянето, ще трябва да обединим положителните идеи и на двете страни.

Ясно е също, че това може да стане, когато вълната на ново съзнание започне да обхваща политиците и от двете страни на барикадата. Така новите организации и самите политици ще видят проблемите в една по-висша перспектива. Можем да вземем за пример националния бюджет. Тук проблемът е не само в бюджетния дефицит, а в корупцията и неплащането на таксите, при което определени заинтересовани лица се облагодетелстват за сметка на обществените интереси.

Тези проблеми могат бързо да бъдат решени, ако всички политици станат по-високо отговорни и се откажат от личната си изгода и несправедливи привилегии. Убеден съм, че е достатъчна само една, група от видни държавни мъже и жени, вече оттеглили се от властта, да излизат с ежеседмични пресконференции — цитирайки имена, излагайки законодателни инициативи — за да се окаже достатъчно силно влияние върху общественото мнение. Републиканците трябва да се откажат от привилегиите, които дават на определени корпорации и бизнесинтереси. Демократите пък трябва да се откажат от несправедливите привилегии, които са свързани със социалното подпомагане и да подпомагат само онези, които наистина се нуждаят.

Ами останалата част от човешкото общество? Синхронността тласка милиони хора, водени от идеята за ново съзнание, да заемат полагащото им се място, за да осъществят своята мисия, и сега можем да видим в по-широка перспектива онова, към което се стремим. Героите са на своя пост и героите сме ние. Внезапно ще се озърнем, за да видим своята професия, своята длъжност, своята работа и да Заявим, че тук нещата не са в съгласие с висшето предназначение, на което трябва да служат.

Или ще се вгледаме в социалните проблеми и ще си кажем: това не е справедливо, някой е длъжен да направи нещо. И в този момент може би ще осъзнаем какво сме искали да се случи, какво става ясно от перспективата на световното предназначение: Във всички подобни случаи човекът, който нещо трябва да направи, да се намеси, това сте вие.

И тъй като разбираме динамиката на конкуренцията за енергия, намесата ни може да се осъществи, без враждебност и с идея за сътрудничество с другите. Понякога, съвсем неочаквано, ще срещнем

хора, готови да ни помогнат, А можем дори да установим, че преди раждането ни сме имали общото намерение да се съберем точно тук, за да променим определена ситуация или институция.

И така всички ние можем да си припомним във висш смисъл, че рожденото ни предназначение е било, да участваме във вълна от вдъхновени дела, която ще обхване цялата планета във връзка с актуалните проблеми на света.

ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ГЛАДА И БЕДНОСТТА

Нашата намеса за решаването проблема с бедността и глада може да се осъществи, като се съчетаят две истини. Застъпниците на старата парадигма отдавна твърдят, че тези проблеми не могат да бъдат решени от бездушни, материалистически ориентирани бюрократи, които си служат само с абстрактни формулировки. С подобни мерки според тях само се засилва зависимостта на бедните от правителствените помощи. И все пак, много често застъпниците на старата парадигма са се възползвали от този аргумент като извинение за бездействието си. Сега вече повечето от нас разбират, че застъпниците на старата парадигма са били прави в това, че са изтъквали личната отговорност, но привържениците на движението за човешкия потенциал са също прави, когато интуитивно долавят, че има начин да се помогне. Висшето ни предназначение сега започва да ни се открива и да ни помага да видим онова, което можем да сторим.

Ключът към преодоляване на бедността в семействата е да се намесим с лични средства. Правителствените програми никога не могат да помогнат, освен за самооправдание. Стотици хиляди измежду нас ще се сблъскват е необходимостта да помогнат на семейство, изпаднало в беда и затруднение. Доброволни организации като „Големите братя“ или „Големите сестри“, както и групи, която са се посветили да работят, за да се премахне гладът по света, ще се увеличават, но най-важната благотворителност ще бъде тази, която се проявява спонтанно от човека на улицата, който ще помогне на някое дете или на бедстващо семейство. Тази истина вече започва да се осъзнава и вниманието върху благотворителността от страна на генерал Колин Пауъл и двама бивши президенти е само началото на този процес².

Бедността, където и да се среща по света, е ситуация, породена от страх, липса на образование и неспособност да се възползваме от възможностите, които ни се предлагат. Разрешението на този проблем е в това вълна от индивиди, които живеят синхронно, лично да се намесят и да помогнат на онези, които са впримчени в своите

самоунищожителни модели. Със своята намеса ние можем да предложим нов подход към живота, който членовете на бедстващото семейство да приложат в своята ситуация.

Помнете, че в тази вселена, където всичко е обвързано с всичко останало, ние сме в състояние да въздействаме просто с нивото си на съзнание, което буквално се предава на останалите. Откритието на синхронността, свързването с вътрешната божествена енергия, изчистването от старите повтарящи се модели на отношения и освобождаване, за да можем да следваме своето чудесно пътешествие в бъдещето — това са неща, достъпни за всяко човешко същество независимо от ситуацията, в която се намира.

ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА

Проблемът с престъпността е по-труден, но може да се реши по същия начин, ако успеем да приложим най-доброто от противоположната система убеждения. В Съединените щати преди четирийсет години уличната престъпност се наказваше без капчица толерантност. Хората, живеещи на улицата, можеха да бъдат задържани и пратени в затвора за скитничество и полицията беше пълновластна в това отношение. Хората, работещи за защита на човешките права, спомогнаха тази система да се реформира, за да може да функционира в съгласие с конституцията. Защитниците на старата парадигма обаче смятат, че защитата на правата на обвиняемите, изтъкването социалните причини за отклоненията и необходимостта тези хора да бъдат реабилитирани, са подкопали справедливото упражняване на закона и са довели до избухване на престъпността с нова сила.

Онова, което) можем да видам сега, е, че тези становища имат известно право. Прекаленият акцент върху обществените фактори от страна на бюрокрацията наистина доведе до снижаване на критериите за търсене на отговорност, особено когато претърпканите затвори и съчувствено настроените съдии доведоха до снижаване времето на присъдите и направо до търпимост спрямо престъпниците. Онова, което стига до улицата като убеждение, е, че престъпленията не се вземат на сериозно и дори се оправдават. Вече установяваме — сега, когато се пристъпва към нетолерантни подходи — че за да има ефикасна борба срещу престъпността, трябва към нея да се подхожда с един вид „сурова любов“, без да се оставя у престъпника усещането, че насилието и престъпността могат да бъдат толерирани.

Но суровите норми, не действат сами по себе си. Трябва да се приложат ценностните критерии на привържениците на движението за човешкия потенциал. Повечето от програмите за борба с престъпността съчетават по-суровия подход към престъпника е повече общински полицаи, които работят в една област, опознават

семействата и техните проблеми и по този начин работят за предотвратяване на престъпността.³

Настоящите подходи по пътя на законовата принуда са само началото. По мое убеждение и този проблем трябва да бъде разрешен с помощта на хора, които следват своите синхронни подходи. Не може всичко да се постигне чрез наказания. В повечето случаи на престъпление — планирано или резултат на ярост — има някой, който знае, че това може да се случи, и тъкмо този някой е в положение да предприеме действия. Естествено, човек трябва да вземе мерки за сигурност и да се обърне към професионалистите, когато това е необходимо, но често окуражителна дума или своевременно помощ може да предотврати тежки последствия. Това може да се случи само ако човек следва потока на синхронност и помощта му може да засегне и хора, които дори не познава.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

По същия начин можем да подходим към решаването на проблемите на околната среда. Мнозина хора под порива на вътрешната си интуиция ще се озоват в положение да предприемат действия. Водата и въздухът стават все по-замърсени, тъй като тонове токсични вещества се изхвърлят в околната среда ежегодно. Нещо повече, непрестанно нови замърсители се изхвърлят в биосферата без контрол, много от които използвани като пестициди и хербициди при производство на храна⁴.

Проблемът е толкова сериозен, че Американската асоциация на медиците предупреждава бременните жени и майките с малки деца да не се хранят със зеленчуци, масово производство в Съединените щати⁵. Д-р Андрю Уейл, който бързо стана национален говорител на медицинските работници, препоръчва да не се консумират миди и дълбокоокеански риби, защото в месото им се съдържат токсични вещества, и той препоръчва да се купуват само органично произведени храни. Той предупреждава, че, много нетестувани химикали в комбинация помежду си стават невъобразимо по-отровни⁶. Това е единствено благоразумното поведение в свят, в който раковите заболявания заемат все по-големи мащаби.

Замърсяването на околната среда, особено незаконното изхвърляне и безразборното използване на непроверени химически вещества, винаги се допуска от малцина овластени. Когато в обществото се надигне вълната на новото духовно съзнание, за подобни действия ще има кой да следи и някои хора Непременно ще нададат сигнал за *тревога*. Незаконното изхвърляне на отпадъци обикновено става на брега на океана или на бреговете на реки и канали. Когато повече хора биват ръководени от синхронността, те ще имат интуитивен подтик да бъдат бдителни за всеки метър от океанските и речни брегове. Ако отпадъците се изхвърлят нощем, все ще се намери някой, който ще, бъде там — последвал интуитивния си глас, за да сигнализира. По този начин армии от хора, ръководени от

вътрешния си глас, ще свидетелстват със записи и ще привлекат общественото внимание върху замърсяването на околната среда.

ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Едно от най-трагичните престъпления срещу живота на нашата планета е изсичането на горите. Дори само от гледна точка на проблема, за опазване на околната среда, като се вземе предвид ролята на горите в снабдяването на света с кислород, ситуацията е тревожна. Но това унищожение крие и други опасности и огромни загуби. Хората продължават да се преселват в големите градове и бетонените квартали, лишени от магическата енергия на дивата природа. Особено в Съединените щати природните местности непрестанно биват подложени на унищожение от развитието и корупцията.

Повечето американски граждани не си дават сметка, че дървесните и минни компании се субсидират от американския данъкоплатец, за да изсичат горите, които са обществена собственост. Не само горската служба използва обществени фондове, за да строи пътища в едни от малкото запазени диви природни площи, създавайки по този начин условия за международните корпорации, но също така и продава дървен материал и полезни изкопаеми на по-ниски от пазарните им цени. Известно е как дървесните компании се опитват да спечелят общественото мнение на своя страна, заявявайки, че насаждат повече, отколкото изсичат. Но в действителност те изсичат древни, свещени гори, в които има разнообразна и богата растителност, животински видове и енергия, и ги заместват със стерилни редове от борове, създавайки нещо като ферма, но не и гора. Друг проблем е откровената кражба на дървен материал от страна на компании, които изсичат повече дървен материал, отколкото успяват да продадат, и дори не изплащат данъците си⁷. Бивши администратори от горската охрана, често биват наемани от самите компании, чиято дейност е трябвало да контролират, създавайки по този начин атмосфера на премълчаване и прикриване на нарушенията от страна на горската охрана.

За щастие вече се разобличава правителствената корупция, която допуска подобни злоупотреби. А разрешението на проблема може да се намери, когато вълна от заинтересовани граждани се застъпят за

прекратява-нето на тази корупция и в подкрепа на закона и реформистките организации. Когато достатъчно много хора вземат отношение към наличието на подобна корупция, тя ще бъде прекратена много бързо.

ВОЙНАТА И ТЕРОРИЗМЪТ

Как стои световният проблем с регионалните войни и тероризма? Както видяхме в Босна и на много други горещи точки по света, продължителните конфликти обикновено се пораждат от религиозна а етническа вражда — и винаги се поддържат от индивиди и групи от хора, които са самотни и обзети от страх. Тези конфликти се използват от хората, за да потиснат страха си от смъртта и да придадат някакъв смисъл на живота си. Терористичните действия по целия свят са предизвикани от същата причина, те са част от групова психоза, която има своите дълбоки мотиви.

Ние положително можем да видим в рождената си визия евентуалното преобразяване на тези хора. Хора, водени от вътрешния си глас, ще се срещат и узнават онези, които се канят да предприемат терористични действия или да участват в сепаратистки групировки и постепенно с високото си ниво на енергия ще повлияват върху тях за преодоляване ядрото на конфликтите. Те ще разберат, че висшата им мисия е да помогнат на терористите да се пробудят и да прекратят безсмисленото насилие.

ПРЕОБРАЗЯВАНЕ НА КУЛТУРАТА

Световното предначертание не спира до преодоляването на социалните проблеми. Ежедневното проявление на всеки аспект от човешкия живот ще бъде повлияно от нарастващия прилив на индивиди, които живеят с ново съзнание. Икономиката ще започне да се трансформира, когато въведем десятка като допълнение към нормалния паричен обмен, Бизнесеактивностите ще продължат да се развиват, когато собствениците на малки компании бъдат мотивирани да издигнат работата им на ново ниво.

Капитализмът доказва, че е най-функционалната икономическа система, позната на човечеството. Защо? Защото е ориентирана към задоволяване потребностите на хората и защото позволява постоянен приток на нова информация и технологии, които се внедряват във все по-продуктивни подходи, като се променят в съответствие с мисленето ни. Накратко, защото това е система в развитие.

Корупция в капиталистическата организация възниква, когато рекламата се стреми да внуши потребности, основани на чувството за несигурност, или когато действието на пазарната икономика не успява в достатъчна степен да защити потребителите и околната среда. В идеалния случай тези проблеми ще се разрешат, ако хората, които са ангажирани в бизнеса, се съсредоточат изцяло върху удовлетворението на човешките потребности, а не върху максимално извличане на печалба. Убеден съм, че ние се приближаваме към осъществяването на този идеал. Поради нарастващото духовно самосъзнание на хората в бизнеса и поради личната отговорност, която поема всеки от нас, все повече започваме да служим на по-висшето предначертание на бъдещето.

Тази промяна настъпва във време, когато етиката в бизнеса е като цяло твърде ниска и компаниите мислят в твърде краткосрочна перспектива за своите печалби. Но ние постигаме по-висока степен на съзнание и сме готови за реформа в това отношение. Общественото мнение може да принуди бизнеса да се оттласне в противоположната посока. Онези компании, които се съобразяват с нуждите на околната

среда и потребностите на потребителя, ще се ползват с преференции. И постепенно нарастващото самосъзнание за целта на човешката еволюция ще принуди и компаниите да мислят в по-дългосрочни мащаби.

Планираната степен на годност (срока, в който продуктите са използвани) ще бъде изместена от една нова етика, при която всичко ще има доживотна степен на годност при най-ниската възможна цена — защото еволюцията ни води към една икономика, където материалните ни потребности ще бъдат задоволявани по напълно автоматизиран начин, така че да можем да насочим цялото си внимание към обмена на духовна информация.

Разбира се, за да стане възможно всичко това, ще трябва да открием нискодоходен източник на енергия и нови материали, които да са евтини и дълготрайни. Според множество учени скоро ще се постигне студен синтез. Въпреки че около това откритие се разразяват спорове (възможността за студен синтез отрича някои по-ранни теории във физиката), аз смятам, че ние интуитивно предусещаме, че в крайна сметка ще открием неограничен, възобновляем източник на енергия.

Разбира се, определени корпорации, свързани с производството на газ и нефт, ще се противопоставят най-рязко на неговото развитие. Но вълната от вътрешно импулсирани хора, които ще работят за внедряването му, няма да може да бъде спряна. Учените ще открият, че тъкмо в тази област могат да осмислят усилията си, а съзнаващи това журналисти ще разпространят информацията сред обществото, преди тя да може да бъде заглушена.

ТРАНСФОРМАЦИЯ НА РАЗЛИЧНИТЕ ЗАНИМАНИЯ И ПРОФЕСИИ

Световната визия ни показва, че всички занимания и професии също ще претърпят преобразуване. Вече в много области на човешкото общество се създават асоциации за реформи с цел съблюдаването на етичните норми. В медицинската професия например практикуващите лекари създават асоциации, чиято цел е да изработят превантивни методи за предотвратяване на заболяванията, вместо да се изчаква, докато се наложи прилагането на медикаментозно или оперативно лечение⁸.

Аналогични реформи предстоят и в юридическата професия. Адвокатите започват да се подготвят да съдействат за разрешаване конфликтите между хората, като предлагат решения в полза и на двете страни. За съжаление общественото мнение е настроено да очаква само обратното поведение от адвокатите, тъй като често се случва те да раздухат конфликта, да доведат случаите за разглеждане в съда, без това да бъде необходимо, й да удължават споровете колкото се може повече — само за да се сдобият с по-големи хонорари. Малко професии се ползват с по-лоша репутация. Но вече се създават асоциации на юристите, които са решени да спомогнат за преодоляване на тези корумпирани практики и да издигнат юридическата професия на по-идеално ниво на реализация⁹.

По този начин повечето професии и занимания ще започнат да променят своето съдържание. Счетоводителите ще започнат да предлагат най-ефективните способи за управление на материалните средства, фамилните и корпоративни стопанства ще започнат да отглеждат храните с органични торове, с оглед на запазване плодовитостта на почвата, ще обогатяват реколтата¹ с витамини и минерали и ще пазят почвите от замърсяване с отпадъци и химикали. Собствениците на ресторанти ще се ориентират към това да сервират само такава високо енергетична и чиста храна, която е със запазени хранителни качества. Журналистите ще престанат да търсят сензациите и ще се ориентират към духовни послания, основани на

вътрешно виждане и съществена информация. Работещите в сферата на строителството и развитието ще се стремят към опазване на последните останали природни региони и да залесяват изсечените местности. Всички ще поискаме да живеем колкото се може по-близо до високоенергийните местности и да имаме колкото се може по-зелени паркове и площи, а не да се интересуваме само от комерсиалното развитие. Накрая, всички институции ще развият уменията да служат на човека, стимулирайки повсеместно новото духовно съзнание.

СЛИВАНЕ НА РАЗЛИЧНИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ

Световното предназначение показва, че хората ще продължат да постигат все нови и нови нива на енергия. В процеса на развитие на нашите бизнеспрактики и цели и преобразяването на професионалните ни роли ще бъдем ръководени в пътя си от синхронни моменти, които ще ни изпълват с все по-високи нива на вдъхновение и енергия.

А щом все по-голям брой от хората издигнат своята енергия, самите енергийни нива на културата ще станат по-високи и продължителността на живота чувствително ще се увеличи. В процеса на работата за стабилизиране числеността на населението по света някои двойки, които могат да имат свои деца, водени от интуитивния си порив, ще започнат да осиновяват деца без родители от други части на света.

С течение на времето постепенно ще постигнем пълна автоматизация в производството за удовлетворение на жизнените ни потребности, ще възстановим изсечените гори и до голяма степен дивите природни земи. Ще живеем в домове, които са безкрайно устойчиви и наситени с неизтощима енергетичност. На този етап мисията ни ще се състои в това да израстваме духовно и да съсредоточим цялото си внимание върху самата енергия. Синхронните моменти ще станат още по-вдъхновяващи, когато срещнем други хора сред горска пътека или под петвековен дъб край бистро поточе. Тези срещи отново ще стават в най-подходящия момент, който ще стимулира духовната ни еволюция и издигането ни на нови нива на енергия.

В същото време ще се увеличат контактите ни с ангелите и с починалите ни любими същества, които вече са в Отвъдното, което ще завърши една тенденция, набелязваща се още сега¹⁰. Вече ще бъде добре известно, че смъртта е преход към измерение, което опознаваме все по-добре и от което не се плашим. М евентуално, когато квантовите енергийни модели на телата ни започнат да достигат до все по-високи нива, ще се озовем в чисто духовна форма. Ще останем така, както си седим на мястото, край потока или под древен дъб, но

ще можем да видим телата си такива, каквито винаги са били — чиста светлина.

На този етап най-сетне, просветлени от виждането на световното предназначение, аз смятам, че ние ще можем да съзрем целия смисъл и предназначение на историческото развитие на човечеството. Като аспекти на божественото съзнание, ние сме дошли на земята, за да проявим постепенно духовното съзнание от Отвъдното в земното измерение. От големия взрив до сложните органични атоми и молекули, от едноклетъчните растения и животни до човешките същества — ние непрестанно сме се придвижвали напред. Благодарение усилията на хиляди поколения и милиони индивиди, които са имали достатъчна храброст да пренесат тук своите боговдъхнорени истини, ние постепенно сме проправили пътя на съзнание, което сме познавали, но е трябвало да си припомним тук, в човешка форма.

Крайната ни цел винаги е била да издигнем нивото на енергията си достатъчно, за да можем да осъществим прехода към Отвъдното измерение, тъй че да съчетаем тези две измерения в едно. Интересното е, че тогава ще видим, че ангелите и другите Души винаги са били тук, просто ние не сме ги виждали, и неуморно са се трудили, за да ни помогнат да постигнем онова ниво на съзнание, което може да премахне булото от погледа ни.

ТРАЙНО ВЪТРЕШНО ПРОБУЖДАНЕ

Когато се огледаме в тези последни дни на дваисети век, разбираме, че още не сме постигнали пълна реализация на своето предназначение. Всъщност на мнозина хора тази книга може би ще се стори прекалено идеалистична, ако не и наивна. Възгледите и страховете на стария мироглед все още силно ни дърпат назад, като ни забулват погледа с илюзията, че не може да ни се случи нещо толкова магическо, и ни съблазняват с фалшивата сигурност на скептицизма й отхвърлянето.

За нас е предизвикателство да приложим на дело онова, което сме осъзнали, да съхраним вярата си. Както видяхме, всичко, постигнато в историята, е дело на героически натури, които е трябвало да преодоляват често непреодолими пречки. Но сега, както никога преди, ние сме на кръстопът. В предстоящите години науката ще постигне цялостен, поглед върху видимата вселена и нашата връзка с нея и ще потвърди удивителния размер на творческите ни способности.

По своята същност ние сме съзнателни мисловни полета и онова, което си мислим, че знаем, онова, в което вярваме, се излъчва вън от нас към всички останали и към космоса и то до голяма степен предопределя нашата представа за бъдещето. Когато осъзнаем тази своя способност, силата ни ще се увеличи и етическите решения, до които достигаме, ще имат по-голяма мощ.

В бъдеще на тази земя ние ще можем да изявим почти всичко, за което мечтаем, и както никога преди, ще разберем, че трябва да сме особено внимателни по отношение на собствените си желания. Трябва да бъдем бдителни и по отношение на мислите си, защото негативните представи като куршуми излитат и нанасят щети. Всички велики мистици в историята, както и свещените писания, винаги изрично са предупреждавали: трябва да потърсим вътре в себе си източника на висша мъдрост, който да ни посочи пътеката за следване в живота. Всеки трябва сам да открие вътрешната представа за световното

предопределение, което произтича не от страх или усещане за липса, а от една по-висша страна на паметта ни.

Когато открием това предназначение, започва вълнуваща работа. Видението ни дава не само смелост да следваме своята лична мисия в живота, то ни извежда на най-високата степен на духовно самосъзнание, при която това предназначение става основата на всички наши действия. И за да останем концентрирани в Това съзнание, да живеем с него ежедневно, необходимо е да запазим трайно вътрешното си виждане, да пазим представата за предназначението на света.

Преди да излезем сутрин от къщи, трябва да намерим това пространство, тази духовна нагласа, при която прилагаме в живота онова, което знаем. Силата на вярата е нещо напълно реално. Всяка мисъл е молитва и ако визията на новото духовно съзнание живее в ума ни ежедневно, всяка минута, в която сме в съприкосновение със света наоколо, магията на синхронността ще започне своето ускорено действие за всеки от нас и предопределението, което сме предусетили интуитивно в душите си, ще се превърне в реалност.

БЕЛЕЖКИ

ПРЕДГОВОР

1. G. Celente, *Trends 2000* (New York: Warner, 1997).
2. N. Herbert, *Quantum Reality: Beyond the New Physics* (New York: Anchor/Doubleday, 1985).
3. F. Capra, *Turning Point* (New York: Bantam, 1987).
4. E. Becker, *The Denial of Death* (New York: Free Press, 1973).
5. W. James, *The Varieties of Religious Experience* (New York: Random House, 1994); C. Jung, *Modern Man in Search of a Soul* (New York: Harcourt Brace, 1955); H. D. Thoreau, *On Walden Pond* (New York: Borders Press, 1994); R.W. Emerson, *Complete Works* (Irvine, Calif.: Reprint Services, 1992); A. Huxley, *Huxley and God* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 1992); G. Leonard, *The Transformation* (Los Angeles; J. P. Tardier, 1987); M. Murphy, *The Future of the Body* (Los Angeles; J. P. Tarcher, 1992); F. Capra, *The Too of Physics* (Boulder, Colo.: Bantam, 1976); M. Ferguson, *The Aquarian Conspiracy* (New York: J. P. Tarcher/Putnam, 1980); L. Dossey, *Recovering the Soul* (New York: Bantam, 1989).

ГЛАВА 1

1. J. C. Pearce, *Crack in the Cosmic Egg* (New York: Pocket, 1971).
2. N. O. Brown, *Life against Death* (Hanover, N. H.: Westleyan Univ. Press, 1985); A. Maslow, *Farther Reaches of Human Nature* (New York: Viking/Penguin, 1993); *Religions*,
— Бележки / 233
Values and Peak Experiences (New York: Viking/Penguin, 1994).
3. K. Horney, *Neurosis and Human Growth* (New York: W. W. Norton, 1993).

ГЛАВА 2

1. I. Progoff, *Jung: Synchronicity and Human Destiny* (New York: Julian Press, 1993).
2. C. Jung, *Synchronicity* (New York: Bollingen/Princeton Univ. Press, 1993).
3. F. D. Peat, *Synchronicity: The Bridge between Matter and Mind*. (New York: Bantam, 1987).
4. ML A. 'Carsk'adon, editor, *Encyclopedia of Sleep and Dreaming* (New York: Macmillan, 1993).
5. A. Robbins,... with *Deepak Chopra*, taped interview, Guthy-Renker, 1993.
6. E. Becker, *Escape from Evil* (New York: Free Press, 1985).

ГЛАВА 3

1. E. Becker, *The Structure of Evil* (New York: George Brazffler, 1968).
2. T. Cahill, *How the Irish Saved Civilization* (New York: Anchor/Doubleday, 1995).
3. A. Koestler, *The Sleepwalkers* (New York: Grosset & Dunlap, 1963).
4. F. Capra, *Turning Point* (New, York: Bantam, 1987).
5. E. Becker, *The Denial of Death* (New York: Free Press, 1973).

ГЛАВА 4

1. T. S. Kuhn, *The Structure of Scientific Revolutions* (Chicago: Univ. of Chicago Press, 1970).
2. F. Capra, *The Too of Physics* (Boulder, Colo.: Bantam, 1976).
3. M. Kaku и J. Trainen, *Beyond Einstein* (New York: Bantam, 1987).
4. N. Herbert, *Quantum Reality: Beyond the New Physics* (New York: Anchor/Doubleday, 1985).
5. M. Kaku, *Hyperspace* (New York: Oxford Univ. Press, 1994).
6. Herbert, *Quantum Reality*.
7. Ibid.
8. Kaku, *Hyperspace*.
9. Ri Leakey, *The Origin of Humankind* (New York: Basic Books/HajperCollins, 1994).

10. M. Murphy, *The Future of the Body* (Los Angeles: J. P. Tardier, 1992).
11. F. Goble, *The Third Force* (Pasadena, Calif.: Thomas Jefferson Center, 1970).
12. Progoff, Jung: *Synchronicity and Human Destiny* (New York: Julian Press, 1993).
13. R. D. Laing, *The Divided Self* (New York: Pantheon, 1969).
14. E. Berne, *Games People Play* (New York: Ballantine, 1985); T. Harris, *I'm OK/You're OK* (New York: HarperCollins, 1969),
15. P. Teilhard de Chardin, *The Phenomenon of Man* (San Bernardino, Calif.: Borgo Press, 1994); Sri Aurobindo, *Major Works of Sri Aurobindo* (Lodi, Calif.: Auromere, 1990).
16. *Biofeedback: A Source Guide* (New York: Gordon Press, 1991).
17. L. Dossey, *Healing Words* (New York: HarperCollins, 1993).
18. L. Dossey, *Recovering the Soul* (New York: Bantam, 1989).
19. Dossey, *Healing Words*.
20. Dossey, *Recovering the Soul*.
21. Ibid.
22. L. Dossey, *Be Careful What You Pray For, You Just Might Get It* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 1997).

ГЛАВА 5

1. R. D. Laing, *Self and Others* (New York: Pantheon, 1970).
2. E. Berne, *Games People Play* (New York: Ballantine, 1985).
3. J. Q. Wilson и R. J. Herrnstein, *Crime and Human Nature: The Definitive Study of the Causes of Crime* (New York: Touchstone/Simon & Schuster, 1985).
4. J. Hillman, *We Had a Hundred Years of Psychotherapy — and the World's Getting Worse* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 1992).

ГЛАВА 6

1. C. Jung, *Psychology and Religion* (New Haven, Conn.: Yale Univ. Press, 1938); A.W. Watts, *Psychotherapy East and West* (New York: Random House, 1975); D. T. Suzuki, *Introduction to Zen* (New York: Grove/Atlantic, 1987).

2. P. Yogananda, *Autobiography of a Yogi* (Los Angeles: Self Realization Fellowship, 1974); J. Krishnamurti, *Trunk of These Things* (New York: Random House, 1975); R. Dass, *Be Here Now* (San Cristobal, N. M.: Lama Foundation 1971).

3. G. K. Chesterton, *St. Francis of Assisi* (New York: Doubleday, 1987); M. Eckhart, *Treatises and Sermons of Meister Eckhart* (New York: Hippocrene, 1983); E. Swedenborg, *Scientific and Philosophical Treatises* (West Chester, Pa.: Swedenborg Foundation, 1991); E. Bucke, *Cosmic Consciousness* (Secaucus, N. J.: Carol Publishing Group, 1969).

4. S. P. Springer и G. Deutsch, *Left Brain, Right Brain* (New York: W. H. Freeman, 1981).

5. M. Murphy, *Golf in the Kingdom* (New York: Penguin Books, 1972).

6. A. W. Watts, *Way of Zen* (New York: Mentor/New American Library, 1957); *Wisdom of Insecurity* (New York: Random House, 1968).

ГЛАВА 7

1. J. Hillman, *The Soul's Code* (New York: Random House, 1990).

2. D. Gaines, *Teenage Wasteland: America's Dead End Kids* (New York: HarperCollins, 1992).

3. M. Williamson, *A Return to Love* (New York: HarperCollins, 1992).

4. B. Weiss, *Many Lives, Many Masters* (New York: Simon & Schuster, 1988).

5. W. W. Dyer, *What Do You Really Want for Your Children?* (New York: William Morrow, 1985).

ГЛАВА 8

1. C. Sagan, *A Demon Haunted World* (New York: Random House, 1995).

2. M. Murphy, *The Future of the Body*, Appendix A (Los Angeles: J. P. Tardier, 1992).

3. K. Horney, *The Neurotic Personality of Our Time* (New York: W. W. Norton, 1993).

4. P. Koch-Sheras, *Dream Sourcebook: An Eye Opening Guide to Dream History, Theory and Interpretation* (Los Angeles: Lowell House,

1995).

5. Murphy, *The Future of the Body*.

6. S. MacLame, *Out on a Limb* (New York: Bantam, 1993).

7. Murphy, *The Future of the Body*.

8. V. Frankl, *Man's Search for Meaning* (New York: Buccaneer, 1993).

ГЛАВА 9

1. M. McLuhan, *The Medium Is the Message* (New York: Simon & Schuster, 1989).

2. M. Buber, *I and Thou* (New York: Simon & Schuster, 1984).

3. M. Shaw, *Group Dynamics* (New York: McGraw-Hill, 1980).

4. B. Stokes, *Helping Ourselves: Local Solutions to Global Problems* (New York: Norton, 1981).

5. J. Sanford, *Invisible Partner* (Mahwah, N. J.: Paulist Press, 1980).

6. M. Beattie, *Codependent No More* (New York: Harper-Hazelden, 1987).

7. H. Hendrix, *Getting the Love You Want* (New York: HarperCollins, 1990); *Keeping the Love You find* (New York: Pocket, 1993).

8. H. Schucman и W. Thetford, *A Course in Miracles* (Glen Ellen, Calif.: Foundation for Inner Peace, 1976).

ГЛАВА 10

1. C. Fillmore, *Prosperity* (Lee's Summit, Mo.: Unity, 1995); *Atom Smashing Power of the Mind* (Lee's Summit, Mo.: Unity, 1995); N. Hill, *Master Key to Riches* (New York: Fawcett, 1986); *You Can Work Your Own Miracles* (New York: Fawcett, 1996); N. V. Peale, *In God We Trust* (Nashville, Tenn.: Thomas Nelson, 1995); *God's Way to the Good Life* (New Canaan, Conn.: Keats, 1974).

2. J. Rifkin, *The End of Work* (New York: J. P. Tarcher/Putnam, 1995).

3. *Wall Street Journal*, „Work & Family“, special supplement, March 31, 1997.

4. E. F. Mallove, „Is New Physics Needed“, *Infinite Energy Magazine*, November/December 1996.

5. W. Greider, *One World, Ready or Not* (New York: Simon & Schuster, 1997).
6. R. Gerber, *Vibrational Medicine* (Santa Fe, N. M.: Bear & Co., 1988).
7. M. Murphy, *The Future of the Body* (Los Angeles: J. P. Tarcher, 1992).

FIABA 11

1. Gallup Poll, 1991 (Roper Center, University of Connecticut).
2. K. Ring, *Heading toward Omega* (New York: Quffl/William Morrow, 1984); M. Morse, *Transformed by the Light* (New York: Ballantine/Random House, 1992).
3. Morse, *Transformed by the Light*.
4. E. Becker, *Escape from Evil* (New York: Free Press, 1985).
5. R. A. Monroe, *Journeys out of the Body* (New York: Anchor/Ballantine, 1985).
6. R. Montgomery, *A World Beyond* (New York: Fawcett Crest/Doubleday, 1997).
7. Ring, *Heading toward Omega*.
8. I. Stevenson, *Children Who Remember Previous Lives* (Charlottesville, Va.: University Press, 1987).
9. B. Weiss, *Many Lives, Many Masters* (New York: Simon & Schuster, 1988).

FIABA 12

1. M. Ivins, „Long and Short Corporate Welfare“, *Minneapolis Star Tribune*, December, 1994.
2. D. Boyett, „Summit May Point toward Better Future“, *Orlando Sentinel*, April 21, 1997.
3. M. F. Pols, „City Officials Encourage Efforts for Community Based Policing“, *Los Angeles Times*, January 17, 1995.
4. P. Hawken, *The Ecology of Commerce* (New York: HarperBusiness, 1993).
5. S. Gilbert, „America Tackles the Pesticide Crisis“, *New York Times*, October 8, 1989.
6. A. Weil, *Optimum Health* (New York: Knopf, 1997).

7. T. P. Healy, „Dividends Reaped from Investing in Environment“, *Indianapolis Star*, October 6, 1996.

8. American Holistic Medical Association, Raleigh, N. C.; American Association of Naturopathic Physicians, Seattle; Canadian Naturopathic Association, Etobicoke, Ontario; Physicians' Association for Anthroposophical Medicine, Portland, Ore.; Weleda, Inc., Congers, N.Y.; World Research Foundation, Sherman Oaks, Calif.

9. Anthroposophical Society in America, Chicago; Envision Associates, Chestnut Ridge, N.Y.; ADR Options, Philadelphia; Coast to Coast Mediation Center, Encinitas, Calif.

10. B. and J. Guggenheim, *Hello from Heaven* (New York: Bantam, 1995).

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.